

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, na 16 strah Din 2.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rekopisov ne vračamo. — Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 166

Ljubljana, nedelja, dne 14. decembra 1930

Leto I.

Gospodarski bitki v Italiji grozi polom

Kampanja za znižanje cen na vrhuncu - Prvi znaki reakcije - Zanimive izjave zastopnika tržaških trgovcev - Kritike Mosconijeve finančne politike

Trst, 13. decembra. v. V poslednjih dneh je kampanja fašistovskega režima za znižanje cen dosegla svoj višek. Listi so nepretrgoma poročali o rezultatih tega gibanja, objavljali statistične podatke o prejšnjih in sedanjih cenah vseh mogočih življenjskih potrebščin od ruske moke do argentinskega zmrznjenega mesa, verno beležili, kako se po vseh krajih ustanovljajo posebne komisije in uradi, ki ostro nadzirajo trgovce, jim grozijo z odvzetjem obrtnic, jih izročajo sodišču in konfinacijskim komisijam. Političnemu pritisku je sledil še komisijam, ko so listi objavili grožnjo režima, da bo trgovcem v strah in škodo ustanovil konsumne zadruge, ki bodo z brezobzirno konkurenco privedle takozvano gospodarsko bitko do končne popolne zmage.

Prvih silnih udarcev se trgovci niso mogli ubraniti in so morali kljub svojemu obupnemu položaju popustiti preko vseh skrajnih mej in znižati cene za zahtevanih deset in več od sto. Toda škoda se da prenašati mesec dni ali dva, potem mora v slučaju, ko ni ne kredita ne denarja, slediti polom ali rakačija. In komaj je gospodarska bitka dosegla svoj višek, že so se začeli kazati — odeti v fašistovsko krinko in v imenu fašistovskih trgovskih organizacij samih — prvi znaki reakcije. In tudi listi so obrnili bržlico.

V svoji današnji številki je »Il Piccolo« objavil dve koloni dolgo izjavo tajnika fašistovske trgovske federacije iz tržaške pokrajine o cenah življenjskih potrebščin in njihovem krivičnem znižanju. Z diplomatsko kretujo zagovarja spočetka g. Lupetina tržaške trgovce, ki so se »s fašistovsko disciplino« pokorili zahtevam režima in nacije, nato pa previdno razlaga svoje mnenje o vprašanju, za koliko bi se pravzaprav smele znižati cene življenjskih potrebščin, ter pravi med drugim:

»Če n. pr. ima neka trdnja od svojega pri industriji ali poljedelcu nakupljenega blaga pri prodaji 20 od sto kosmatega dobička, pa od tega odračuna svoje poslovne in druge splošne stroške, ki ostane čiste dobička 8 od sto. Logično bi bilo, da potem od teh 8 odstotkov svojega pravega dohodka odračuna 12 odstotkov za znižanje cen, tako da bi cene blaga padle za en zaokrožen odstotek. Tako bi bilo pravilno, toda absurdno za publiko, ki se spozna na številke in odstotke.

Na drugem mestu pravi:

»Kako je bilo mogoče pričakovati, da bo n. pr. trgovec z živili znižal ceno sladkorja za 10 odstotkov, ko je vendar znano vsakomur, ki se bavi s trgovino, da plača naš trgovec grosistu sladkor po 596 lir za 100 kg in ga prodaja po 610 lir za kg, pa je pri grosistu všteti tudi zaboj, ki tehta 1 kg in mora torej trgovec tudi zanj plačati 596 lir. Izkupi pa zanj komaj 250 lir. Na ta način mu ostane okrog 10 lir odnošno 1,7 od sto kosmatega dobička, pravim 1,7 od sto!«

In o nadzorstvenih koncesijah pravi:

»Naj bo dovoljeno tajniku trgovske federacije izraziti o raznih nadzorstvenih komisijah tudi svoje mnenje. Komisije so potrebne. Toda v komisijah bi moral biti spričo sedanjega korporacijskega sistema poleg zastopnikov prefektore, občine in pokrajinskega gospodarskega sveta tudi zastopnik trgovske federacije.

Nato se vrača k vprašanju cen, ki jih je treba na vsak način znižati, pa ugotavlja, da je treba spričo 12 odstotnega znižanja trgovčevega čistega dobička in zaradi znižanih splošnih trgovčevih stroškov znižati cene življenjskih potrebščin, toda sorazmerno le za upravičenih 1 ali 2 odstotka. Grosisti morajo iz istih razlogov istotoliko znižati svoje cene. Spričo obojestranskega znižanja bi se življenske potrebščine na ta način efektivno pocenile za tri do štiri, kvečjemu pet od sto.

Nato se je g. Lupetina še obregnil ob publiko, ki ne izdaja racionalno svojega denarja, marveč ga zapravlja. Končno je izrazil željo, da bi sedanje cene življenskih dosegle sorazmerje 4 : 1 napram predvojnini, a pripomnil je, da bi se morale v ta namen znižati najmanj za 20 do 25 od sto.

Takoj spočetka je g. Lupetina namignil, da bo treba že v januarju revidirati znižane cene v korist trgovca. »Il Piccolo« sprejema posebno to njegovo pripombo, kot sam pravi, »z največjo rezervacijo«.

Rim, 13. decembra. n. »Giornale d' Italia« nadaljuje z informacijami o vladni akciji za znižanje cen, pa poroča o energičnem postopanju komisij, ki nadzorujejo to gospodarsko gibanje. V samem Rimu, pravi list, so v poslednjih dneh zaprli 28 trgovin, katerih lastniki se niso hoteli pokoriti in znižati cen svojega blaga. V Desiju je neki hišni posestnik Vare streljal z revolverjem na svojega najemnika, nekoga Salo, ker je zahteval, naj mu zniža najemnino, a se je Vale tega branil. Nasilnega hišnega posestnika so zaprli.

Fašistovski listi so pričeli sedaj objavljati obširna poročila o težavnem gospodarskem položaju po vsej Evropi in Ameriki, da bi tako potolažili nezadovoljno ljudstvo. Tako poroča »Giornale d' Italia«,

da vlada po vseh francoskih kolonijah izredna nezaposlenost.

Zadar, 13. decembra. n. Prisilno znižanje cen v Italiji je tudi v Zadru silno odjeknilo ter povzročilo celo usodne posledice. Te dni je legel neki trgovec z manufakturo k počitku in si pognal dva strela iz revolverja v glavo, ker ni maral doživeti propasti svoje trgovine.

Rim, 13. decembra. n. V Italiji so se v poslednjem času čule kritike proti finančnemu ministru Mosconiju in fašistovski listi so odkrito očitali ministru, da preveč popušča. Minister Mosconi je v svojem ekspoziju napovedal, da bo vlada nastopala z najstrožjimi merami, da popravi finančno situacijo in deficit državnega proračuna. Znano je, da je »Lavoro Fascista« očital Mosconiju, da ni o pravem času pričakoval primanjkljaja in zmanjšanih državnih dohodkov in da spričo tega tudi ni skrčil proračuna o izdatkih, da bi tako preprečil veliki deficit, ki bo do konca

tega proračunskega leta narastel na 3 milijarde lir.

Senat je imel sedaj razpravo o finančnem položaju in senatorja Ricci in Gelesia sta kritizirala finančno politiko vlade. Mosconi jima je dajal odgovore. Naglasil je, da je že v poslanski zbornici povedal vse, kar je vedel, da pa namerava o prvi priliki ministrski predsednik Mussolini objektivno opisati gospodarski položaj. Mosconi je opozoril na potrebo, da se revidira davčni sistem in poenostavi. Govoril je o državnih dolgovih in izjavil, da amortizacijska blagajna dobro posluje. Izrazil je tudi mnenje, da bo znižanje plač državnih uradnikov zelo dobro vplivalo na državno gospodarstvo. Poleg tega znižanja je štednja edino sredstvo, da se obvlada sedanji težavni položaj. Mosconi je opozoril senat, da se fašistovski politiki zavedajo svoje odgovornosti in da jih obvladuje čuvstvo bodočih gospodarskih zmagovalcev, pa da bodo zaradi tega nadaljevali po začetni poti.

Zakaj je Mussolini revizijonist in germanofil

Svarilno odprto pismo stahlhelmovskega prvaka - »Za bitko proti Franciji potrebuje Anglijo in Nemčijo« - Nemci morajo dobro premisliti, preden sprejmejo to sodelovanje Visoka bojna vrednost francoskega in jugoslovanskega vojaka

Berlin, 13. decembra. p. Listi objavljajo odprto pismo g. Düsterberga, enega izmed poglavarjev bojevniške organizacije »Stahlhelme«, v katerem imenovani stahlhelmovski prvak ostro obsoja nedavno »romanje« zastopnikov Stahlhelma v Rim. Kot znano, so se tedaj stahlhelmovski »romarji« poklonili tudi Mussoliniju. Povodom tega obiska je prišlo do raznih manifestacij fašistovske - stahlhelmovske vzajemnosti. Zastopniki »Stahlhelma« so dalje položili venec na grob italijanskega neznanega vojaka.

Düsterberg očita oni skupini stahlhelmovcev, da je storila s tem vencem popolnoma neumestno in neskladno gesto. Tak nastop bi bil dopusten kvečjemu tedaj, če bi postopala Italija s tirolskimi Nemci z

večjo pravičnostjo nego do sedaj. Düsterberg graja dalje odposlanstvo Stahlhelma tudi zato, ker je izročilo Mussoliniju znak Stahlhelma brez dovoljenja vodstva te organizacije.

Ako nastopa Mussolini nekaj časa sem za revizijo versailleske mirovne pogodbe, — nadaljuje Düsterberg dobesedno —, in ako se kaže germanofil, dela to samo zato, ker misli, da služi s tem italijanskim interesom. Dokler ne bodo sledila njegovi izjavam dejanja in globoka sprememba metod na Tirolskem, moramo smatrati vse tako govorjenje za popolnoma brezpomembno.

Italijansko prebivalstvo stalno narašča. Potrebna je torej razširitev ozemlja. Tuniško vprašanje, vprašanje Korsiške in nek-

daj italijanskega ozemlja Nice in Savoje — ta vprašanja se ne dajo rešiti mirnim potom.

S svojim sistemom prisrčnih odnošajev z Nemčijo, Grčijo, Bolgarijo in Madjarsko Mussolini obkoljuje kraljevino Jugoslavijo. Za bitko s Francijo sta mu potrebna Anglija in podpora Nemčije. Zato je Mussolini sedaj germanofil, in sicer ne glede na to, ali je v Nemčiji na krmlu nacionalistična ali kaka druga vlada...

Toda — zaključuje Düsterberg — svetovna vojna je dokazala visoko vojaško vrednost francoskega in srbskega vojaka. Vsled tega si je treba stvar dolgo premisliti, preden se odločimo za sodelovanje z Italijo. Naša sedanja slabost nam narekuje rezervanost, dostojanstvo in ponos.

Rešitev vladne krize v Franciji

Prizadevanja senatorja Steega so bila ovenčana z uspehom - Po dveh letih opozicije so socijalni radikali zopet v vladi - V četrtek se predstavi nova vlada parlamentu

Pariz, 13. decembra. AA. Nova vlada ima 30 članov, 18 ministrov in 12 državnih podtajnikov. V njej je 6 senatorjev in 24 poslancev. 3 pripadajo levemu demokratskemu krilu v senatu, eden republikanski uniji v senatu, dva demokratsko-radikalni uniji senata, dva sta republikanska socijalista, pet spada med radikalne levičarje, pet ministrov pripada republikanski levici, 1 je socijalno radikalni levičar, 1 minister je izven strank. Steeg bo danes ob 10. predložil listo svoje vlade predsedniku republike. Nova vlada pa se bo predstavila parlamentu prihodnji četrtek.

Pariz, 13. decembra. AA. Ker so gg. Laval, Flandin, Piétri in Ricolfi odklonili sodelovanje v novi vladi, je bila davi ob 2-20 sestavljena ta-le lista nove vlade: predsedništvo vlade in kolonije Steeg, notranje ministrstvo Leygues, vojna mornarica Sarraut, pošte in telegrafi Bonnet, narodno zdravje Queuille, pravda Chéron, zunanji posli Briand, finance Germain Martin, proračun Palmares, vojska Barthou, prosveta Chautemps, trgovina Loucheur, poljedelstvo Poret, gradnje Daladier, zrakoplovstvo Painlevé, trgovinska mornarica Daniélou, delo Grinda, pokojnine Thoumle.

Poleg teh ministrov so bili izbrani še ti-le državni podtajniki: v predsedništvu vlade Marchandau, notranjem ministrstvu Renay Cotty, v narodnem gospodarstvu Meyer, v poljedelstvu Caury, v letalstvu

Richtet, za trgovino Berthod, za kolonije Brunet, za fizično vzgojo Brunet, za finance Parretti, za delo Mounier, za gradnje Gourdeau, za vojsko Millot.

Pariz, 13. decembra. AA. Novi državni podtajnik Richtet, ki pripada levemu krilu soc. rad., je poslal pismo predsedniku Steegu, v katerem mu sporoča, da umika svoj načelni pristaneč o vstopu v novo vlado, ker ta vlada ne temelji na pogodbi, ki je izvirala iz dnevnega reda poslednje seje parlamenta.

Pariz, 13. decembra. AA. Predsednik Doumergue je danes podpisal ukaz o imenovanju novih članov kabineta.

Pariz, 13. decembra. d. K danes zjutraj sestavljeni vladi le malo listov zavzema v večernih izdajah svoje stališče. Le »Journal« piše: na prvi pogled gre za levičarski kabinet, ki ne more obstati brez podpore socialistov. Sodelovanje malega števila oseb iz sredinskih strank ne bo zadoščalo, da bi kabinetu dalo značaj resnične koncentracije. Večina, na katero se bo vlada opirala, bo najbrže prav majhna in dvomljiva. Prvi sestanek s poslansko zbornico bo najbrže precej oster. »L'Ordre« piše: Steeg je nemogoč. Francija ni zaslužila, da gleda njega na čelu. »Figaro« izjavlja: Zalosten bi bil pogled v bodočnost, če ne bi imeli gotovosti, da bo večina kmalu zopet začela z ofenzivo in da bo ta levičarski kabinet, ki se je z zvijačo utihotapil v Poincaréjevo zbornico iz leta 1928., strla.

Klofute med tržaškimi fašisti

Dunaj, 13. decembra. d. Agencija »SOK« poroča: Nekako pred enim letom se je v Trstu pojavil neki gospod Domeneghini, na katerega so postali pozorni, ker je začel izdajati zakotni list »La Fiamma«, čeprav je bil reven kot cerkvena miš. Kot varovanec fašizma je kmalu postal tajnik tržaškega sindikata in prišel kot tak tudi v fašistovski parlament. Baš je poteklo leto dni, pa je že vzbudil zanimanje svoje okolice, ker si je kupil vilo. Moralo je priti do govoric, da Domeneghinijevo blagostanje ne sloni baš na solidni podlagi, in nihče ni bil presenečen, da je posegel v zadevo g. Banelli, ugleden zastopnik režima, in dovedel do razkritja nepoštenih manipulacij, zaradi česar je Domeneghini padel. Toda g. Domeneghini je menil, da si mora oprati svoje nečedne roke na obrazu g. Banellija, in je velikega fašista na javni cesti tako neusmiljeno oklofotal, da so morali prilutnega g. Banellija odpeljati z rešilnim vozom. Viteško! Zares »fascistamente«! Neka priča je menila, da bi se bilo težavno zavzeti za enega ali drugega izmed obeh, saj sta oba fašista, pa je šla po svoji poti.

Otvoritev koroškega deželnega zbora

Celovec, 13. decembra. d. Danes dopoldne se je sestel novo izvoljeni koroški deželni zbor pod predsedstvom starostnega predsednika socialnega demokrata Julija Lukasa, ki je sprejel zaobljubo poslancev. Poslanci so bili okrašeni s cvetličami svojih strank. Oba narodna socijalista sta prišla na sejo v rjavih srajah. Seja je potekla brez kakakega posebnega dogodka.

Nova nemška nota proti Poljski

Berlin, 13. decembra. AA. Nemški generalni konzul v Zenevi je izročil Društvu narodov novo nemško noto ki izpolnjuje noto nemške vlade izza druge polovice novembra o nemški manjšini na Poljskem.

Veliko dejanje

Z zlatimi črkami bo zapisana v zgodovini jugoslovanskega kmeta četrtkova seja ministrskega sveta v Beogradu, ko je pod predsedstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. izdala vlada gen. Petra Živkovića celo vrsto odredb, s katerimi je bilo nakrat na učinkovit in izdaten način pomagano jugoslovanskemu kmetu v sedanji težki gospodarski krizi. Ta pomoč je tem bolj dragocena, ker je bil dosedaj jugoslovanski kmet samo vreden, da je dobival obljube, skoraj nikdar pa ni dočkal, da bi te obljube postale tudi meso. Vedno je ostalo le pri obljubah in najsi je propadala kmetija za kmetijo. Sedaj pa je brez obljub nakrat prišla velika in izdatna pomoč in jugoslovanski kmet ve, kdo je njegov pravi in resnični prijatelj.

Vladne ukrepe pa ceni jugoslovanski kmet posebno vsled tega, ker ve, da v splošni gospodarski krizi tudi vlada sama nima lahkega stališča. Če je kljub temu pomagala kmetu tako hitro in tako izdatno, potem je v tem še poseben dokaz njene dobre volje in njene resnične ljubezni do kmetijskega ljudstva, ki je in mora ostati stebel države. Ni več jugoslovanski kmet samo tisti malo cenjeni stan, ki so ga poznali le ob volitvah, temveč danes se v resnici zaradi njega dela in vodi politika. Zavedala je prava politika, ko se hoče ljudstvu pomagati, ne ga pa samo izkoriščati. In ko kmetu ljudstvo to vidi, se tudi z vsem zaupanjem oklepa svojega vladarja, čegar največja zasluga je, da je prišlo do tega velikega dejanja v korist jugoslovanskega kmeta.

In da je bila četrtkova seja ministrskega sveta v resnici veliko dejanje, se vidi takoj, pa čeprav se le površno pogledajo njegovi sklepi. Znižana je bila zemljarina in mesto 720 milijonov, bo plačal jugoslovanski kmet od svoje zemlje le 600 milijonov davka. Celih 120 milijonov je prihranjenih jugoslovanskemu kmetu, za celih 120 milijonov je znižan kmetu davek. Obenem pa je bila znižana tudi trošarina na vino za 50 odstotkov. Tudi s tem so bili prihranjeni jugoslovanskemu kmetu težki milijoni, saj je znano, da se vedno vse trošarine prevale na malega človeka. Vsled znižanja trošarine pa se je doseglo tudi to, da bo dobilo vino boljše ceno, da ga bo mogel kmet prodati in da mu ne bo hlapelo v kleti. Ko pa je vlada znižala trošarino na vino, je hkrati poskrbela, da država ne izgubi na svojih dohodkih in to na način, ki zopet odkriva njeno dobro voljo, da pomaga kmetu. Povišala je namreč trošarino na pivo in špirit, na dva izdelka, ki že itak uživata veliko carinsko zaščito. Nobenega vzroka zato ni, da bi morala vsled tega pasti cena sliv in hmelja, ker morajo tovarne same plačati povišano trošarino. Visoka zaščitna carina in skoraj monopolno stališče jim več ko dovolj zagotavljajo zadosten dohodek in upamo, da imajo tudi sami to uvidevnost.

Odpravljena je nadalje izvozna carina na volno, ki je znašala nič manj ko 6 in pol dinarja za kilogram. Ker izvažamo sedaj okoli deset milijonov kilogramov volne, se pravi to, da je jugoslovanskemu kmetu prihranjenih na ta način 65 milijonov dinarjev. Dejansko pa še mnogo več. Šele sedaj se bo namreč mogla prav izvažati volna, vsled česar se bo tudi ovčjereja vse drugače razvila. Gledalo pa se bo sedaj tudi bolj na kakovost volne, ker se bo to izplačalo.

Znatno pa bo izvoz kmetijskih pridelkov olajšan tudi vsled znižanja železniških tarif. Obenem pa bo vlada skrbela tudi za zgraditev elevatorjev, s čemur bo šele mogoče poslati na svetovni trg čisto tipizirano jugoslovansko žito. Šele to pa bo tudi imelo pravo ceno. Ne smejo doma gniti in propadati naši pridelki, temveč morajo v svet, da prinesejo domov denar, od katerega bodo imeli dobiček trgovci, industrijalci in obrtniki. To je tudi končni cilj vladnih odredb, da se namreč pomaga kmetu, ker je podlaga vsega našega narodnega gospodarstva in ker je od njegovega blagostanja odvisno tudi blagostanje vseh drugih stanov.

Enako velike važnosti je tudi sklep vlade, da prepusti čisti dobiček države pri Privilegirani agrarni banki za znižanje obrestne mere. Že takoj bo mogoče znižati obrestno mero za en odstotek, verjetno pa je, da tudi za poldrug odstotek.

S posebnim zadoščenjem pa moramo pozdraviti vso skrb vlade za asanacijo vasi. Je pravzaprav bil že škandal, kako je bilo vse polno vasi brez vode. Samo v prihodnjem letu pa se bo zgradilo 650 vodnjakov, 100 vodovodov, 160 cistern in 66 vrelcev. To je asanacija vasi v velikem obsegu. Ni

Lokalen vojaški upor na Španskem

Posadka mesta Jaca se je spuntala – Čete iz Saragose so upornike premagale – Punt ima republikanski značaj

Madrid, 13. decembra. d. V mestu Jaca v Pirenejskih gorah na severnem Španskem je včeraj izbruhnila vojaška revolucija. Tamošnji trdnjavski topniški polk, dva pehotna polka in drugi oddelki, skupaj okrog 2000 do 3000 mož, so vladi zveste častnike, med njimi dva generala, prav tako pa tudi nekaj višjih uradnikov, kakor tudi škola v Jaci aretirali. Dalje so zasedli vsa vojaška poslopja, mestno hišo in kolodvor ter vzeli v posest vse utrjeno mesto Jaco. Vstaja ima izrazito republikanski značaj. Visoke osebe iz drugih delov Španije, tudi iz Madrida, so zapletene v saroto. Prve vojaške čete, ki so bile iz okoliških garnizij poslane v Jaco, da zatirajo vstajo, se preile k vstajem. Nekatere voditelji, posebno tudi vojaškega guvernerja de Huesca, so zaprli. Civilno prebivalstvo iz Jaca in okolice se je pridruživlo vstajem. Kot voditelja vstaje v Jaci veljata polkovnik Maganda in stotnik Gala. Oba sta bila zapletena že v druge vojaške vstaje. V Madridu je ves dan nepretrgoma zasedal ministrski svet. V Jaco so bile odposlane močne vojaške čete. Cenzura se izvaja zelo strogo.

Madrid, 13. decembra. AA. Ministrski predsednik Berenguer je sklical sejo ministrskega sveta davi ob 2. Odhajajoč s seje je izjavil finančni minister, da se je uprta garnizija v Jaco, tod ada so že na poti čete iz Saragose, ki jih vodijo generali, da udušijo upor. Prometne zveze so slabe v teh predelih Pirenejev.

Minister za pravosodje je rekel, da gre za neznan pokret lokalnega pomena. Minister za notranje zadeve pa je poudaril, da vlada povsod v državi mir in red in da niso proglašene niti stavke. Dodal je še, da je vse ukrenjeno, da se vstaja uduši v nekaj urah.

Garnizija v Jaca šteje vsega 2000 vojakov. Uvedena je cenzura za vse časopisne

vesti o vstaji in morebitnih stvarkah. Pokret je sindikalističnega značaja.

Madrid, 13. decembra. AA. Po nočni seji ministrskega sveta je bil izdan uradni komunikle sledeče vsebine: Včeraj zjutraj se je uprl del posadke v Jaco. Pokret so povzročili tuji elementi. Prišlo je do spopada zaradi tega, ker se komandant posadke in žandarmerije nista hotela priključiti vstaji. Predsednik občine in komandant posadke sta se skupno z orožništvom zatekla v orožniško vojašnico, od koder je bil organiziran odpor proti vstaji. Vstaji so se polastili kamionov in avtomobilov ter krenili proti Huescu. Orožništvo in meščanska garda sta jim zastavila pot. Pokret je čisto lokalnega pomena.

Madrid, 13. decembra. AA. Po seji ministrskega sveta je bil izdan ob 3. zjutraj še drug uradni komunikle o stanju v Jaco. Vlada naglašja v komunikleju, da je vstajski pokret še manjšega pomena, kot se je moglo sklepati po prvih vesteh. Del posadke se je takoj na mestu uprl vstajem ter se jim krepko uprl. Vstaja bo likvidirana v nekoliko urah. Vstaja je nastala zaradi tega, ker so neki ljudje republikanskega mišljenja prišli v Jaco vestjo, da je bila v Madridu proglašena republika. V borbah z vstaji so padli en narednik in dva orožnika.

Madrid, 13. decembra. AA. Predsednik španske vlade Berenguer je izjavil novinarjem, da so čete iz Saragose in Hoesce pobile upornike v bližini vasi Ayerre in prijele 100 ujetnikov. Vladne čete prodirajo proti Jaci. Berenguer je na kraju dejal novinarjem, da lahko smatrajo uporniški pokret za likvidiran.

Ustanovitev jugosl.-madjarske trgovinske zbornice

Zbornica začne delovati že ta mesec -- Njeni cilji in naloge

Beograd, 13. decembra. AA. V svrhu razvoja čim intenzivnejših trgovskih zvez med našo kraljevino in Madjarsko se je osnovala jugoslovansko-madjarska trgovinska zbornica, katere sedež bo v Budimpešti. Dela pri organiziranju te zbornice se nagibajo h koncu. Že ta mesec začne zbornica aktivno delovati.

V programu te zbornice je razen drugega tudi to-le: zbornica si nalaga dolžnost, da bo krepila zveze med jugoslovanskimi in madjarskimi oblastmi in trgovci ter industrijo. Svojem članom bo zbornica dajala uradna obvestila o zakonih obeh držav, dalje jih bo informirala o pravnih vprašanjih in jim dajala svete in informacije. Organizirala bo tudi stalne razstave jugoslovanske in madjarske proizvodnje in posredovala pri morebitnih ponudbah in popraševanju po blagu. Dalje bo objavljala sezname blaga, po katerem je

popraševanje, in sporočala in dajala navodila o nakupih in prodajah. Zbornica bo tudi posredovala v vseh carinskih in prevozninskih vprašanjih in vodila nadzorstvo nad izvajanjem carinskih tarif. Pri škodah pri prevozu bo posredovala, da se bo škoda nadomestila. Kadar pojde za večje kredite, bo zbornica dala informacije o imovinskem stanju prizadetih oseb.

Naposled bo zbornica ustanovila tudi informacijski odsek, ki bo dajal točna poročila trgovske prirode. Izdajala bo tudi periodičen bulletin v obeh jezikih, ki bo imel za nalogo pospeševati trgovske odnose. Tako bo tudi stremela za tem, da zainteresira trgovino in ji daje čim več ugodnosti v medsebojnem stiku med trgovci, zlasti v tem zmislu, da bo iskala nove vire za blago in možnost novega plasmana proizvodov in pridelkov iz obeh držav.

Odplačevanje davčnih ostankov

Važna okrožnica finančnega ministra v zvezi s sklepi zadnjega ministrskega sveta

Beograd, 13. decembra. AA. V zvezi z odlokom, sprejetim na seji ministrskega sveta 11. t. m. v dvoru, je minister za finance z včerajšnjim datumom poslal vsem davčnim oblastvom v državi tole okrožnico:

Davčni ostanki od zadolžitve po starih zakonih o neposrednih davkih ter o davkih na poslovni promet, do konca leta 1930, se morejo poravnati v enakih obrokih in največ v petih zaporednih letih, počenši s 1. januarjem 1931, in sicer v temle redu:

1. Odplačila v toku 1929-1930 se smatrajo neodvisno od zakonskega predpisa, da gredo prednostno na račun oddolžitve zagoljenih davkov po novem zakonu;

2. ako so s temi odplačili pokrite zadolžitve odnosno davki po novem zakonu za 1929-30, se bo presežek, ki ostane, odbil od dolga iz leta 1928, ostanek pa se bo smatral kot davčni dolg po starem zakonu;

3. ako odplačila v letu 1929-1930 ne pokrijejo zadolžnega iznosa po novem zakonu, se bo smatrala kot davčni dolg po starem zakonu ena vsota ki je prenešana iz leta 1928;

4. tako dobljena vsota zadolžitve po starih zakonih se bo z rdečilom vpisala v drugo rubriko davčne glavne knjige in tam razdelila na pet enakih delov, od katerih je treba prvega plačati na vsak način najkasneje v teku leta 1931, drugega najkasneje v teku 1932, tretjega najkasneje v letu

končno je treba še omeniti naravnost očitovsko skrb vlade, da bodo državni gozdovi v resnici v dobro prebivalstvu.

Nismo našli vseh dobrot, ki jih prejme jugoslovanski kmet za božič, ali že to, kar smo našli, dokazuje, da je bila četrtkova seja vlade v resnici veliko dejanje, ki ga nikdar ne bo pozabil jugoslovanski kmet. Danes ve jugoslovanski kmet, da ima vlada srce za njega in za njegove potrebe, in ta zavest je znova priklenila jugoslovanskega kmeta na rodno grudo.

Tako je veliko dejanje vlade za utrditev kmeta tudi veliko dejanje za zmago jugoslovanske misli. Iz dobrega se rodi dobro in to se je sedaj znova izkazalo.

Krstna slava Nj. Vel. kralja

Beograd, 13. decembra. AA. Danes na dan slave Nj. Vel. kralja, sv. Andreja Prvoznanega, se je vršila popoldne svečana služba božja v dvorski hišni kapeli. Službo božjo je opravil patrijarh Varnava ob asistenci protorejerev Popovića, Božića in drugih duhovnikov. Službi božji so prisostvovali Nj. Vel. kralj Aleksander, Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. Vis. kraljevič Peter, Nj. Vel. romunska kraljica Marija, Nj. Vis. knežinja Olga, Nj. Vis. princesa Ileana, Nj. Vis. princesa Marina, Nj. Vis. knez Pavle, Nj. Vis. knez Aleksander, predsednik vlade general Peter Živković z vsemi ministri z gospodi, minister dvora Jeftić, maršal dvora Aca Dimitrijević z dvorsko civilno in vojno hišo. Po službi božji se je vršilo svečano kosilo, kateremu so prisostvovali vse omenjene osebe. Rezanje kolača je izvršil Nj. Vel. kralj Aleksander s kraljevičem Petrom, knezom Pavlom in Aleksandrom ter enim redovom kraljeve garde. Po rezanju kolača je kraljevska rodbina sprejemala čestitke.

Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja

Kraljevska banska uprava razglasa:

V sredo dne 17. t. m. se obhaja rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra I. kot državni praznik.

V proslavo tega praznika se bo na ta dan ob 10. uri darovala v tukajšnji stolnici sv. Nikolaja slovena pontifikalna maša, po kateri se bo zapela zahvalna pesem Te Deum s pripadajočo molitvijo za kralja.

V pravoslavni kapeli se bo vršila svečana služba božja ob 9. uri, v evangelski cerkvi pa ob 10. uri.

Istega dne sprejema ban dravske banovine od pol 12. ure naprej v banski palači (Bleiweisova cesta 10) poklonitve in čestitke.

V šolah se pouk ne bo vršil in državni uradi ne bodo poslovali. Vse trgovinske in obrtne obratovalnice morajo biti na ta dan zaprte.

Sestra Nj. Vel. kraljice v Beogradu

Beograd, 13. decembra. I. Snuči je z brzovlakom ob 22.10 prispela v Beograd romunska princesa Ileana, sestra naše kraljice. S postaje se je princesa odpeljala v двореc na Dedinju.

Naš častni konzul v Salzburgu

Beograd, 13. decembra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja, na predlog ministra zunanjih zadev in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta je imenovan za častnega konzula v Salzburgu direktor Banke Aleksander Robert Milan.

Smrt dr. Fritza Pregla

Gradec, 13. decembra. d. Danes je tu umrl predstojnik vseučiliškega instituta za medicinsko kemijo dojni svetnik dr. Fritz Pregl. Star je bil 61 let. Zbolel je za vnetjem pljučne in rebrne mreže. Pregl je leta 1927. doblj Nobelovo nagrado za kemijo.

Izvoz naše živine v Francijo

Beograd, 13. decembra. AA. Kraljevsko poslanstvo v Parizu je ukrenilo pri francoski vladi vse potrebno glede dovoljenja izvoza naše živine v Francijo. Poslanstvo je dobilo od poljedelskega ministarstva tole obvestilo:

Uvoz goveda, ovac in svinj je dovoljen samo tedaj, če je živina poslana naravnost v klavnice v Parizu, Strassbourgu, Modani, Metz u in Mulhousu, če gredo pošiljke po kopnem. v Nantesu pa, če gredo po morju. V klavnice v Reimsu in Bolognu sprejemajo samo ovce. Ovce in svinje se lahko pošiljajo preko vseh carinarnic, ki so odprte za uvoz živine. V vsakem primeru sme prevoz čez Italijo iti v Francijo samo čez carinarnice v Breuilu in Modani ter Ventimigli. Živina mora imeti izkaz uprave krajevnega oblasti o izvoru in izpričevalo, da ni zadnjih 6 tednov v dotičnem kraju bilo nikake nalezljive bolezni na živini dotične vrste. V tem izkazu mora biti navedeno število živine in njen opis. Izkaz ne sme biti starejši od 3 dni pred oddajo živine na vožnjo.

Vrhu tega je živina podvržena veterinarsko-zdravstvenemu pregledu na uvozni postaji.

Jugoslovanskim izvoznikom ni treba zahtevati nikakega posebnega dovoljenja za uvoz blaga, če so izpolnili vse našete pogoje.

Prepovedana brošura

Beograd, 13. decembra. AA. S sklepom ministrstva zunanjih zadev I. Br. 57.275 z dne 8. t. m. je prepovedan uvoz in razširjanje v naši državi brošure »The Greatest Claim of History« Jovana Gjubranovića.

Celovski mesarji znižali cene mesu

Celovec, 13. decembra. d. Zadruga mesarjev, prekajevalec in sorodnih obrtnikov v Celovecu je glede na padec nakupnih cen na izredni skupščini sklenila, da od 15. t. m. dalje zniža prodajne cene za vse vrste mesa za 20 grošev.

Teroristična zarota v Galacu

Bukarešta, 13. decembra. n. Povodom otkritja sovjetske teroristične zarote v Galacu je policija aretirala okrog 50 oseb, med njimi Mihajla Snjegova, ki je izjavil, da je bila zarota v zvezi z moskovsko GPU in da je nameravala vreči v zrak železniško postajo v Ploestiju, centru romunske petrolejske industrije. Nekoliko oseb so aretirali v Cetada albi. Aretiranci so po večini priznali, da so prebrali Dnjester kot ribiči in odšli v Rusijo.

Vremenska napoved

Dunaj, 13. decembra. d. Večna vremenska napoved za jutri: Kratko trajno izboljšanje, kasneje ugotovno vreme. Mogoče nastop mraza s snegom.

Električna usmrtitev treh banditov

Newyork, 13. decembra. AA. Danes so usmrtili na električnem stolu v Sing-Singu tri bandite in sicer Bolgerja, starega 19 let, Butlerja (20 let), ker so umorili lekarnarja v okolici Longislanda.

Poklonitev odbora Kmetijske družbe novemu banu

V petek 12. t. m. se je glavni odbor Kmetijske družbe poklonil novemu banu dr. Dragu Marušiću. Odbor je vodil predsednik vlad. svetnik Detela, ki je iskreno pozdravil novega bana. Pri tem je omenil, da je g. ban že v svojem nastopnem govoru povdral pomen kmetijstva in obljubil svojo pomoč kmetijskemu stanju kot najvažnejšemu v državi. G. predsednik je tudi pripomnil, da bo slovenski kmet s hvaležnostjo do Nj. Vel. kralja vzel na znanje ravno istega dne objavljeni manifest vlade o znižanju davščin, trošarin in drugih dajatev, ki so dosedaj najtežje obremenjevale ravno kmeta. Ta vladna izjava je pravo božično darilo za našega kmeta, ki si v današnji krizi ne ve pomagati. G. predsednik je nadalje naprosil g. bana, naj blagovolji podpirati tudi Kmetijsko družbo kot glavno kmetijsko korporacijo Dravske banovine v njenem delovanju - usmerjenem za zboljšanje gospodarskega stanja našega kmeta.

Gospod ban se je zahvalil za pozdrav in povdral, da so mu delno znane dosedanje zasluge Kmetijske družbe za zboljšanje kmetijstva v Dravski banovini, ve pa tudi kakšne naloge jo še čakajo v bodočnosti, za to ji bo posvetil vso svojo pozornost. Pozna pa tudi težki položaj kmeta v današnji krizi, ki zahteva intenzivno delo za omlajenje tega stanja. Za zboljšanje krize je pa potrebna koncentracija vseh gospodarskih sil v Dravski banovini, zato bo tudi on, ki ga je zaupanje Nj. Vel. postavilo na to visoko a odgovorno mesto, nadaljeval na delu za združenje vseh kmetijsko-gospodarskih korporacij v banovini. Le s skupnim delom bo mogoče prebrsti težke čase, ki jih sedaj preživlja slovenski kmet. Obljubil je tudi vso podporo Kmetijski družbi pri njenem delovanju.

Na to se je razgovarjal z odborniki ter si za beležil njih želji za zboljšanje gospodarskih razmer v kmetijskih občinah.

Resnica o naših izseljencih

Zanimivo predavanje bivšega izseljenškega komisarja dr. Kuharja Tujina je vedno le mačeha -- Izseljevanje moramo do skrajnosti omejiti

Ljubljana, 13. decembra.

Sinoči je predaval bivši izseljenški komisar v Parizu g. dr. Kuhar o naših izseljencih v Franciji, Belgiji in Luksemburgu. Predavanje je bilo v »Unionu«, poslušalcev pa ni bilo toliko, kakor bi jih človek pričakoval pri tako zanimivi in aktualni temi, kakor je bila ta o naših izseljencih.

G. predavatelj je orisal najprej splošno stanje naše emigracije v zapadnih državah, potem je govoril o njih socialni zaščiti ter se končno pomudil pri vprašanju o emigraciji kot pojavu v domačem gospodarstvu.

Štirje valji izseljencev v zadnjih 10 letih

Prvi val izseljencev iz Slovenije je prišel v Francijo l. 1921. in 1922. Te je dobra usoda privela v dobre prilike. Drugi val l. 1923. je prišel iz Nemčije, odkoder so prišli naši rudarji po premogovni krizi. Ti so bili organizirani in so prinesli med naše izseljence smisel za organizacijo in narodni čut. To leto je bilo ustanovljeno prvo rudarsko društvo sv. Barbare. Položeni so bili temelji za poznejše dušebrižne postaje. Izseljenci v l. 1925., 1926. in 1927. so bili pa po poklicih mešani, nekvalificirani. Z njimi so prišli med izseljence tudi prvi avanturisti. Z njimi so prišli tudi izjavljani delavci in taki, ki niso imeli čiste vesti (tihotapci, ubežniki pred alimenti itd.). Tajne agencije so jih spravljale čez mejo. Od l. 1928. se je začelo pa organizirano izseljevanje v transportih od 200 do 300 ljudi. To pretirano izseljevanje je omogočila družba v Zagrebu, ki je ukinjena, kateri so pa služili celo naši uradi pri tem delu. Tem potem se je izselilo l. 1928. okoli 11.000 naših ljudi. To je bila dezorganizirana reka ljudi iz vseh krajev države, iz Črne gore, iz Dalmacije itd. Ti ljudje niso bili vajeni težkega dela, so demoralizirali naše kolonije in jih cepili.

32 podpornih društev in 4 dušebrižne postaje

V tej dobi so začeli ustanavljati dušebrižne postaje med našimi izseljenci. Ledino je tu oral sedanjí kaplan na Bledu g. Gornik. Zdaj imajo izseljenci že 4 dušebrižne postaje s slovenskimi duhovniki in 2 manjši postaji. Področje vsake postaje je pa zelo obsežno, tako približno kakor teritorij bivše Kranjske. V zadnjih 7 letih so ustanovili tudi 32 slovenskih podpornih društev. Nasilbine so po velikosti različne. Ona na severu ima 6000 izseljencev, ona v Luksemburgu 5000, manjše pa imajo od 200 do 1000 izseljencev. Naši izseljenci imajo tudi 12 knjižnic, 14 zastav, svoje godbe itd. Da so rudarji v srcu najboljši ljudje, priča to, da so l. 1929 nabrali med seboj 140.000 Din za vdove in otroke ponesrečenih rudarjev. Prihrankov žal naši ljudje ne pošiljajo domov, razen Kočevarjev. Dalmatinci, Črnogorci in Bosanci pa ostanejo vsi svoji družini in ji pošiljajo vsi denarne podpore.

Socijalna zaščita izseljencev

Izseljenci uživajo socialno zaščito v tuji državi, če je med državama sklenjena recipro-

tna delavska pogodba. Ker te ni bilo in so izseljenci pustili svoje družine v domovini ter se potem v tujini ponesrečili, so bile naše družine škodovane za 40 milijonov Din. Te družine nareče niso imele pravice do kakršnekoli podpore, pokojnine ali odškodnine. Konzularna pogodba štiti tudi izseljence. Od 14. aprila l. 1929 šele uživajo po pogodbi naši izseljenci v tujini iste ugodnosti kakor domačini, le da so zaščiteni za bolezen samo 45 dni, za onemoglo in sirote pa tudi še ni preskrbljeno. Obstoji tudi že osnutek za mednarodni fond, iz katerega naj bi dobivali pokojnino delavci-izseljenci, ki so izgubili doma pravico do pokojnine, ker so se izselili in te pravice tudi v tujini niso pridobili. Končno štiti izseljence naši izseljenški komisarji, ki so zdaj v Parizu, Düsseldorfu in Bruslju. Ti posredujejo, da pridejo vdove ali otroci do svojih pravic itd. G. predavatelj je pojasnil tudi, kakšne so prilike glede plač in stanovanj ter povedal, da delajo Slovenci največ v rudnikih, dočim Hrvatini in mogoče spraviti v jame pod zemljo. Dalmatinci večinoma krošnjarijo, Črnogorci in Bosanci pa opravljajo dela na progah, v gozdih itd.

Od izseljevanja domovina nima pravih nobene koristi

Izseljevanje je treba popolnoma preprečiti ali ga omejiti do skrajnosti. Najbolje je, če naše zdrave delovne moči ostanejo doma. V prvih letih po vojni nismo znali omejiti izseljevanje, izgubili smo 5% vsega prebivalstva. Nas Slovencev je zaradi izseljevanja vedno manj, namesto da bi rasti po številu kakor drugi. V timotskem okraju so cele vasi iztrebljene. Isto v Črnigori. Ali je izseljevanje potrebno? Tudi v prvih letih po vojni bi ne bilo potrebno, če bi naše tedanje vlade znale izvesti kolonizacijo doma. Zaradi gospodarske krize pri nas izseljevanje ni potrebno. Zgodilo se je pa, da se je izselilo mnogo naših zdravih fantov s kmetov zaradi nekega nezadovoljstva na domači grudi. Zahotelo se jim je po vinnu in ženskah v tujini, kakor so se nekoč izrazili. Seveda v tujini se ne cedi med in bili so razočarani. Nedopustno je izseljevanje družin ter dekle. Tudi dobičkanosno ni izseljevanje v nobenem pogledu. Iz emigracije se vračajo delavci, izčrpani ljudje, ki so v breme domačih občin. Prihranijo tudi nič. Izseljevanje ruši tudi družine in etično razruši ljudi. Slabi tudi odporno moč domovine. Našim ljudem je treba sistematično vbiti v glavo, da je tujina mačeha, treba je izseljenstvo omejiti do skrajnosti, za izseljence, ki so že v tujini, pa se pobrigati na ta način, da se jim omogoči s podporami organizacija in duhovno udejstvovanje v tujini. Domovina mora imeti stik z njimi. Kako velikega pomena je bila n. pr. turneja naše Glasbene Maticice za naše izseljence v Franciji. Nikdar ne bodo pozabili teh dni in utrdila se jim je narodna zavest. Povedati je treba našim ljudem resnico o tujini in odpreti jim je treba oči za domačo grudo, da jo bodo vzljubili. Kdor zemljo ljubi, tega ljubi tudi zemlja. Zadržišništvo pa mora na-

172

Manufaktura

Rebord
Ljubljana, Aleksandrova c. 8

šega kmeta gospodarsko podpreti, da bo vztrajal doma in mu ne treba v tujino. Izvesti pa je treba notranjo kolonizacijo. S tem bi bilo izseljevanje naših ljudi zelo omejeno in domovina bi rasla in se razmahnila, ker ima zato vse pogoje.

H koncu smo videli precej skioptičnih slik o revirjih, kjer delajo naši delavci v Franciji, njih naselbine in društva. G. predavatelj se je občinstvo, ki ga je vseskozi napeto poslušalo, s splošnim zahvalom za izvajanja, ki so marsikomu odprla oči, da je spoznal, kako je z našo emigracijo v resnici.

Školjeloški občinski proračun za l. 1931

Škofja Loka, 12. decembra.

Na zadnji seji škofjeloškega občinskega zastopa, ki se je vršila 6. t. m. v mestni posvetovalnici pod predsedstvom župana Josipa Hafnerja je bil z malimi izjemami sprejet občinski proračun za l. 1931.

Občinski odbor je najprej pretresal proračun krajevnega ubožnega zaklada, ki izkazuje skupno 16.835 Din dohodkov in 61.300 Din izdatkov. Izdatki, ki so dokaj višji, izkazujejo 44.465 Din primanjkljaja.

Redni proračun občine predvideva 84.240 Din prejemkov in 415.440 Din izdatkov. Primanjkljaj v znesku 331.200 Din se bo kril z 90% doklado na vse državne neposredne davke in z občinsko trošarino. Pritožbe glede doklad in trošarin je vložiti do 21. decembra pri kr. banski upravi v Ljubljani.

Dohodki občine so: zakupnina odzemljišč 1790 Din; najemnina od poslopij 2300 Din; obresti 700 Din; mostna tehnica 2500 Din; klavnica, hlevnina in kamnolomi 30.500 Din; sejmi 3000 Din; domovinska in meščanska pravica 1000 Din; ogled živine in mesa 13.000 Din; stavbni ogledi 1000 Din; zabavne predstave 2500 Din; takse od psov 4500 Din; občini prepuščena lovstva najemščina 2200 Din; iz posojil 3500 Din; avtovožnje (podpore za ceste) 2000 Din; tiskovine 500 Din; nepričakovani prejemki 3000 Din; hišne tablice 7000 Din.

Izdatki pa so: uprava občinskega premoženja (poslopja) 2500 Din; inventar 800 Din; občinski davki 3000 Din; zavarovalnina 400 Din; plača tajniku 15.000 Din; potni stroški 5000 Din; snajenje, kurjava in razsvetljava uradnih prostorov 1400 Din; knjige, zakoniki in tiskovine 1000 Din; Samouprava 100 Din; pokojninski fond za občinske nameščenice 2200 Din; mostna tehnica in vodnina, kurjava in razsvetljava pri klavnici 6900 Din; plača pazniku 3600 Din; vzdrževanje poslopja 6000 Din; inventar 1000 Din; razne podrobnosti 1300 Din; plača in draginska doklada dvema stražnikom 24.000 Din; obleka 2000 Din; za oglednina živine in živinodravstva 13.000 Din; izolirnica 200 Din; primanjkljaj ubožnega zaklada 44.465 Din; ceste in mostovi 14.400 Din; kanali, vodnjaki in vodnina 2000 Din; plača cestarju z bolniško blagajno 11.500 Din; cestni napisi 10.000 Din; razsvetljava cest 24.000 Din; za povzdig živinoreje in kmetijstva 250 Din. Prosveta je preračunjena na 182.915 Din; Deška osn. šola 160.000 Din, obrtna in trgovska nadaljevalna šola 4000 Din; kurjava deklisne šole 2000 Din; inventar prosvetnega referenta 4000 Din, plača organistu 12.915 Din. Ljudsko štetje 1000 Din, vojaški nameni 500 Din in občinski dolgovi 19.000 Din. — Razni izdatki so proračunjeni na znesek 10.000 Din. Primanjkljaj v l. 1930 je znašal 278.755 Din in se je torej letošnji kljub graditvi osnovne in meščanske šole zvišal samo za 52.446 Din.

Blejsko pismo

Kanalizacija. — Nagrada za izsleditev požigalca. — Golf igrišče

Bled, 12. decembra.

Pred kratkim se je vršila seja našega občinskega odbora, na kateri so sklenili, da oddajo kanalizacijska dela gradbeni tvrdki Slavec iz Kranja. V kratkem bodo delavci pričeli z delom. Kanalizacija bo izvedena skozi vas Grad in dalje po cesti ob jezeru na Mlino in od tam v Savo. Pri omenjenem poslu bo zaposlenih večje število delavcev, saj bo kanalizacija segala po dolžini najmanj 10 km. Na Mlinem si gradi g. dr. Verbič iz Beograda lepo vilo, ki stoji poleg vile Vlaste na šetališču kraljice Marije blizu Suvo-bora.

Zdravstvene razmere v naših krajih so na splošno zadovoljive. Vendar se je pred kratkim pojavil v neki vili legar. Obolela je neka gospodična.

Predmet živahne debate po blejskih lokalih je zagoneten požigalec, pred katerim imajo posestniki največji strah. Marsikdo vstaja ponoči ter obide svoj dom ali ga straži vso noč, boječ se, da se zdaj pa zdaj ne pokažejo nad skednjem rdeči petelin ter mu uničijo hišo ali gospodarsko poslopje. Mnogo je ugibanja o skrivnostnem požigalcu; eni ga opisujejo kot ekscentričnega pataloškega tipa, ki uživa, kadar vidi plamen in se raduje, ko pobesneli element požara upropašča imetje domačinov, drugi ga zopet dolže, da izvršuje zločinska početja iz hudobije itd. Domneve so silno različne, še najverjetneje se zdi, da je požigalec manj nadarjen, duševno zaostal človek. Požrtvovalni naši orožniki ga stalno zasledujejo, toda do sedaj vse zaman. Ker mu krivde ni možno dokazati, kot da ga dobe inflagranti, mu bo težko priti v okom. Vodilni krogi so razpisali nagrado v znesku 20.000 Din onemu, ki ga izsledí ali poda orožnikom dokaze, na osnovi katerih ga lahko prime in aretirajo. O Božiču bo poteklo leto dni, odkar je požigalec uničil na Bledu eno največjih gospodarskih poslopij na Cerenjskem. Ker ni izključeno, da se ne bi zločinec, ki ima na vesti

Le prvovrstno

blago je vredno Vašega težko prisluženega denarja.

Kreditni sistem

naše trdke Vam edini omogoča, da kupite blago, nad katerim ne boste razočarani.

najmanj 15 požigov, lotil sličnega dela še koncem tekočega leta, je priporočati vsem in vsakomur, da stoji budno na straži in pazi na vse sumljive tipe. Zrimčev skedenj, ki je pred kratkim pogorel do tal, bo stal, ko bo prenovljen, pomaknjen proti dvorišču; to pa radi tega, da bo cesta, ki pelje od Ravnika proti hotelu Trohi znatno razširjena, s čimer bo ustrezno številnim pritožbam radi preozkih cest na omenjenem kraju. G. Zrimce bo dobil za odstop zemljišča primerno odškodnino od občinskega sveta.

Po zatrdilu najmerodajnejših krogov z Bleda se bo v prihodnjem letu napravilo v Leski gmajni pri Bledu največje evropsko golf igrišče, ki bo hkratu tudi prvo v Jugoslaviji. V ta namen je prišel pred kratkim nek inženjer iz Pariza ter je prevzel nalogo izvršitve načrta in hkratu podal svoje strokovno mnenje o prostoru. Koliko je za enkrat izvršenega in kdaj bo točno končano to igrišče, je težko govoriti. Vse pa kaže, da bo Bled pri smotni propagandi in centru bodisi letnega kakor zimskega (!) sportnega delovanja dobil sloves svetovnega letovišča in zdravilišča.

Zborovanje novomeškega učiteljskega društva

Novo mesto, 13. decembra.

Novomeško sresko učiteljsko društvo se je po dveh mesecih danes zopet sešlo na deški osnovni šoli v Novem mestu.

Udeležba je bila zelo lepa. Predstavil se je zborovalec novi odbor in predsednik g. Mar. vič se je najlepše zahvalil staremu odboru in še posebej staremu predsedniku V. Pirnatu, ki je vodil društvo v težkih dneh deklaracije do sedaj. Nato je predaval učitelj Fr. Zukovec o razvoju sadizma od francoske revolucijske dobe dalje, o sadizmu pri možu in pri ženi ter o fizičnem in psihičnem sadizmu. Razvila se je velika debata, ki se je udeležil gost strok. učitelj K. Strbenk, ki je kasneje razglabljal vprašanje sotske ideje in učiteljstva v njenem sodelovanju. Bičal je prevnete člane, ki s svojim nastopom stvari več škodijo kot koristijo in opozarjal na mlačeže, ki bi spet na drugi strani mogli stvari s svojo zavednostjo dosti koristiti. Iskal je srednjo pot in prišel s smernicami, ki so vredne vprašanja in bodo stvari le v korist. Tudi tu je bilo mnogo debate.

Po nekaterih stanovitih vprašanjih se je še sklenilo, da se zboruje odslej ob 9th dopoldne, in okoli ene popoldne so se zborovalci zadovoljni razšli.

Vsakovrstne ure, zlatnina in srebrnina po nizki cení pri
L. VILHAR, urar
LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 36

Kamniške novice

»Legionarjci na Čitalniškem odru.

V soboto, nedeljo in ponedeljek je uprizoril dramski odsek Narodne čitalnice spevoigro »Legionarjci«.

Kljub temu, da se v splošnem ni igralo tako dovršeno kakor bi bilo želeli, je ta slika iz naše preteklosti napravila na občinstvo najugodnejši vtis, česar do sedaj nismo bili vajeni od našega visoko nad povprečnostjo stoječega ansambla. Vsi nosilci pomembnejših vlog so razmeroma jako dobro izpolnili svojo nalogo. Skoro je težko reči, komu bi dali prednost. Lavra gđ. Čizmekove in ing. Basaj g. Goloba sta bila prav čeden zaljubljen par. Gđ. Erjavškova v vlogi Ane je s svojim prvim nastopom v Kamniškem dokazala, da ni samo odlična igralka, ampak tudi pevka. Salve smeja je vzbujal g. Ber-var v vlogi Ježa. Tudi vloge Raka, Brnjača, Medveda, Ježevke itd. so popolnoma zadovoljile. Da pa je marsikatero vlogo in prizor v »Legionarjih« težko pravilno pogoditi, smo se tudi prepričali. — Pri igri je sodeloval del salonskega orkestra pod vodstvom dirigenta g. Vremsaka. Solo petje gđ. Erjavškove, gg. Ber-varja in Rakovca ter zborovsko petje legionarjev je bilo za naše razmere prav dobro. Legionarji — skoro sami novinci na odru — so bili sicer včasih premalo živahni, nekateri izmed njih pa so dokazali, da nanje lahko računamo tudi v večjih vlogah. Igro je režiral g. Vedlin v splošno zadovoljnost igralcev in občinstva. Občinstvo, ki je trikrat do zadnjega kotička napolnilo dvorano, je bilo nadvse zadovoljno. Trikrat napolnjena dvorana in splošna želja občinstva, da se igra ponovi še četrtič, sta režiserju in igralcem dovolj veliko priznanje.

»Legionarji« z »Rokovnjači« in »Naša krič« spadajo morda res bolj v preteklo kot v sedanjno dobo, vendar so postali vsled svojega narodnega obeležja, vsled svoje preprostosti, pri-srčnosti in učinkovite glasbe takorekoč narodna last, pred katero morajo izginiti vsi pomi-sleki. — Zaradi dejstva, da ni vse dobro za naš oder, se moramo skrbno izogibati plitkih, brezpomembnih iger iz prevodne literature, s tujim, našemu občinstvu nerazumljivim karak-terjem in miljejem. Da naša publika take igre odločno odklanja, je vedno dovolj jasno poka-zala z neznatno udeležbo. Naši odri poznajo se-daj te zahteve, zato jim ne bo težko najti prave poti, da bo občinstvo zadovoljno in društvene blagajne polne. Šele ko bo gledališka umetnost prodrla v vse sloje prebivalstva ter tako po-stala njegova zahteva in potreba, bo mogoče uprizorjati tudi igre težje vsebine.

Reprezentanca radio-tovarne „INGELEN“ Ljubljana

Telefon 8198 — Poštni predal 281 — Brzjavke Gleichrichter, Ljubljana

INGELEN

583

U3 U6

TRIELEKTRONSKI APARAT

s priključkom na izmenični tok obsega valovne dolžine 20—200 m

Največja selektivnost pri zelo glasnem sprejemanju

SESTCEVNI SUPERHETERODYNSKI

aparati s priključkom na izmenični tok. Sprejem valov od 12—2000 m brez izmenjave tuljav

Največja selektivnost, elegantna vnanost, dveletna garancija

AMERIKA - AVSTRALIJA - EVROPA

NA KRATKIH, NORMALNIH IN DOLGIH VALOVIH

V ZVOČNIKU

Zahtevajte specijalne brošure — Pustite si aparat predvajati pri Vašem trgovcu

Vodovod v Šoštanju

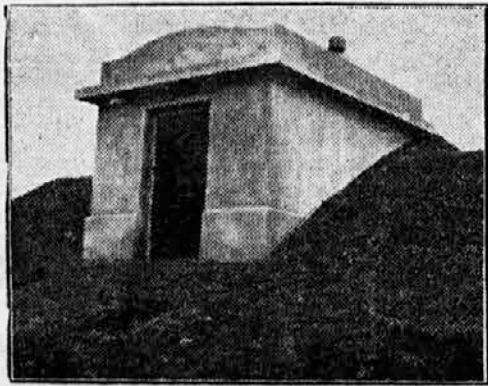
Ko savinjski ekspres zapusti pri Paški vasi Savinjsko dolino, ki je tu posebno ljubka s svojimi vinogradi in belimi hrami, in jo zavije na desno v sotesko rečice Pake, prisopiha po četrtini naporni vožnji po romantičnem Penku v drugo dolinico, katero pa po štirih postankih v Šoštanju, Pesjem, Velenju in Selu zopet ostavi, da se zažene še po hujšem vponu v Mislinsko in nato po njej zdrči v Dravsko dolino.

Dr. Fran Mayer,
odvetnik in župan v Šoštanju.

Ta soseda Savinjski je Saleška dolina, sicer mnogo manjša od nje, toda enako lepa s sočnimi travniki in rodovitnimi polji ter prijaznimi naselji. Enajst gradov, od katerih še sedem stoji, je bilo sezidanih ob njenih obronkih, zgodovina prča o lepoti in bogastvu te doline. Splošno znana sta državni rudnik lignita in kalorična centrala v Velenju, ki razsvetljuje vso dolino in bo dajala luč do Ljubljane in po Gorjanski.

Kulturno, gospodarsko in upravno središče Saleške doline je Šoštanj. V zgodovini se omenja že v 14. veku, v 15. je bil last celjskih grofov. Mesto je postal leta 1910. Ima največjo in najstarejšo tovarno usnja ter dobro razvito lesno industrijo in trgovino. Je sedež okrajnega sodišča in davčne uprave ter drugih državnih uradov. Ima šestrazredno osnovno šolo z mnogimi vsporednicami ter štirirazredno meščansko šolo. Ima štiri društvene dome in eno največjih sokolskih dvoran na podeželju ter moderen gledališki oder. Skoro v vsaki hiši se izvršuje ena ali več obrti ali vodi trgovina; dobro je preskrbljeno tudi s hoteli in gostilnami. Radi bližine gor je Šoštanj izhodišče za bližnje in dalnje planinske izlete: na Goro Oljko 734 metrov, Mozirsko planino 1590 m, Smrekovec 1370 m, Mrško 1696 m, Kozjak-Spink 1063 m in druge. V neposredni bližini mesta so senčnati sprehodi po smrekovih gozdovih, ki obkrožajo dolino kot temnozelen pas. Na vse strani so ugodne železniške in avtobusne zveze. V bližini je kopališče in državno zdravilišče za tuberkulozne v Topolšici, ki je največje in najmodernejše in matica sličnih zavodov v državi.

Nabiralnik na Goricah.

Največji nedostatek mesta Šoštanj pa je bilo pomanjkanje zadostne in dobre pitne vode. Preiskave vode tudi iz najboljših vodnjakov so kazale sledove amonijaka in železa. Zato se je že pred 70. leti pojavila misel o napeljavi vodovoda. Intenzivneje se je mislilo o tem po dograditvi železnice Celje-Velenje. Do izvršitve tega potrebnega načrta, za katerega je bilo leta 1890 zagotovljeno celo 43% subvencije, pa radi pomanjkanja poguma ter finančnih in političnih razlogov ni prišlo. 16. julija 1928 je občinski odbor na predlog župana dr. Mayerja izvolil nov vodovodni odsek, v katerega so bili razen župana voljeni ravnatelj Korytzky Luce, inž. Klopčič Ivan, Kumer Martin in Rožič Anton. Kot izvirke za vodovod bi prišla v poštev dva vrelca v Belih vodah, in sicer eden pod cerkveno hišo, drugi pa na Razpodovnikovem posestvu nad Grebenškom, tretji pa v Topolšici. Izvirke hladne vode v zdravilišču Topolšica bi bil sicer idealen radi jakosti in bližine, komaj 3800 m od sredine mesta, toda leži komaj 13 m nad železniškim tirom. Radi nezadostnega padca bi bili potrebni posebni rezervoarji in sesalke na električni pogon. Stroški za reden obrat tega vodovoda bi bili dvakrat dražji ko za navaden gravitacijski vodovod. Ker leži vrelce pod cerkveno hišo v Belih vodah predaleč, se je odbor odločil za vrelce na Razpodovnikovem, ki leži v višini 590 m in ki daje tri sekunde litre vode ter po mnenju zvedencev zadostuje za 5—6000 duš, česar v normalnih raz-

merah niti v 50 letih ni pričakovati, ker šteje Šoštanj sedaj komaj 1662 prebivalcev. Po potrebi pa se ta vrelce lahko pojača z izvirkom pod cerkveno hišo.

Ko si je občina zagotovila ugodno posojilo pri oblasti hranilnici v Celju, je 1. julija razpisala dela. Izmed 4 ponudnikov je bila najugodnejša tvrdka Union, gradbeno podjetje d. d. v Beogradu, ki je zlicitala dela razen že izgotovljenega zajetja vrelcev za 1.730.000 Din, takoj začela z deli in jih brez posebnih nezdovršila 28. novembra t. l., čeravno ji je tuintam nagajalo vreme in plazovje. 29. novembra je komisija dala začasno dovoljenje za obratovanje, ko je preizkušnja vode pokazala brezhiben značaj. Končno dovoljenje se bo dalo od strani higijenskega zavoda v Ljubljani. Po njegovi odredbi se bodo tudi zaprli vodnjaki z manjvredno ali sumljivo vodo.

Dolžina vodovoda od vrelca do mesta znaša 8500 m, mestno omrežje pa 2750 m. Cevi leže povprečno 1:50 m v zemlji. Nabiralnik na Gorici drži 120 m³ in leži 52 m nad žel. tirom, izvirke pa leži 180 m, prekinjevalni jašek za zmanjšanje pritiska nad Grebenškom pa 60 m nad nabiralnikom. Pod žel. nasipom so vodovodne cevi vložene v posebne jeklene cevi ter opremljene po vsaki strani z zapiralniki; preko Pake je glavna cev pritrjena pod mostom in

Posvetitev vrelca po župniku Esenko-tu v Belih vodah s člani kolavd. komisije.

zavarovana proti spremembam temperature in mokroti z dvojno plastjo impregnirane plutevine in pocinkano pločevino. Po važnih točkah so hidranti, ki so preizkušeni od gasilcev delovali brezhibno. Vodni pritisk je dosegel 7½ atmosfere.

V splošnem je prebivalstvo sprejelo napeljavo vodovoda z navdušenjem in se je dosedaj prijavilo že okrog 100 odjemalcev. Pametni hišni posestniki vedo, da brez žrtve ni napredka, da se z napeljavo vodovoda povzdigne vrednost poslopja in zmanjša nevarnost požara in okužitve po slabi vodi. Z vodovodom je Šoštanj vstopil v vrsto naprednih mest.

Ce bo občina mogla sčasoma urediti moderno letno kopališče, hotelirji in zasebniki pa opremiti primerno število lepih tujskih sob, se bo z uspehom moglo agitirati za tujski promet.

Glavna zasluga za napeljavo vodovoda, za ta očitni napredek mesta, gre predvsem županu dr. Mayerju, ki se v kljub belim lasem in pokleni zaposlenosti ni ustrašil nešteti hudih neprilic in potov in prošelj in pogajanj in moledovanj. Ni odstopil od začrtanega cilja in je zmagal. Postavil si je trajen spomenik. Zahvaliti se imamo za ta napredek pa tudi sedanjemu režimu v državi. Pod prejšnjim brezplodnim prerakanjem strank bi vodovoda še dolgo ne dobili.

Pismo iz Zagorja

Razdeljevanje rudarskih podpor. — Sokolski vaditeljski tečaj in drugo.

Zagorje, 13. decembra.
V sredo 10. t. m. so imeli v Trbovljah v pisarni ravnateljstva TPD konferenco pristojne rudarske oblasti, TPD in zaupniki druge skupine rudarske zadruge kot zastopniki delavstva glede milijona dinarjev, ki ga bo razdelila TPD med delavstvo za olajšanje bede najrevnejših.

Kot podlaga za podporo potrebnih se je določil trimesečni povprečni zaslužek za mesece september, oktober, november in sicer:

1. kategorija do 4200 Din (kopači, pomožni kopači, profesionalisti);
2. kategorija do 3000 Din (vozači in drugi);
3. kategorija do 1800 Din (ženske in mladolletni).

Vsi oni torej, ki so v zadnjih treh mesecih zaslužili manj, kakor povedo gornje številke, bodo deležni podpore.

Do podpore pa niso opravičeni vsi oni, ki so v treh mesecih naredili 69 šihov ne glede na višino zaslužka. Izvzeti so tudi vsi oni, kateri so v omenjenem roku naredili »3 blaue«, ali imeli neopravičen dopust in oni, ki so v bolniškem stanju.

Kot delež se smatra za delavca ali delavko 1½, za ženo 1, za vsakega posameznega otroka do 6 otrok pa 0-40% od deleža, čigar višina pa še ni določena. Odvisna je vsekakor od števila podpore potrebnih.

Vsem opravičencem se bodo podpore nakazale še pred Božičem, toda ne v denarju, temveč v nakazilih. Vsakemu je dano po volji, da uveljavi svoje nakazilo kjer hoče, vendar pa v okrožju rudnika.

Vaditeljski tečaj se vrši redno po skrbno

izbranim programu. Glavno delo opravlja župni prednjak br. Burja. V četrtak zvečer je predaval pred mnogobrojnimi sokolskim občinstvom br. dr. Murnik o »Sokolski misli«. Prihodnje dni pride k nam župni starosta br. Smertnik, ki bo takisto predaval. Obisk v tečaju je prav zadovoljiv in je zanimanje zanj zelo veliko.

S 1. januarjem prihodnjega leta bo upokojen občinski uslužbenec g. Janez Uršič. V občinski službi je bil nameščen 20 let in bo prejel pokojnino 700 Din. Za razpisano službo pri občini se je potegovalo 124 reflektantov, izmed katerih je imelo mnogo srednješolski zrelostni izpit in celo nekaj semestrov univerze. Občinski odbor je imel težko delo, da je izbral izmed tolikoštevilnih prosilcev enega, ki se mu je zdel, da bo odgovarjal potrebam.

Narava se res letos igra z nami. Dež, sneg, blato, solnce. Tri dni smo imeli sneg, nenadoma pa so zopet solnčni dnevi. No, solnčnih rebrih so se že pokazale rumene trobentice, ki pa ne bodo priklicale pomladi, temveč zimo.

Tekstilbazar d. z o. z.

Ljubljana, Krekov trg št. 10
audi po zelo ugodni ceni vsakovrstno mafaktorno blago najboljšje kvalitete za dame in gospode 447

Karambol dveh avtomobilov

Novo mesto, 10. decembra.

Danes okoli desetih dopoldne bi se bila onstran mostu na kandijski strani kmalu zgodila težka nesreča. Ob Kastelčevi trgovini se cesta razcepi v tri dele. Državna cesta se okrene v skoro pravem kotu ob hotelu Windischer proti Zagrebu. Ovinek je zelo nevaren in čudo, da se že večkrat ni tam kaj zgodilo. Od zagrebške strani je pridiral osebni avto 3.162. Šofiral je Božo Haluza. Zalet je bil tolik, da vozač ni mogel spraviti voza v desni tir in se je s precejšnjo silo zaletel v baš preko mostu došli avto 2.1640, ki ga je šofiral sam lastnik, trgovec Franjo Bule iz Mirne. Ta je vozil pravilno po desni in opazivši nevarnost zavozil na ravno dokončani trotoar in čisto k zidni steni. Da je bil kak človek tam, bi jo bil dobro skupil. Bulčev avto je dobil sunek spredaj na levo, kjer je bilo kolo vse zvito, enako blatnik in os je bila skrivljena, hrvaški avto je prešel ceneje, le levi blatnik je bil malo utišnjen. Policija je takoj intervenirala. Treba bi bilo prehitre vozače eksemplarično kaznovati, ker ne upoštevajo ne ovinkov, ne blatne ceste.

Pot vas pelje tudi mimo izložbe staroznane tvrdke
C. I. HAMANN
na Mestnem trgu št. 8.
Blagovolite si ogledati in našli boste primerno darilo za svoje. (922)

KLOBUKE gladke, razne dlakaste, rde (polcilindri), športne ter zimske in športne čepice, samo zadnje novosti v oblikah in barvah, nudi v lepi izbori specialna trgovina klobukov in čepic **M. Bogataj**, prej Pok, Ljubljana, Stari trg 14. — Sprejemajo se popravila. Cene zmerno! Solidna postrežba! 879

Termalno kopališče Medija-Izlake

Tam v zagorskem zaledju, eno uro in pol od zagorske železniške postaje leži v idilični dolini Valvazorjevo kopališče Medija-Izlake. Krog in okrog je obdano od visokih hribov, porašenih z gozdi, le proti vzhodu so odprte toplice južnovzhodnim vetrovom, zato je tu podnebje izredno milo. Nobene industrije ni v bližini, zato vlada tu oni mir, ki vpliva tako blagodejno na živčno bolne, ki se sprehajajo nemoteno po hrastovih gozdovih okoli kopališča.

V bližini so lepe izletne točke, tako sv. Gora, sv. Planina in Čenčeniška planina. Pot na vse te vrhove je kaj lahko dostopen ter vodi večinoma po položnem pobočju in prijetni senci. Na vseh teh vrhovih se shaja v poletnem času mnogo planinarjev in pozimi smučarjev in sankarjev.

Kopališče upravlja »Antimonska družba Trojanec«, ki hoče dvigniti ugled kopališča do one višine, ki mu pristaja ter ga oskrbeti z vsemi udobnostmi, ki jih uživa razvajen gost v modernih kopališčih.

Kopališče samo je iz betonskega masiva; v dveh po 10 metrov dolgih in 5 metrov širokih odprtih bazenih je kristalno čista do 26° C topla voda. Nad bazenom je betonirana terasa za solnčenje in pod njo je 32 kabin zalačje. Poleg odprtih bazenov je pod visoko kupolo družinski bazen s tudi pozimi toplo vodo. Ta prostor se po zimski umetno segreva, vsled česar je tu prijetno kopanje v mrzlih zimskih dnevih. Za 20 metrov dolgim betoniranim podzemeljskim hodnikom je izvor vode; tu je kadanja za 4 ljudi in kakor pod kupolo se kopajo tu večinoma pozimi.

Kopanje v tej vodi je priporočljivo pri ženskih boleznih, za nego kože, posebno pa za ozdravljenje oči in žlečad. Priznajo se posebno hitro celjenje odprtih ran, kar je že Valvazor omenil.

Kopališča restavracija nudi prvovrstno penzijo s solidno postrežbo po zmerni ceni. Dogovorjeno z upravo kopališča se dobi tudi delna hrana ali samo stanovanje, kar je ugodno za one posetnike ki računajo z vsakim izdatkom. Kopališče poseduje 30 tujskih sob, dobi se pa tudi stanovanje v bližnji okolici pri kmetih, ki računajo soto z 2 posteljami 15 Din dnevno. V neposredni bližini je tudi mlekarina, ki nudi dnevno sveže mlečne izdelke.

Za prevoz s postaje do kopališča je na razpolago kopališki avto kakor tudi avtobus zagorskega

Najbolj pošteno Vas postreže z zimskimi oblaci

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta 12.

avtopodjetnika, ki je na postaji pri vsakem vlaku. Marsikateri gost tega kopališča se je pri svojem odhodu o uspehih kopanja pohvalno izrazil in kdor je enkrat našel in preživel nekaj časa v tem mirnem kotičku, se še vedno rad povrne. H. P.

Smrtna nesreča v Trbovljah

Transmisija je zdrobila v cementarni mladega delavca

Trbovlje, 13. decembra.

Danes ob 11. uri dopoldne se je na nakladalni rampi cementarne v Trbovljah pripetila strašna nesreča, pri kateri je mlad delavec izgubil življenje.

Po moderniziranem odpremljenju cementa v bunkerje je zaposlenih le malo delovnih moči, ker je delo po večini mehanizirano. Prevoz cementnih vreč se ne vrši več v vozičkih, pač pa je za ta prevoz prirejena posebna pnevmatična naprava, ki s pomočjo komprimiranega zraka dovaja cement v veliki bunker, iz katerega se polnijo papirne vreče s posebnimi napravami; te se potem s posebnimi mehaničnimi transmisijami pripomočki tovorijo v vagonce.

Pri tem delu je bil zaposlen mlad delavec Ferdo Drofenik. Na dosedaj še nepojasnjen način je transmisija prišla delavca in ga priegnula. Na obupen krik so prihiteli v bližini zaposleni delavci, ki so nesrečnega mladeniča napol mrtvega izvlekli iz kolesja. Rešilni avto rudniške uprave je bil takoj na mestu in je odpeljal ponesrečenca v tukajšnjo rudniško bolnico. Vendar je bila vsaka pomoč zaman, nesrečnik je med prevozom izdihnil. — N. v m. p.!

2 nevarna tatova aretirana v vlaku

Slov. Bistrica, 13. decembra.

V soboto zjutraj sta bila obveščeni orožniški postaji v Poljčanah in Slov. Bistrici, da se vozita v jutranjem ljubljanskem vlaku, v takozvanem šolskem vlaku, dva uzmoviča, ki sta kradla v Grobelnem. Na postaji v Poljčanah so stopili v vlak orožniki ter ga pregledali. V zadnjem vozu sta sedela moža ter se vedla tako sumljivo, obračala sta se in bila sploh nemirna, da so postali sopotniki pozorni. Ko so stopili orožniki v voz, sta oba uzmoviča naglo skopila pokonci, prebledela in vzdigovala roke v zrak. Orožniki so ju legitimirali in jima napovedali aretacijo. Tatvino sta priznala oba takoj že v vozu. Orožniki so ju uklenili in odpeljali. Odpremili so ž njimi tudi zavoje, v katerih je bilo ukradeno blago. Kolikor se je izvedelo, sta aretiranca dva poznana svedrova.

Pismo iz Poljčan

S kakim daljšim pismom se zdaj že dolgo nismo oglasili, zato bodo novice iz našega kraja in bližje okolice gotovo dobrodošle. Ne bomo govorili o Miklavžu, ki ga je Sokol prav lepo obhajal, ker je ta že za nami i ker imamo še važnejše stvari.

Vlomilec spet na poslu
Ker jim pri nas zelo gledajo na prste, so se oglasili te noči v sosednji laporski fari, in sicer v kratkem razdobju kar na treh krajih. Najprej so se oglasili pri trgovcu Wutleju na Križnem vrhu, kjer so se nadejali bogatega plena. A so bili nerodni. Pri tatinskem poslu se je eden med njimi — bili so baje trije — spodtaknil ob nek predmet, ki je padel z velikim hrúščem na tla. Tako so se domači zbudili in vlomilce prepodili. Kmalu za tem so se oglasili pri posestniku B. P., kjer pa so bili pregnani. V tretje pa se jim je sreča nasmešnila in to v hiši Bogatinovi. Odstranili so križe z okna z zadnje strani, kjer ni nihče spal. Tu so nemoteno pobrali vse, kar jim je prišlo pod roke: obleko, obutev, perilo itd., tak oda trpi s tem prizadeta družina veliko škodo.

Dom jim je zgorel

V Gaberniku pri Poljčanah onstran Leti si je oskrbnik Ivan Vrglezar pred tremi leti kupil malo hišico. Svoj dom si je zadnje dni prav lepo uredil. Te dni pa je namah objel hišico rdeči petelin in zaplesal neumljen nad njo, tako da je ostal na mestu lep kup pepela. Kako je nastal ogenj se ne ve. Pogasiti ni bilo moči nič, ker v bližini ni bilo vode. Zgorel je ves živč, vse pohištvo, obleka, perilo, sploh z eno besedo vse in bedna družina z otroci je zdaj prisiljena prositi vbogajme usmiljene ljudi, ki naj jim bo pred očmi znan rek: Kdor hitro da, ta dvakrat da.

Ormož

Gospodarstvo. Sinoči je bila burna in zanimiva seja mestne občine. Sprejel se je proračun za leto 1930-31. Predlog, naj se trošarina na alkoholne pijače zniža, ker prizadene (neposredno) predvsem gospodarsko šibkejšje sloje, to je delavce in uradnike, je proti trem glasom propadel. Trošarina bo s prihodnjim letom znašala: na vino Din 1'25 od litra — dosedaj Din 0'75, pivo 1'25 Din, dosedaj 0'60 — na žganje Din 15' — od hl stopnje, dosedaj Din 2' — itd. — Tako je propadel tudi predlog, naj se pobira taksa po Din 100 od vagona uvoženega lesa. — Kakor se govori, bo proti sprejetju proračuna v tej obliki vložen ugovor.

Maribor

m Proslava kraljevega rojstnega dne. V proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra bo v torek 16. t. m. zvečer v gledališču slavnostna predstava »Prodane neveste«.

m Sprejem dr. Aljehina. Včeraj je prisel v ljubljanski brzdovlakom ob 15. uri v Maribor svetovni šahovski mojster dr. Aljehin. Na glavni postaji ga je pričakovala velika množica ljudi. Prvi ga je kot zastopnik občine pozdravil v rušini magistratni svetnik dr. Rodošek, nato podžupan dr. Lipold, v imenu politične oblasti okrajni glavar dr. Marko Ipavc. Za mariborski šahovski klub sodni svetnik Emil Kramar, za avtomobilski klub pa predsednik veletrogovec Pinter. K sprejemu so prišli tudi mnogi tukajšnji Rusi. Po sprejemu se je dr. Aljehin odpeljal v hotel »Orel« kjer se je nastanil. Od tu se je s predsednikom avtomobilskega kluba Pintarjem in nekaterimi drugimi odpeljal na Falo, kjer si je ogledal elektrarno in Dravsko dolino. Zvečer ob 20. uri je imel v veliki kazniski dvorani predavanje, nato pa je odigral simulantko.

m Obrtni učni tečaj v Mariboru. Gostilničarski gospodinjinski tečaj, ki so ga otvorili 15. oktobra, bodo svečano zaključili na gospodinjinski šoli v »Vesni« v ponedeljek 16. t. m. ob 11. uri dopoldne. Učna snov tečaja je izredno bogata in pestra, pa je tečaj že od začetka vzbudil pozornost gostilničarjev in prizadete obrtne oblasti. Zveza gostilničarskih združenj v Mariboru, ki je priredila ta tečaj, bo s tečajnim poukom gostilničarskega in hotelirskega naraščaja še nadaljevala. Dne 15. januarja otvori nov enak tečaj, za katerega je že sedaj prijavljenih več gojenk, kakor jih bo mogoče sprejeti. Dne 19. januarja in 5. februarja pa otvori dva tridnevna kletarska tečaja na vinarski šoli v Mariboru. V vsakega teh tečajev bo sprejetih po 20 udeležencev gostilničarjev in njihovih sinov. Prijave je treba poslati na zvezo gostilničarskih združenj v Mariboru. Dne 16. decembra ob 20. uri otvorijo na prvi deški osnovni šoli v Razlagovi ulici učni tečaj za lasničarstvo in ondulacijo. Učni tečaj za mizarstvo luženje, ki so ga razpisali za 13. in 14. t. m. so morali radi nepremostljivih ovir preložiti na poznejši čas.

m Zgodovinsko društvo v Mariboru je sklenilo izdati poleg časopisa za zgodovino in narodopisje veliko posebno publikacijo umetnostnih spominov celjske dekanije. Veliko delo je izpod peresa konservatorja g. dr. Marolta v Celju in bo obsegalo okrog 30 tiskovnih pol velike osmerke ter vsebovalo nad 200 fotografij umetnin iz Celja in okolice. Delo, ki je šele v tisku, bo predstavljalo na eni strani sodelovanje z umetnostno zgodovinskim društvom v Ljubljani, ki je že izdalo kamniške umetnostne spomine in ki izdaja sedaj vrhniške, na drugi strani pa in pred vsem nadaljevanje dr. Stegenškovih del iz predvojnega doba. S tem nastopa zgodovinsko društvo v Mariboru z novo veliko posebno publikacijo pred našo javnost, pričakuje, da bo podprla njegovo delo in počastila spomin pok. dr. Stegenška najlepše s tem, da bo posegla v največjem številu po njegovi umetnostno - zgodovinski knjigi. Podrobnosti glede cene in pogojev za nakup knjige bo društvo objavilo pravočasno.

m Sanatorij v Mariboru. Gosposka ulica 49, tel. 2358. Najmodernejše urejen za operacije in zdravljenje z zdravilnimi aparati. Lastnik: primarij dr. Mirko Černič, specialist za kirurgijo.

m Gledališka blagajna ob nedeljah. Odslej bo gledališka blagajna poslovala ob nedeljah in praznikih dopoldne šele od 10. ure dalje, na kar opozarjamo obiskovalce gledališča.

m Nedelja v gledališču. Danes v nedeljo popoldne ob 15. se bo igrala opereta »Aleksandra«. Kuponi, Zvečer ob 20. uri pa se bo ponovila zabavna Nušičeva satirična komedija »Gospa ministrica«. Kuponi.

m Ljudska univerza v Mariboru. Prihodnja prireditve bo namesto v ponedeljek v torek 16. decembra t. l. ob 20. uri, in sicer skupno z Jadransko stražo v Mariboru. Predaval bo odvetnik dr. Rapotec o prevažnem vprašanju »O pomenu morja v gospodarskem življenju«. V petek 19. decembra bo predaval dr. Vrtovec, ravnatelj zdravstvenega doma: »Kako preprečimo otroške bolezni«.

m Lekarniška služba. Nočno lekarniško službo ima od danes opoldne do prihodnje nedelje opoldne lekarna Vidmar »Pri sv. Arehu« na Glavnem trgu.

m Za koncert slovitega Španca Juana Manéna, ki bo v ponedeljek ob 20. uri v Unionski dvorani, je v Mariboru in okolici živahno zanimanje. Priporočamo nabavo vstopnic v predprodaji.

m Trencheoti, usnjeni jopiči, zimski plašči, Hubertus-plašči, snežni čevlji in snežni škornji, galoše, čez 300 vrst krzna, kakor tudi vso manufakturno blago na obrose, L. Ornik, Maribor, Koroška 9.

m Sobotni trg. Na izredno dobro založeni trg so okoličani pripeljali včeraj 33 voz krompirja, zeljnatih glav in čebule, 1 voz sadja in 3 vozove lončene in lesene robe. Na trg so prišla tudi že božična drevesca. Cene mesu se niso spremenile, dvignile pa so se zaradi bližajočih se božičnih praznikov pri perutnini, enako pri sadju in glavni solati. Ribe so se prodajale: ščuke po 30, fogaši po 30 do 40 in morske jegulje po 22 Din kg. Zajci so stali 15 do 30 Din komad. Božična drevesca so se prodajala po 5 do 20 Din.

m Nesrečna smrt znanega trgovca. Včeraj jutraj je odšel znani mariborski trgovec, 57letni Martin Gajšek že ob 5.30 v svoj lokal na Glavnem trgu in se vanj zaklenil. Ko je ob 8.30

prišla pred trgovino žena in našla vrata zaprta, je takoj slutila, da se je moralo nekaj zgoditi. Pozvala je zato ključavničarja, ki je odprl vrata in slutnja se je potrdila. Gajšek si je sam vzel življenje. Kaj je uglednega moža gnalo v prostovoljno smrt, ni znano. Zdi se pa, da je svoje dejanje izvršil v trenutku zmedenosti. Po komisijskem ogledu je bilo Gajškovo truplo prepeljano v mrtvašnico na Pobrežju. Naj v miru počiva, žalujočim naše sožalje!

m Slaninarski trg. Na včerajšnji slaninarski trg je pripeljal 83 okoličanih 246 zaklanih prašičev in 3 teleta.

m Ukradena suknja. Delavcu Rudolfu Sobniku iz Spodnjega Radvanja je neznanec v petek med 11. in 12. uro ukradel z dvorišča št. 6 v Vrbanovi ulici 300 do 400 Din vredno suknjo.

m Vlom v Rošpohu. V noči od 10. do 11. t. m. so vlomili v zidnico avstrijskega državljanja Karla Japureka v Rošpohu št. 47. Tatovi so prišli v stanovanje preko strehe in odnesli več posteljnine, 4 preproge, nekaj moških in ženskih oblek, več parov čevljev, 2 usnjeni suknji,

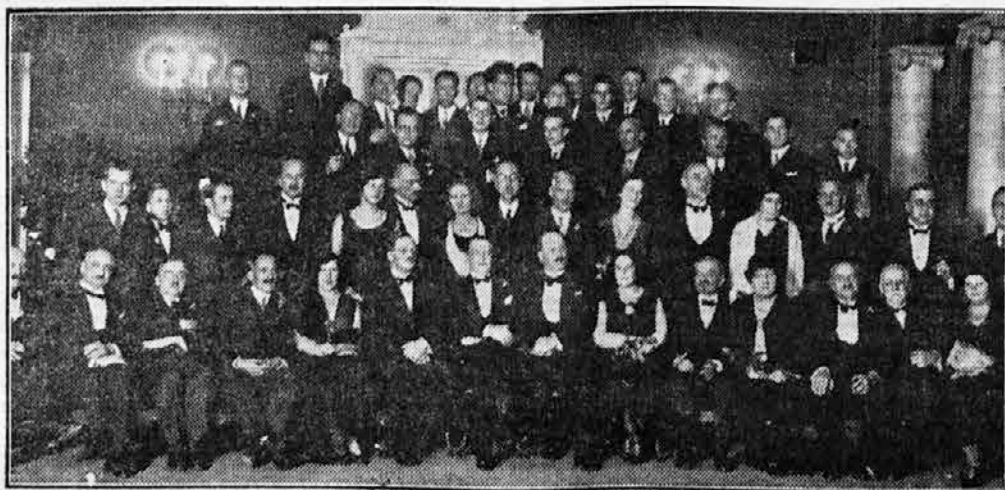
zlatu budilko itd. Škode še niso dognali, ker je gospodar odsoten.

m Nova aretacija v Gradcu. V Gradcu je bil te dni aretiran in v Maribor pripeljan 43letni delavec Matija Topolovec, ki ga zasleduje deželno sodišče v Ljubljani in okrajno sodišče v Kranjski gori radi tatvine.

m Tatvina. Železniškemu uradniku Vinku Zolgerju, stanujočemu Ob železnici št. 8, je te dni izginila iz nočne omarice zlata ženska ura, vredna 600 Din, srebrna ženska ura, vredna 300 Din, in ženska bluza, vredna 50 Din. Tatvine je osumljena podnajemnica F. N., ki je brez sledu izginila, ne da bi plačala stanarino ali odpovedala stanovanje.

m Aretacije in prijave. V petek so bili v Mariboru aretirani: Marija R. in Jožefa D. radi suma tajne prostitucije, Blaž M. radi beračenja in Hedvika D. radi suma tatvine in delomrznosti. Prijav je policija prejela 11, poročil pa 5.

m Zaplenitev. Policija je v petek zasegla vse izvozne milanskega dnevnika »Corriere della sera«.

Po banketu na čast mojstru Aljehinu v Ljubljani.

Pluj

Audranova opereta »Lutka« na ptujskem odru. Prihodnje gostovanje maribor. gledališča v Ptuj se vrši v ponedeljek, 15. t. m. Vprižorila se bo Audranova opereta »Lutka«, ki jo prištevajo h klasičnim operetom. Ta opereta, ki je ena izmed najboljših mariborskih letošnjih operetnih vprizoritev, se odlikuje po nadvse zabavnem dejanju ter prisrčni in melodiozni muziki. Režira g. Trubuhovič, dirigira g. Herzog. Naslovno partijo bo pela gđ. Udovičeva.

Huda borba za krušne cene se je bila te dni za kulisami. Pristojna oblast je naspočila pekovo zadrugo za namenom, da spravi v čim pravilnejši sklad cene kruha s cenami moke. Napadena stranka se je srdito in, kakor se zdi, uspešno borila, ker je hujše napade odbila in se ji določila cena črnemu kruhu 3:50 Din za kg, belemu pa 4 Din za kg, s čimer se je torej obojevrstni kruh za pol dinarja pocenil. Znižane cene belemu začnejo teči šele z novim letom. Zemlje pa ostanejo kakor so bile.

Slovenska Bistrica

Južni vrhovi na Pohorju pod snegom. Veliki vrh, ki je lepo viđen iz našega mesta je sedaj že skoro dva tedna pokrit z belo kepo. Tudi na obromkih Pohorja in v okolici mesta je v noči od petka na soboto zapadel sneg, ki bo kakor pravijo izkušeni, obležal.

Slab obrat v lesni trgovini. Kakor sedaj že dalj časa opazujemo je kriza v lesni trgovini precejšnja, ter naše parne žage zelo malo delajo, ena sploh stoji, druge pa delajo po dva, tri dni na teden.

Oproščen je bil v soboto 13. t. m. pred senatom v Mariboru Zuraž Mijo, privatni uradnik, ki je bil obtožen razžaljenja Veličanstva.

Društveno življenje v katerem je bilo razen v Sokolu v zadnjem času nekako mrtvilo je sedaj nekoliko oživelo. Najprej se je zganila podružnica CMD. Sedaj poročajo, da misli tudi SPD po letih zopet prirediti svoj tradicionalni planinski ples na predvečer Sv. Treh kraljev. Čisti dobiček plesa je namenjen za zidavo planinske kočice pri Sv. Treh kraljih pod Velikim vrhom. Tudi lovsko društvo je sedaj zelo agilno. Ker je s prvim januarjem konec lova na zajce izrablja vsako prosto

uro, da priredi lov. Tudi danes ob 12. uri bodo odšli naši lovci v svoj revir: Ritoznoj.

Spremembo posesti. Gostilničar in trgovec z lesom Ivan Franceš je kupil hišo W. Zamollo, lesnega trgovca na Aleksandrovi trgu. Svojo gostilno bo dal imenovani gostilničar od 1. januarja 1931. dalje v najem in se posvetil samo lesni trgovini.

Slovenske Konjice

Tržne cene. Zadnje mesece je opazovati precejšnji padec pri cenah živil, posebno moka, olje, krompir i. dr. so se znatno pocenili. Tudi cene živini so močno padle ter se plačuje za govejo živino 5-8 Din za kg žive teže. Čuden je le še pojav, da se ta padec še nič ne pozna po naših mesnicah, kjer moramo še vedno plačevati za goveje meso 18-25 Din. Slanina, ki jo dobijo drugod že po 13-15 Din, stane pri nas še vedno 20-22 Din. Kmetje koljejo živino rajši sami doma in meso potem razprodajo.

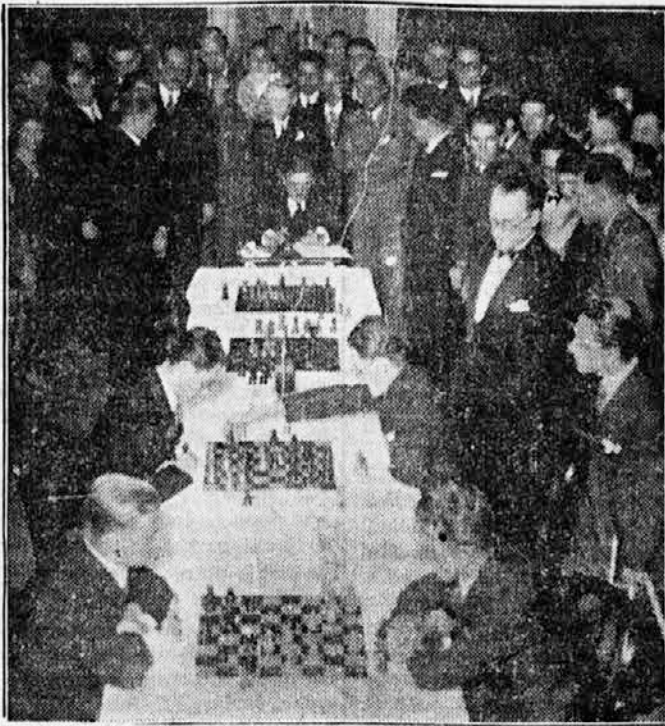
Perutninarstvo. Tukajšnji trgovec g. Zagar Ciril je začel s perutninarstvom v velikem obsegu. Perutninarstvo je v našem kraju še prav malo razvito in je zato zelo razveseljivo, da bodo tudi naši kmečki domovi deležni bolj-ših in plodnosnejših pasem perutnine.

Plesna šola se je prišla v dvorani Narodnega doma v Konjicah. Poučuje plesni učitelj g. Jurko.

Šoštanj

Esperantski klub. Novo ustanovljeni esperantski klub v Šoštanju si je na sestanku 10. t. m. izvolil za predsednika g. Steinbaha, za podpredsednika g. postajnega načelnika Weingerla, za tajnika pa g. Koradeja. Določilo se je, da bodo predavanja vsako sredo in soboto ob pol osmih zvečer v prvem nadstropju Toterjeve gostilne. Predavala bosta menjaja gg. Skaberne in Cepel iz Celja.

Kupujte razglednice domačega olupševalnega društva. Šoštanjčani, kupujte za praznike in no-voletna voščila razglednice šoštanjskega olupševalnega društva, ki jih je 10 vrst, so jako okusne in cenejše ko druge. Trgovci in trafikanje, pokažite lokalni patriotizem in ponujajte le te razglednice; če jih zmanjka, jih dobite pri društvenem blagajniku g. davčnem upravitelju Franju Treplu.

Brzoturnir s dr. Aljehinom.

Novo mesto

Tatvina. Kandijski čevljar Miha Colnar je te dni opazil, da mu je iz delavnice izginilo pet parov novih gojzeric, ki jih je izdelal za prodajo. Javil je to policiji, pa vse hišne preiskave niso zalegle nič, čevlji so izginili. Svarimo pred nakupom.

Pes je popadel v Gotni vasi Grasičovo Tono. Šla je mimo mlina, pa je planil nanjo in jo zgrabil za levo roko, ki jo je v zapestju močno ogrizel.

Gledališke predstave. Snoči so uprizorili tukajšnji omošolci v Sokolskem gledališču G. Leskovčev dramo »Dva bregova«. Nocoj jo ponove.

V torek na predvečer rojstva Nj. Vel. kralja nastopi Sokol s Petrovičev dramo »Gozd«. Igralci so sami stari preizkušeni diletanti, ki jamčijo za umetniški užitek.

Jadranska Straža pripravlja javno predavanje, kako je prišlo pred 12timi leti do okupacije Trsta in kaj se je zgodilo z našim dreadnaughtom »Viribus Unitis«. V zalogi ima še nekaj kalendarjev. Člani in prijatelji opozorjeni!

Ustanovitev krajevne protituberkulozne lige. Na inicijativno okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani se je v petek 12. t. m. zvečer sklicalo meščanstvo v mestno posvetovalnico z namenom, da se občinstvo seznani z idejami protituberkulozne lige. Udeležba je bila še dovoljna, najbolj smo pogrešali zdravniške. Sreski san. referent dr. Viktor Gregorič je otvoril in vodil zborovanje. Pojasnil je, da se je pri nas prva tuberkulozna liga ustanovila pred desetimi leti v Mariboru, pred desetimi meseci v Ljubljani in zdaj je na vrsti dolensko-metropola. — Namen lige je v prvi vrsti, da bo poiskala vse one, ki se jih jetika prijemlje, da poskrbi za brezplačen zdravniški pregled vseh revnih ljudi, da vabi bolnike k sebi in jih brezplačno zdravi ter tako omeji strašno belo kugo, ki pomori toliko tisočev našega naroda vsako leto. Pošiljali se bodo otroci na morje in v planine itd. — Prečitala so se pravila in soglasno se je izvolil sledeči pripravljalni odbor: predsednik: dr. Viktor Gregorič, san. referent, tajnik France Klun, uradnik boln. blagajne, odborniki: ga. Bela Kalčičeva in gg. Martin Hočvar, Josip Kobe, Boris Andrijač, Anton Pleničar in Viktor Pirnat. Ta odbor pripravi vse, da se čimprej ustanovi prepotrebna krajevna protituberkulozna liga tudi v Novem mestu.

Litija

Visoka stanarina. Z uradno določitvijo cen mesu in kruhu se je življenje že nekoliko pocenilo. Teži pa nas še vedno visoka stanarina. Ako so se pocenila živila in se nameravajo poceniti tudi industrijski pridelki, bi moralo paralelno k temu nujno slediti znižanje visoke stanarine, ki je mnogokrat vzrok bede med delavstvom in uradništvom. Saj bo tudi država svojemu uradništvu znižala stanarino.

Zobni atelje E. Glavič v Litiji se je preselil iz vile dr. Ukmarija v hišo Nežke Zoos (med hišo mesarja Vrhovca in gostilno Franko Cerar), kjer je nanovo uredil modernihigijenski atelje 909

Članstvu Sokola v pojasnilo. Prednjaški zbor sokolskega društva v Litiji je črtal iz svojega imenika par članov, kar pa ne pomeni izključitev iz Sokola ali kako osebno postopanje, kakor nekateri domnevajo. Po sokolskem statutu je strogo predvideno, da se mora vsak telesno zdrav član do svojega 26. leta redno udeleževati društvene telovadbe. Prizadeti pa klub pozivu niso niti enkrat v mesecu prišli k telovadbi in so se s temi sami črtali iz sokolskega imenika. — Prednjaški zbor.

Slovenjgradec

V proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja uprizori šolska mladina tukajšnje osnovne šole v nedeljo 21. t. m. ob pol 16. uri v Sokolskem domu mladinsko igro s petjem in plesom v 3 dej. in z živo sliko: »Desetnik in sirotica«. Ker je čisti dobiček za nabavo šol. potrebnih in za božičnico revnih otrok, pričakujejo pridelitelji polnoštevilo udeležbo!

Inspekciji. Sresko načelnštvo je nadzoroval okrožni inšpektor iz Maribora g. dr. Schaubach, okrajno sodišče pa predsednik okrožnega sodišča v Celju g. dr. Vidovič.

Odprta noč in dan so groba vrata. Nagle smrti je umrla širji okolici znana 84-letna Tiz Martina, znana pod imenom Tina, stanujoč v majhni leseni hišici na Gradu pri Slovenjgradu. Prejšnji dan je še prepevala, a naslednjega dne je ni bilo na izpregled. Odstraniti so morali okno in jo našli v smrtni borbi. Pokojnica je bila klub visokim letom zelo šaljiva in rodom iz Ljubljane. N. p. v m.!

Puško mu je razneslo. 24-letnemu Cmoreku Otonu, sinu lesnega trgovca, je na lovu po nesreči razneslo puško in je bil nevarno ranjen v roko. Z avtom je bil takoj pripeljan v tukajšnjo bolnico. Uglednemu lovcu želimo skorajšnjo okrevanje.

Vešči vlomilci. Sokol ima po raznih lokalnih kovinskih pušice za zbiranje prostovoljnih prispevkov za Sokolski dom. V te nabiralnike so že dvakrat vlomili premeteni zlikovci in odnesli ves denar.

Razdelitev diplom razstavljalcem sadja in občni zbor »Sadj. in vrt. društva« bo v nedeljo 14. t. m. ob 9. uri dop. v gostilni g. Cajnika.

Božičnico prirede »Zaščitni deces«, »Podr. Kola jugoslov. sester« in »Drž. osn. šola« v torek 23. t. m. ob 14. uri v IV. r. osn. šole, pri kateri bo obdarovanih preko 150 revnih šolskih otrok z obualom, obleko in perilom. Človekoljubnemu delu prideliteljev in darovalcev moramo samo čestitati!

Kmetkega praznika v Zagrebu se je udeležilo iz našega okraja preko 70 ljudi, vsakako lepo število.

14-dnevni tečaj za šivanje in krojno vezanje je priredila podružnica tvrdke Singer in ga obiskuje okrog 20 gospa in gospodičen.

Lesna tvrdka Steiner in sinovi si je zgradila novo mično hišico nasproti postaji, ki ji bo služila za pisarno mesto prodane gostilniške hiše g. Martiču.

Dnevne vesti

— **Važna odločba glavnega prosvetnega sveta.** Ravnateljstvo drž. konservatorija v Ljubljani je prejelo od ministrstva prosvete uradno obvestilo naslednje vsebine: Glavni prosvetni svet je sklenil na svoji seji 27. oktobra t. l.: 1. da so letna spričevala državne muzičke akademije v Zagrebu ekvivalentna letnim spričevalom državnega konservatorija v Ljubljani, 2. da so diplome o umetniški zrelosti državne muzičke akademije v Zagrebu ekvivalentne diplomam državnega konservatorija v Ljubljani in veljajo za nastavitve v smislu čl. 74 in 76 zakona o srednjih šolah.

— **Veliki oficirski bal.** Oficirski kor Ljubljanskega garnizona priredjuje na dan 17. decembra tek. god. u svima prostorijama Sokola I. na Taboru u čast rojdenana Nj. V. kralja Aleksandra I. svečanu zabavu sa igrankom. — **Odelo:** za dame balska toaleta, za gospodu frak i smoking, za oficire svečano van stroja sa svima dekoracijama. Samo pozvati imaju pristup. Početak zabave u 21:30 časova.

— **Tradicionalni reprezentančni ples akademikov Aleksandrove univerze** se bo vršil 31. januarja 1931. Ker pritegne ta ples vso elito Slovenije, je v interesu vseh društev, da za isti dan opuste nameravane prireditve. 928

Ob svoji dvajsetletnici je tvrdka J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12, izdatno znižala cene zimskim suknjam, trenchcoatom in vseh vrst oblekam za gospode, dečke in otroke.

Za sportnike najnovejši windbreakerji, bluže, plašči, pelerine. Krasna izbira v jopičih in haljah za dom. Ogled v trgovini brezobvezen. 889

— **Organizacija bolgarskih železniških uradnikov pristopila v Ligo slovanskih želez. uradnikov.** V dne 6.—9. XII. se je vršil v Sofiji drugi kongres organizacije železniških uradnikov bolgarskih drž. želez. Na ta kongres so bili povabljeni tudi zastopniki Lige, katere sedež je v Pragi. Delegacija je bila ljubezno sprejeta od bolgarskih kolegov, ki so se potrudili, da napravijo bivanje v Sofiji v vsakem pogledu udobno. Na drugi dan zasedanja kongresa je organizacija per. aklamationem zaključila svoj pristop v Ligo. Pristop v Ligo je bil od vseh navzočih burno podpravljen. Tretji dan kongresa je deputacijo Lige sprejel tudi minister saobračaja bolgar. drž. žel. prof. g. Stajnov, kjer je sprejel poročilo o pristopu bolgarske žel. organizacije v Ligo in obenem povdarjal, da želi tesnega delovanja s svojim uradništvom. Dne 9. XII. se je kongres zaključil ter so delegati odpotovali v Beograd, kjer so bili sprejeti od našega g. ministra saobračaja ing. Radivojevića. Delegacija je naprosila g. ministra za ugodno rešenje reciprocitete družinskih članov, ki naj enako kot aktivni uslužbenici dobe enkratno brezplačno karto v slovanskih državah. Poleg tega mu je predložila še poseben referat o vseslovanskem delovanju dr. Jan Pospisila minist. svetnika ČSD, ki si je pridobil še pred vojno neveljavni zaslug za zblizanje slovanske žel. uradništva. S tem je Liga kot prva združila vse Slovane in jih bo vodila do medsebojnega spoznavanja in zblizanja.

— **Za Božič in Novo leto** je CMD izdala prav lepe razglednice. Dobe se v trafikah, trgovinah in družbeni pisarni, Beethovnova ulica št. 2. 928

— **Prebivalce našega Posavja, predvsem krajev Brežice, Krško, Rajhenburg in Sevnica** opozarjamo na koncert ljubljanske Glasbene Matice v zagrebškem gledališču v torek 16. t. m. zvečer. Izvajala bo dramatično legendo za soli, zbor in orkester »Faustovo pogubljenje« delo slavne francoskega komponista Hektorja Berlioz. Prebivalcem zgoraj omenjenih krajev je poset tega koncerta omogočen, ker bo vozil par minut pred 1. uro ponoči iz Zagreba proti Zidanemu mostu poseben vlak, ki pelje Glasbeno Matico v Ljubljano. Ta vlak se bo ustavil na postajah Brežice, Videm-Krško, Rajhenburg in Sevnica. Vse one, ki nameravajo posetiti torkov koncert, opozarjamo, da morajo kupiti vstopnice v predprodaji pri dnevni blagajni zagrebškega velikega gledališča. Za to ugodnost se moramo zahvaliti naši železniški direkciji, ki gre v resnici vsakemu in kolikor je le mogoče na roko.

Najprimernejša darila za božič in novo leto

Vam nudi **NOVA ZALOŽBA**

r. z. z. o. z. Ljubljana, Kongresni 19.

Knjige domače in tuje, slikovnice in vse mladinsko slovitvo,

pisarniške potrebščine tudi cele garniture, risalno orodje, nalivna peresa itd. itd.

dekorativni predmeti za stanovanja in pisarne.

Bogata izbira božičnega nakita in vseh vrst koledarjev.

Cankarjevi in Finžgarjevi zbrani spisi v posebno lepi opremljeni.

— **Slovence v Zagrebu opozarjamo na koncert Glasbene Matice Ljubljanske,** ki bo v torek 16. t. m. v zagrebškem gledališču. Podrobnosti so že in bodo še prinesli vsi zagrebški dnevniki.

— **Obleke, prinese v kemično snajenje in barvanje ter pranje in svetlokanje perila** izgotovi do praznikov tovarna Jos. REICH. 660

— **»Sočac« v Sokolskem domu v Mostah.** Drevo ob 20. bo gostovala družina »Sočac« v Mostah s Strindbergovo trodejanjo »Očec«.

— **Stariši! Svoji klavirski mladini darujte** za Božič 10 povesti skladatelja Vasilija Mirka, ki so izšle v založbi pevskega društva »Ljubljanski Zvon«. Cena izdaja, ki se lahko naroča na naslov založnika, pa je napredaj tudi v vseh knjigarnah — je 15 Din.

— **Gramofone in plošče po starih cenah** dobite pri Gramofon A. Rasberger. Čitatelje današnji oglas. 931

— **Fotoaparate kupite najboljše pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.** 838

— **Krznar se dobi najboljše in poceni** pri tvrdki I. Knecht, krznar, Ljubljana, Sv. Petra

F. Fajdiga sin
Ljubljana, Sv. Petra cesta 17
Zaloga pohištva in tapetniških izdelkov

Ni težko biti obdarovan — vendar je težko izbirati darila.
Kulturni ljudje obdarjajo!
Veliko veselje storite z našimi predmeti. Naše cene so brezkonkurenčne.
Božičku se včasih mudi — zato še danes k **»OMNIA«** Miklošičeva c. 14/1.
Zahtevajte kataloge gratis in franko naših: alpacca jedilnih priborov, gramofonov, kuhinjskih vag, karaf, doze, pregrinjali, torbic, kukal, namiznih prtov itd.
Čudili se bode našim cenam. 876

Damske zimske plačče
s kožuvinno ali brez od 290 Din, otroške v vseh velikostih od 160 Din naprej v veliki izbiri priporoča **F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29**
799 Ogledajte si blago in cene v naših izložbah!

VIKTOR MEDEN
veležnjanjarna, tvornica likerjev, ruma, vinjaka in brezalkoholnih pijač 916
LJUBLJANA, Celovška cesta 10

— **Nehigijenične pekarije v Beogradu.** V Beogradu je 18 dni pregledavala posebna komisija pekarije v svrhu ugotovitve higijenične urejenosti delavnice. Poročilo komisije navaja, da pečejo v Beogradu kruh 359 pekarij in 3 tovarne, ki izdelajo skupno na dan 28.000 kg kruha. Način proizvajanja je isti kot pred 50. leti. Večina delavnic ne odgovarja najprimitivnejšim higijenskim zahtevam. Komisija je ugotovila, da je 163 pekarij, ki se jih da zlahka popraviti, 151 jih je treba v interesu zdravja zapreti. Komisija je nadalje zahtevala, da se 629 prodajalnic kruha v Beogradu mora prepovedati prodajo 394 prodajalnic.

— **Avtobus je podrl večerj v Zemunu** 80 let starega Djoka Ninkovića. Starec je dobil pri tej priliki težke kontuzije po glavi in nogah. Proti šoferju je bila uvedena preiskava.

— **Trgovci z mrlji.** V Pančevu so povsem slučajno prišli na sled trgovcem z mrtvimi trupli. Dva pijana neznanca sta se v neki kavarni na periferiji mesta pričkala o nekem truplu, kar je vzbudilo pozornost kavarnarja. Poklical je policijo, ki je obadva aretirala. — Radi totalne pijanosti nista mogla ničesar pozitivnega izpovedati in sta šele naslednjega dne priznala, da že dolgo prodajata trupla nekemu beograjskemu zdravniku. Možakarja sta hodila po vseh vaseh v Banatu, da sta dobila kako truplo umrlega, ki po možnosti ni imel nikakih sorodnikov. Truplo sta zašila v vrečo in jo odnesla kirurgu.

— **Ubegli kaznjence prijet.** Neki Boško Andrijević je pred mesecem z tovariši pobegnil iz kaznilnice okrožnega sodišča v Novem Sadu. Te dni so ga zasačili v Bos. Samcu in aretirali. Andrijević je po begu izvršil več tatvin.

— **Radi ljubosumnosti je bil oklan s noži** od svojih prijateljev 20-letni Andrija Marčac iz vasi Leskovac. Ni jim bilo po volji, da ga je neko dekle rajši videlo kot druge. Počakali so ga v zasedi, ga vrgli na tla in mu zadeljali smrtonosne ranke z noži.

— **Vreme.** Barometer je kazal včeraj ob 7. uri v Ljubljani 755.2, v Mariboru pa 745.8. Temperatura je bila ob tem času v Ljubljani — 0.6, v Mariboru pa 0.0 C. Pihali so zapadni in severni vetrovi. Mirno je bilo v Mariboru, Mostarju, Sarajevu in na Rabu. Oblačnost je znašala 10 v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu. Brez megle je bil samo Maribor. Deževalo je v Beogradu (5 mm padavin). Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 2, najnižja pa — 2.6 C. Najnižje temperature so bile v Mariboru 0.0, v Mostarju — 0.3, v Zagrebu 3, v Beogradu 0.0, v Sarajevu 0.2, v Skoplju pa — 2 st. C.

Ljubljana

Nedelja 14. decembra 1930.: Spiridijon. Pravoslavni: 1. decembra, Vojmir.

Ponedeljek, 15. decembra 1930.: Kristina. — Pravoslavni: 2. decembra, Cvetana.

Nočno službo imata danes v nedeljo lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu; jutri v ponedeljek pa lekarni Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

*

■ **Današnje predavanje Antona Oevirka:** »Slovenski kulturni problemi«, katerega priredila ob pol 11. uri dopoldne Slavistični klub D. S. F. F. v Filharmonični dvorani na Kongresnem trgu bo obravnavalo vprašanje osnovnih temeljev slovenske miselnosti, problemov naše duševnosti na podlagi različnih svetovnih nazorskih teorij. Predavanje bo zaključila sinteza o našem sedanjem kulturnem stanju. Ker je to predavanje prvi poizkus, vzbuditi v širokih krogih našega izobraženstva zanimanje za reševanje naših važnih življenjskih vprašanj, se pričakuje čim večje udeležbe. Vstopnine ni.

■ **Komemoracija v proslavo 1500-letnice sv. Avguština** se vrši danes-dopoldne ob enajstih v zbornični dvorani na univerzi. — Vabljen je vsakdo.

■ **Ljudska univerza za obrtniške vaje.** Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani priredi v ponedeljek, dne 15. decembra ob pol 7. uri zv. v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani, Krekov trg (vhod iz Strelške ulice) V. vaje-niško predavanje. — Predava tajnik »Aeroklub« v Ljubljani g. dr. Stane Rape o »Doživljaju v zračnem morju«, s sklopičnimi slikami. — Vstopnina prosta. — Vabljeni so tudi obrtniški mojstri in pomočniki.

■ **Sestri umetnici iz Beograda.** V petek dne 19. t. m. koncertirata v Filharmonični dvorani dve sestri umetnici in sicer Marija Mihajlovićeva, violinistka in Olga Mihajlovićeva, pianistka. Obe sta rodem iz Beograda, kjer tudi delujeta kot glasbeni pedagoginji. Svoje glasbene študije pa sta dovršili na konservatorijih v inozemstvih. Predprodaja vstopnic od torka dalje v Matični knjigarni.

■ **Interna produkcija gojeneev državnega konservatorija** bo v sredo 17. t. m. zvečer ob 6. uri v proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Posamezne točke sporeda izvajajo konservatoristi, natančni spored bomo objavili. Na to interno vajo opozarjamo stariše gojeneev in vse prijatelje drž. konservatorija. Produkcija se vrši v Filharmonični dvorani. Vstop prost.

■ **Razstava Strahlove umetnostne zbirke** slik, starinskega pohištva itd. je odprta dnevno od devetih do petih v veliki dvorani Narodne galerije v Narodnem domu.

■ **Vzgleden dar.** Osebe Higijenskega zavoda v Ljubljani je naklonilo na mesto venca na grob pok. inž. B. Trobi znesek Din 255 Narodni galeriji, katerega se s tem darovalcem iskreno zahvaljuje.

■ **Zahvala.** Uprava banovinske ženske bolnice se tvrdki I. C. Mayer v Ljubljani najiskrenejše zahvaljuje za velikodušno poklonjeno darilo za božičnico.

RESTRAVACIJA »ZVEZDA«. Vsako soboto in nedeljo domače koline. — Se priporočata Fran in Roza Krapež.

Črne suknje, obleke, smokinge itd.
kupite najbolj ugodno pri 811
JOS. ROJINA, Ljubljana

■ **Društvo državnih policijskih nameščencev** in vpokojencev v Ljubljani priredi v soboto dne 3. januarja 1931 v prostorih hotela »Union« običajno letno plesno zabavo. Čisti dobiček je namenjen pogrebniemu in podpornemu skladu društva. Za blagohotno naklonjenost prosimo veselilni odsek.

■ **Redni letni občni zbor pevskega društva »Krakovo-Trnovo«** se vrši v nedeljo 21. t. m. ob 9. uri dopoldne v gostilniških prostorih g. Soklića (pred Konjušnico) z običajnim dnevnim redom. Podpornikom in ustanovnikom društva se posebnih vabil ne bo razpošiljalo, kar naj blagovolijo vzeti na znanje. Odbor.

■ **Sokolsko društvo Zg. Šiška** priredi v četrtek, dne 18. t. m. ob 20. uri v telovadnici svoje prvo predavanje, katerega se mora udeležiti vse članstvo, kakor določajo društvena pravila SKJ. Predaval bo o sokolski ideji in organizaciji br. J. Jesih, član saveznega tehničnega odbora. Odbor pričakuje z gotovostjo polnoštevilno udeležbo članstva. Vabimo tudi goste. Vstopnine ni. — Zdravo!

■ **Klub Primork** prosi za siromašne primorske rudarje v Srbiji vse one, ki imajo moško obnošeno in tudi strgano obleko, da blagovolijo to javiti g. Maši Gromovi, Dolenska cesta 14, ki pošlje po nje. Eventualne denarne prispevke sprejema ga. Guštinova, Bleiweisova 22.

■ **Nesreče in nezgode.** 15-letni učenec Zdravič Jože iz Banjeloke pri Kočevju si je hotel že pred mesecem lastnoručno popraviti raztrgane čevlje. Pri tem pa je postopal tako nerodno, da je sunil s šilom v desno oko. Zdravili so ga najpreje doma, rana pa je postajala vedno hujša in sedaj so Jožeta prepeljali v bol-

nico. — Delavec Hujan Franc iz Most je 12. t. m. prenočil na podstrešju gostilne Komidar v Mostah. Ko je zgodaj zjutraj vstal, se mu je še malo vrtelo v glavi in je stopajoč po lestvi nizdol padel na glavo iz višine 2 metrov. Možakar k sreči ni odnesel, razen prestanega strahu, nikake občutnejše poškodbe. V spomin na dogodek mu je zrasla na glavi precejšnja bula. Pivar Avgust je bil zaposlen kot delavec pri stavbenem društvu »Slavec« na Bledu. Pri gradbi novega hotela »Turist« na Bledu je kopal zemljo. Nenadoma se je plaz zemlje usul. Pivar je sicer hitro odskočil, na ilovici pa mu je spodrsnilo in nesreča je hotela, da si je zlomil levo nogo pod kolonom.

■ **S steklenico po glavi.** Pečarski mojster Fr. Dermastija iz Glinke ulice 11 je sedel s svojo ženo v gostilni Beve na Tržaški cesti. Pri drugi mizi so sedeli 4 neznan mladeniči, ki so se prepirali. Med prepričkom so se prerivali in zbijali po mizi, kjer je sedela zakonska dvojica. Dermastiji to ni bilo po godu, kar jim je tudi povedal. Brez besede je eden od mladeničev pograbil za steklenico piva in udaril s njo Dermastijo po glavi, ki je bila na enkrat vsa v krvi. Poškodba k sreči ni težka.

Celje

■ **Proslava v celjski šolski polikliniki.** Včeraj, v soboto 13. decembra na pravoslavni praznik sv. Andreja je celjska šolska poliklinika proslavila god kraljevića Andreja, ki je pokrovitelj vseh poliklinik v državi. Proslave so se udeležile vse šole ter so bili siromašni otroci pogosteni in obdarovani.

■ **Šolsko kuhinjo kraljice Marije** bodo otvorili pričetkom novega leta v Zdravstvenem domu. Kuhinja bo nudila učencem tukajšnjih šol ceno in tečno kosilo za 3 Din.

■ **Mojster Aljehin na poti skozi Celje.** Včeraj popoldan ob 14.38 se je z brzovlakom peljal skozi Celje na svojem potu iz Ljubljane v Maribor šahovski mojster dr. Aljehin. Na kolodvoru so se zbrali člani Celjskega šahovskega kluba in ga pristrčno pozdravili. Mojster, ki se je peljal v spremstvu našega prvaka g. Pirca iz Maribora, se je vpisal v spominsko knjigo Celjskega šahovskega kluba.

■ **Službe božje na rojstni dan Nj. Vel. kralja.** V sredo 17. decembra, na rojstni dan Nj. Vel. kralja, se vrši slovesna služba božja v župni cerkvi ob 9. v pravoslavni kapeli v kasarni kralja Petra ob 10., v evangelijski cerkvi ob 9. Poleg tega se vršijo še službe božje za šole. Zvečer priredi oficirski zbor zabavo v Narodnem domu. — Trgovine so ta dan odprle od 7.30 do 11 ter damski saloni od 14. do 17. ure.

■ **Zenska podružnica CMD v Celju** bo priredila 9. januarja 1931 na rojstni dan Nj. Vel. kraljice ob 16. uri otroško igro »Šola v nebesih«. Ostala društva se prosijo, da bi pri svojih prireditvah upoštevala ta datum.

■ **Prijava ustanov.** Mestno načelstvo opozarja vse one, ki upravljajo kako ustanovo ali kak sklad, na razglas na uradni deski, po katerem so dolžni, da najkasneje do 11. januarja prijavijo ustanovo kr. banski upravi v svrhu vpisa v ustanovni register.

■ **Zdravstveni dom.** Na protituberkuloznem dispanzerju Zdravstvenega doma je nastavljen zdravnik g. dr. Stjepan Ivič kot specialista za pljučne bolezni. Ordiniral bo vsak torek, sredo in petek ob 8. do 10. Z nastavitvijo specialista za tuberkulozo je ustrezno zlasti revnim slojem, katerim bo zdravnik brezplačno na razpolago.

■ **Smrtna kosa.** V javni bolnici je dne 13. t. m. umrl 54-letni brezposelni hlapec, ki je nazadnje stanoval na Lavi, in v katerem niso mogli dognati pravega rodbinskega imena, ker ima dvoje listin, ene na ime Croato, drugo pa na ime Horvat Ivan. — V Gaberju št. 151 je 13. t. m. umrla 64-letna Leškovšč Jožeta, vdova po delavcu.

■ **Zlata nedelja.** Gremij trgovcev v Celju razglašja, da ostanejo vse trgovine v področju mesta Celja na zadnjo nedeljo pred Božičem, to je na dan 21. decembra 1930, odprte.

■ **Predavanji.** Jutri v ponedeljek 15. t. m. predava ob 20. v Ljudskem domu režiser ljubljanskega Narodnega gledališča g. Milan Skrbinšek o »Gledališki umetnosti«. — V meščanski šoli predava ob istem času g. Ivan Lovrenčič iz Maribora o »Telesni vzgoji otroka v predšolski dobi«.

■ **Pouk na celjski gimnaziji** se pričinja od 9. t. m. ob 8.15 zjutraj radi rednih zamud jutranjih vlakov.

■ **V Mestnem gledališču** se vrši danes popoldan ob 16. repriza Tucićeve drame »Golgotat«, ki so jo z uspehom igrali v četrtek zvečer. Režijo vodi g. Bele. Za znanje posetnike ugodne zveze z vlaki in avtobusi.

■ **Sprememba rodbinskega imena.** Gospa Križan Roza, pisarniška uradnica v Celju, varuhinja Rzeničnika Antona, rojenega 1920 v Lepi nji, pristojnega v Mozirje, je zaprosila pri kr. banski upravi za spremembo imena svojega varovanca v Križan.

■ **Današnji sport v Celju.** Danes ob 14. se vrši na igrišču pri Skalni kleti pokalnega nogometna tekma med Atletik S. K. Celje ter S. K. Zeleničar, Maribor. Tekma bi se morala vršiti že preteklo nedeljo, pa je bila radi slabega vremena preložena. Na državni praznik v sredo, 17. decembra bo ob 14. na Glaziji nadaljevanje prekinjene prvenstvene tekme med S. K. Celje ter S. K. Sočtanj.

■ **Dobava hrane za celjsko garnizijo.** Komanda 39. polka je razpisala licitacijo za nabavo hrane za celjsko vojno bolnico za čas od 1. januarja do 31. marca 1931. Licitacija se vrši jutri v ponedeljek, 15. decembra ob 11. v pisarni komande, na kar se interesi opozarjajo.

■ **Nenavadna nezgoda.** Delavka Selih Franja v Westnovi tovarni je med popravljanjem v pisarni jedla kruh, kar je nenadoma začutila, da jo je nekaj zabodlo v požiralnik. V bolnici so ugotovili, da ji je v požiralniku obitela kos emajla, ki se je pripeljal na kruh. Selihovi so takoj nudili zdravniško pomoč.

Združitev kmetijskih strokovnih listov

Prvi korak je storjen s tem, da se bo »Kmetovalec« začel izdajati v povečani obliki in da bo za vsako kmetijsko panogo odločen prostor v določenem obsegu. List bo razpravljao o sledečih panogah: splošno gospodarstvo, poljedelstvo, hmeljarstvo, sadjarstvo in vrtnarstvo, vinarstvo in kletarstvo, živinoreja, konjereja, čebelarstvo, kmetijsko gozdarstvo, zadrugištvo, gospodinjstvo in društvene zadeve. Vsaka panoga dobi svojega urednika, kar bo gotovo pripomoglo, da bo vsebina pestra in zanimiva.

Posledica povečanja »Kmetovalec« je podražje naročnine, ki bo zvišana na 30 Din, kar pa pri bogati vsebini gotovo ni previsoko.

Drugi korak je v tem, da sta Vinarsko društvo in Mariboru in Konjerejsko društvo v Ivanjkih pripravljeno, smatrati list kot svoje glasilo in opustiti svoja dosedanja glasila: »Naše gorice« in »Konjerejec«, pod pogojem, da se na njih odpadajoči del »Kmetovalec« urejuje po dosedanjih urednikih v intencijah društva. Društva pa pobirajo za sebe članarino posebej, ločeno od naročnine za list.

S tem dobi Dravska banovina dober strokovni list, ki bo odgovarjal današnjim potrebam in bo služil prosveti kmeta. Oblika in vsebina bo odgovarjala našim kmečkim razmeram, vpoštevajoč dejstvo, da večina kmetijskih posestev obsega vse važnejše kmetijske panoge. Potrebni pouk iz teh panog bo našel kmečki posestnik v razširjenem strokovnem listu, bo pa pouk cenejši, ker bo posestnik našel v enem listu vse, kar mu je potrebno.

Za pokret je treba pozdraviti in ga bo kralj. banska uprava tudi moralno in materialno podprla, ker smatra vsestransko kmečko prosvetitev naroda posebno sedaj v dobi novega ustvarjanja za neobhodno potrebno in je racionalizacija in združitev delovnih sil v enem pravcu gotovo na mestu. Spopolnjeno glasilo bo na višini, vendar mu bo pa cena primerna in skromna, vsekakor pa dosti nižja, kakor za tri, štiri specialna glasila, ki jih je dosedaj držal vsak boljši posestnik.

Pocenitev kmetijskega pouka in prosvetitve kmečkega naroda iz tega vidika odkrito pozdravljamo!

Huda zima? Ste lahko brez skrbi!

Vse potrebne oblačilne predmete

Fr. Pavlica:

Zdravilnost kozjega mleka

Ne samo pri nas, tudi v naprednejših državah je razširjena ljudska domišljija, da vsebuje kozje mleko neko posebno zdravilo. Kozje mleko priporočajo v prvi vrsti tuberkuloznim bolnikom. Sam sem opazoval, kako sta bledoliki dekletci prihajali dnevno h kozjerejcu na pitje mleka. Akoravno se kozje mleko od kravjega razlikuje samo v mali meri po kemični sestavi glede hranilnih snovi in nima nikakih tajstvenih delcev, je vendar ljudska domišljija deloma na pravi poti. Kozja je namreč zelo odporna proti tuberkulozi in zato je dana možnost piti njeno mleko v surovem stanju, ne povpreto. Je to živalski stroj, ki je boljši od vsakega pastirja, ker nam daje nezmenjeno mleko in brez škodljivih bakterij.

Vvseh krajih naše Slovenije, in tudi na Gorickem, je koza zelo obsovana, Očita se ji, da je uničevalka mladih gozdnih nasadov, dalje, da ima neprijeten vonj in celo pri naravni obliki ji ne prizanašajo, pravijo, da ni lepa. Nu edini smo si v eni točki pa le skoro vsi, kožlički so lepi in dobri.

Na Češkem pa je koza upoštevana živalca. Lepe moravske ravnine in tudi najbogatejša Hana daje mesta mnogoštevilnim kozjim čredam. Država je prekrbela najboljšo plemenitja siamske pasme, da bi zvišala mlečnost domačemu plemenu.

V republikli Československi oddajajo kmetje vse mleko v mlekarne. Da zadostijo domači potrebi mleka za kavo in pecivo so pa razmnožili kozjerejo. Seveda imajo koze predvsem tudi manj imoviti ljudje, da je le dovolj mleka pri hiši. Dobrodošlo je kozje mleko tudi v praščerji, zlasti pri vzreji mladitve v slučaju, če samica mati odpove. Danes se redi na Českoslovaškem nad podrugli milijon koz.

Tako v kulturni državi, kjer ima narod zelo dobro hrano in precej mlečno živino. Pomogli so povečati mlečno produkcijo s kozjerejo, da zadostijo vsem potrebam v gospodarstvu. Pri nas pa imamo prav malo mleka in že tičimo v nekaki krizi. Kaj če bi naše ljudstvo segalo tako po mleku in mlečnih izdelkih, kakor segajo vsi kulturni narodi? V tem slučaju bi ne imeli, niti masla, niti sira, komaj bi zadostili potrebi mlekopivcev. Kako bi s tem osrečili našo dečo, koliko pobojev in nesreč bi bilo manj. Vsa vzgoja od spodaj navzgor pa nas še ne more rešiti, če ne bo vzgledov tudi od zgoraj dol. Več kakor pajzlov in podobnih lokalov bi moralo biti mlekarne v naših mestih, saj je v prebivalstva vendar le trezna. Za nesrečo, ki preti vedno hujše, ne bo pomoglo nobeno zdravilo. Kozje mleko zdravi tuberkulozo, če ga pričenjati piti o pravem času, — kravje mleko pa zdravi vse bolezni!

Zaboljšanje poljedelstva na Pohorju

Kdor je že kdaj hodil po našem lepem zelenem Pohorju od Sv. Aneha v Slov. Bistrico ali kje drugje, je moral prehoditi precej svoje poti po njivah naših kmetov. Vsak, kdor vidi tako njivo, mora na prvi pogled videti, da ni taka, kot bi morala biti. Prvo, kar mu bo gotovo padlo v oči, bodo skale, ki gledajo od 5 do 30 in še več cm iz prsti. Koliko je še teh skal, ki jih sploh ni videti, temveč se skrivajo 15 do 20 cm pod zemljo in so čutne samo oraču, je pa še večje vprašanje, ker je naša pohorska zemlja zelo plitva, posebno na mestih, kjer so njive, ker je kmet gozd posekal zato, ker je veter drevje z lahkoto podrli zaradi plitve zemlje in ni uspevalo drugo kot borovje ali grmičevje. Razumljivo pa je, da te skale ne obsegajo Bog ve kajšnih kompleksov ali poznajo se in prepričani smo, da požrejo najmanj 25 odstotkov pridelka. Kako temu odpravi, je na dlani. Vsako pomlad pred oranjem kilogram smodnika in sveder in v nekaj letih bo njiva očiščena in izrabna zemlja poglobljena, oziroma pridobljena. Naši kmetje so sicer proti temu zelo skeptični ali potrebno bi bilo, da bi kak napreden gospodar pričel, kajti »besede mičejo, izgledi vlečejo«. Drugo, kar bi prišlo v poštev, bi bilo planiranje njiv, kar je itak v tesni zvezi z razstreljevanjem skal. Tretje pa je obdelovanje polj, ki leže na strminah, v tresah. Res je, da to zahteva mnogo dela in tudi denarja, ali gotovo je, da se izplača, ker tako obdelujejo zemljo povsod, kjer je kmetijstvo na višku in morajo štediti z zemljo, da je ne odnaša voda ali veter. Veter pri nas ne prihaja v poštev, pač pa voda, ki igra veliko vlogo. Poglejte samo njivo, kjer je nasajen krompir. Krompir ni nasajen v vrstah kot na polju, nego posamez in nerodno, da se ne izgubi preveč prostora. Tako obdelovanje zahteva mnogo več časa in je negativno, ker hujša voda vedno še odnaša zemljo in pridelke. Gotovo je, da škoda, povzročena po vodi, ni vedno t. j. vsako leto enaka, je pa včasih, posebno letos v jeseni, bila občutna in bi se terasiranje, če mnogo računamo, že po petih takih letih izplačalo.

V zgoraj imenovanem članku sem omenil umetna gnojila. Uporabljanje umetnih gnojil spada v isto vrsto globokega obdelovanja zemlje ne samo v vinogradih, kakor je pri nas napočno mnenje, nego tudi na njivah. Tako zvan rigolanje je itak v zvezi z omenjenim razstreljevanjem in je tam, kjer se razstreljuje na mestu, lahko izvršljivo. Ni se pa strahiti truda in tako obdelovati tudi vse druge njive. Rigolanje je izboljšanje zemlje s trajnim uspehom, med tem ko večina umetnih gnojil deluje le eno leto, to je tisto leto, ko je pognojeno; kvečjemu še eno leto potem.

Uporaba umetnih gnojil je seveda absolutno strokovna stvar. Umetna gnojila je treba iz-

Izborne kvalitete iz novo povečane zaloge po najnižjih cenah

ključno uporabljati po strokovnih nasvetih strokovnjakov in zato je pri nas merodajna kmetijska podružnica. Vsak, kdor bi rabil strokovne nasvete, naj se obrne na podružnico v Slov. Bistrici, oziroma direktno na predsednika strokovnjaka Gorenjaka Vinka, hotelirja v Slov. Bistrici. Umetno gnojenje brez strokovne presoje kvalitete zemlje je brez haska, ker vsaka zemlja in vsaka rastlina zahteva svoje.

Končno bi prišlo v poštev še izsuševanje močvirij, ki jih sicer na Pohorju ni mnogo, pa so vendarle. Močvirja so na Pohorju tam, kjer je granitna podlaga skladata ali nagnjena proti bregu. Taki kompleksi se morajo obdelovati z drenažo. Vsak, kdor bi hotel z drenažo osušiti svoje njive, naj o tem pogleda v Mohorjevi dve knjigi: »Kmetijstvo«. Tam so omenjene vse vrste drenaže z odprtimi in zaprtimi jarki. Tudi že imenovana podružnica kmetijske družbe rada svetuje. Omeniti je končno treba le še, da so banovinska brezobrestna posojila na razpolago vsem kmetovalcem, ki hočejo izboljšati svoje kulture, drenažirati močvirnate komplekse svoje zemlje, se zavarovati proti pretečim zemeljskim plazovom z rigolanjem kamenitih njiv in vinogradov.

Dobro bi bilo, da se k tej stvari oglašajo tudi drugi, ki so na tem zainteresirani in iskreno žele gospodarsko stanje našega kmeta izboljšati. Začeti pa je vsekakor v kali. V. V. G.

Gospodarske vesti

× Trgovski list prinaša v svoji zadnji številki članek o kontroli pravilne porabe trošarine prostega bencina za pogon motorjev in strojev. Nadaljuje se nadalje zelo zanimivo razpravljanje o izboljšanju našega železniškega prometa. Tudi v ostalem je ta številka zanimiva.

× Perutninarški tečaj v Ljubljani. Vključ skrajno slabemu vremenu so se zbrali številni tečajniki dne 10. decembra v dvorani »Delavske Zbornice« v Ljubljani. Nad 120 udeležencev je bilo iz raznih krajev naše banovine navzočih. Vidi se, da so se začeli zato važno panogo zanimati najrazličnejši sloji. Pokazalo se je tudi, da so slični tečajji silno potrebni. — Prvi je predaval priznani strokovnjak g. M. Zupanc, ki je v en in pol uri trajajočem predavanju poljudno in temeljito razložil reja naše domače štajerske — rjave kokoši. Po kratki debati je sledilo drugo predava-

nje — o najvažnejših boleznih perutnine. Predavatelj g. vet. Kocjan je žel za svoja lepa izvajanja obče priznanje. Ob ¼15. uri so se zbrali tečajniki ponovno k predavanju g. Seherja — o kapunjenju petelinov. Predavatelj je nazorno razložil bistvo tega opravila. Na to so si ogledali udeleženci tečaja perutninarstvo in živali za pitanje v Linhartovi ulici št. 9. Vodstvo tečaja je poskrbelo za avtobuse, da so obiskovalce hitro prevzeli k predavanju na univerzi (dvorana mineralogičnega inštituta). Predaval je s pomočjo skioptičnih slik g. prof. inž. Absec z Grma, in sicer o pasmah perutnine. To predavanje je v vseh pogledih izredno dobro uspelo. Predavatelj je žel za svojo globoko teoretično in obenem praktično predavanje največje priznanje. — Tečajniki se zbero zopet 20. decembra v Ljubljani.

× Ustanovni občni zbor perutninarске zadruge v Ljubljani. Odslek za perutninarstvo Kmetijske družbe v Ljubljani namerava pod svojim okriljem ustanoviti perutninarско zadrugo v Ljubljani. Ustanovni občni zbor te zadruge bo v četrtek, 18. decembra t. l. ob 17. uri v dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani. Namen zadruge je, razširjati predvsem gojitev štajerske rjave kokoši in sekaija iste, osnovati si dalje pitaišče za razno perutnino v Ljubljani. Njena naloga bo tudi pomagati svojim članom pri nabavi raznih perutninarških potrebščin. Zanimanci se vabijo, da se občnega zbora udeležijo.

× Tečaj za napravo in preizkušnjo strelodvov v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI priredi v Ljubljani šestdnevni tečaj za napravo in preizkušnjo strelodvov.

× Važna seja industrijskih korporacij. Pod predsedstvom g. Ignjata Bajlonija, predsednika centrale industrijskih korporacij, je bila včeraj v svečani dvorani Industrijskega doma 15. centralna dvorana seja industrijskih korporacij kraljevine Jugoslavije. Poleg zastopnikov gospodarskih organizacij so seji prisostvovali v imenu finančnega ministristva g. Dušan Letica, v imenu ministristva za zunanje posle g. Gerasimović, direktor konzularno-trgovinskega oddelka tega ministristva, za ministristvo za trgovino in industrijo inspektorja Milan Lazarević in Bošković, v imenu zavoda za pospeševanje zunanje trgovine pa dr. Miljaš in dr. Tomišić. Ob 9:30 je g. Bajloni otvoril sejo s kratkim pozdravom, nakar je seja prešla na dnevni red. Na dnevnem redu so bile naslednje točke: 1. poročila zastopnikov organizacij, včlanjenih v centrali industrijskih organizacij, o željah industrije; 2. vprašanje industrijskih kreditov v zvezi z zakonskim na-

Zimske plašte, zimske obleke, zimsko perilo, snežne čevlje, damske, moške ter otroške

črtom o industrijski banki; 3. zakon o pospeševanju produktivnosti domače industrije; 4. zakonski načrt o skupnem davku na poslovni promet; 5. vprašanje konkurence državnih podjetij zasebni industriji.

× Plenarna seja zagrebške zbornice za TOI. V petek je zagrebška zbornica za TOI sklicala plenarno sejo, na kateri so se razmotrivala aktualna vprašanja našega narodnega gospodarstva.

× Omejitve sladkorne produkcije. Pogodba, ki je bila sklenjena med zastopniki nizozemske Jave in Kube odreja, da se naj omeji pridelok sladkorja. Ta omejitev bo znašala na Javi 11-72%, na Kubi 23-5%. Pogodba je poskus, da se doseže 20-5% na redukciji pridelka v Evropi. Nizozemski odposlanec je odpohtoval na Kitajsko, da zagovara sladkorne interese Jave. V to svrhu predlaga, naj bi Kitajsko ne sprejela posebnih preferenčnih carin za sladkor s Kube.

× Ureditve vicinalnih železnic. V prometnem ministristvu je bila daljša konferenca med zastopniki naše države in zastopniki lastnikov vicinalnih železnic v Dunavski in Savski banovini. Konferenca se je začela včeraj in bo trajala še dva dni. Našo državo zastopata glavni železniški ravnatelj inž. Srepolović in referent Bončina, kot odposlanca prometnega ministristva, g. Djordjević pa kot delegat finančnega ministristva.

× Bafa v naši državi. Posebni poročevalce »Jugoslovanskega Lloyd« v Beogradu povdajra vest, ki jo je prejel iz verodostojnih virov, da je končno urejeno vprašanje osnovanja Batinovalne tovarne v naši državi. Tovarna se bo sezidala v bližini Vukovarja v kraju Borovo. Tovarna se bo pričela zidati že v teku prihodnje spomladi.

× Prodaja raznega blaga se bo vršila potom licitacije dne 15. decembra t. l. pri Glavnim carinarnici v Ljubljani. (Oglas in seznam blaga je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

× Phosphates Tunisiens, največja francoska industrijska družba, za katere delokrog spada tudi dalmatinska »Dalmatienne« se je fuzijonirala s podjetjem umetnih gnojil Usines Dior, ki razpolaga z delniškim kapitalom 12 milijonov frankov.

× Obvezno žigosanje jaje v Nemčiji. Nemški perutninarji so predložili vladi načrt zakona, ki predvideva za vsa uvožena inozemska jajca obvezno žigosanje. Žigosanje bi moralo nositi označke uvozne države, poleg tega pa bi morala biti poleg žiga odtisnjena črka »K«.

× Sejem vzorcev v Bruslju. Od 8. do 22. aprila 1931 bo v Bruslju 12. mednarodni trgovski sejem vzorcev. Uprava sejma je povabila jugoslovanska gospodarstvenike, naj pri tej priložitvi sodelujejo.

Dobave

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 23. decembra t. l. ponudbe glede dobave 10 komadov tolkačev za kamenje.

Dne 18. decembra t. l. se bo vršila pri Dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani licitacija glede dobave mesa, kruha, zdroba, suhih sliv, sladkorja, čaja, kakaoa itd. (Oglas je na vpo-

Ob prvem kih, ob najmanjšem ččegetanju v nosu ali grlu zatecite se takoj k razkužilnim pastiljam

VALDA

ki preprečujejo, lajšajo in odpravljajo vnetje sluznic ter povzročujejo njihovo odpornost zoper prehlajenje, nahod, vnetje krljia, katar itd. Pastilje VALDA zabranjujejo nahodu razširjenje na prsa. Toda pazite, zahtevajte vedno samo izvirne pastilje VALDA. Prodajajo se izključno le v škatlicah z napisom »VALDA« v vsch lekarnah in drogerijah.

Restavracija »Roža«

Ljubljana, židovska ulica 6.

priporoča cenj. gostom ravnokar dospele štajerske bela in rudeča vina. Dobra domača kuhinja. Najnižje cene. (921)

gled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri omenjeni bolnici.)

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 20. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave grafikonov. Dne 20. decembra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave platna za zastave in zastore; dne 22. decembra t. l. glede dobave odpornic; dne 23. decembra t. l. glede dobave železnega materijala; dne 24. decembra t. l. pa glede dobave materijala za vodovodne instalacije. — Dne 22. decembra t. l. pri Upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 195.000 komadov škatelj za cigarete. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesotom na vpogled.) — Dne 20. decembra t. l. se bo vršila pri Računsko-ekonomskem oddelku Ministristva za zgradbe v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave rezervnih avtomobilskih delov; dne 22. decembra t. l. glede dobave telefonskega materijala; dne 23. decembra t. l. glede dobave rezervnih avtomobilskih delov; dne 24. decembra t. l. pa glede dobave telegrafsko-telefonskega materijala. (Oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem oddelku.) — Dne 23. decembra t. l. se bo vršila pri Primorski Direkciji pošte in telegrafa v Splitu ofertalna licitacija glede dobave 500 parov čevljev. (Pogoji so na vpogled pri isti direkciji.)

Borzna poročila

Devize.

dne 13. decembra 1930.

Devize in efekte borze v naši državi danes niso poslovala. V prostem prometu so se v Ljubljani dane imenovala sledeče notacije: Amsterdam 22'76, Berlin 13'475, Bruselj 789'26, Budimpešta 989'04, Newyork 56'365, Pariz 222'03, Praga 167'67, Trst 295'78.

Duanaj, 13. decembra. Amsterdam 286'02, Beograd 12'5713, Berlin 169'39, Bruselj 99'20, Budimpešta 124'18, Bukarešta 4'215, Kopenhagen 189'85, London 34'4825, Madrid 73'20, Milan 37'175, Newyork 710'10, Pariz 27'8950, Praga 21'0713, Sofija 5'1435, Stocholm 190'45, Varšava 79'55, Curih 137'77.

Curih, 13. decembra. Beograd 9'12625, Pariz 20'2536, London 25'0312, Newyork 515'325, Bruselj

na dolgoročno odplačevanje pri

Oblaiilnici „Ilirija“
Ljubljana
Mestni trg 17. Telefon 28-25.

72, Milan 26'985, Madrid 53'75, Amsterdam 207'60, Berlin 122'90, Dunaj 72'55, Sofija 3'735, Praga 15'29, Budimpešta 90'225, Bukarešta 3'06.

Vrednostni papirji.

Dunaj, 13. decembra. Bankvercin 16'80, Kreditni zavod 46'90, Dunav-Sava-Adria 13'39, Prioritete 86'28, Trbovlje 46'60, Leykam 3'15.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu. London, 13. decembra. 7% Blaire 80'25—81. Newuork, 13. decembra. 8% Blaire 92—92'50, 7% Blaire 80'25—81, 7% pos. drž. hip. banke 79'50—80.

Žitna tržišča.

Novi Sad, 13. decembra. Pšenica: banatska Be- ga šlep 136—139, gornjebanatska 140—145, baška okolica Novi Sad 140—145. Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: pšenica 5 vagonov, oves 2 vagona, koruza 12 vagonov, moka 12 vagonov, otrobi 6 vagonov. Tendence prijazna.

Budimpešta, 13. decembra. Tendence slaba. Pro-met miren. Pšenica: marec 15'76—15'17 (15'16—15'17), maj 15'11—15'16 (15'13—15'14). — Rž: marec 9'70—9'80 (9'72—9'75). — Kuruza: Rž 12'37—12'49 (12'44—12'45), transit maj — (10'34—10'40).

Stoletnica storjenih oblek

Velika in obsežna industrija storjenih oblek — konfekcija — slavi letos svojo stoletnico. Kakor večina vseh velikih industrij, kjer je dandanes zaposlenih na stotine delavcev in delavk, tako se je tudi izdelovanje storjenih oblek razvilo iz zelo skromnih začetkov.

Industrija storjenih oblek se je rodila na Francoskem, ustanovil pa jo je pariški krojač Pierre Parissot.

Pierre Parissot je bil skromen krojač, ki je dan na dan čakal na kakšnega naročnika, kakor je na naročnike čakalo tudi na stotine njegovih stanovskih tovarišev, ki so izdelovali obleke le po meri. Drugačinih oblek tedaj sploh še ni bilo in vsak krojač je ugibal noč in dan, kako bi si pridobil naklonjenost »zlate mladine« z vedno novimi modnimi tvorbami.

Tako je sanjal tudi gospod Parissot, a njegove sanje se kar niso hotele uresničiti. Zlate mladine kar ni hotelo biti k njemu in zato se je zadovoljeval tudi s skromnejšimi naročniki, samo da je mogel pošteno preživeti sebe in svojo precej številno rodbino. Kljub njegovi skrbnosti in pridnosti pa se je zgodilo, kar se je moralo zgoditi in česar se je moč že leta in leta silno bal: prišel je v konkurz. Zaradi konkursa pa je moral po tedanjih postavah v ječo, čeprav le za kratko dobo.

V ječi pa mu je prišla na um rešilna misel. Med jetniki je videl veliko krojačev in krojaških pomočnikov, naletel pa je tudi na mnogo ljudi, ki bi se bili radi izučili krojaštva. Gospod Parissot je torej predlagal ravnatelju jetnišnice, naj take ljudi zaposli proti skromni odškodnini. In ker ravnatelj res ni vedel, kaj naj s slabotnimi krojači počne, je na ta predlog pristal.

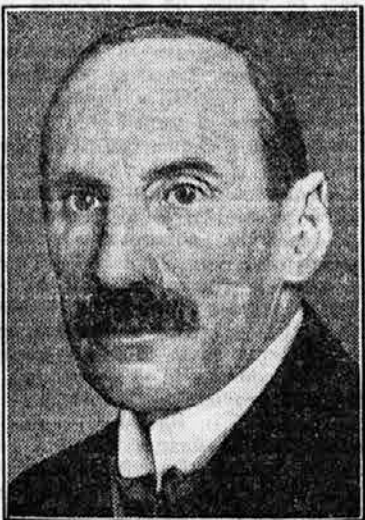
Bilo je l. 1830. Parissot si je izposodil nekaj denarja, da je mogel kupiti blago in kar še zraven spada in jetniki so začeli delati pod njegovim vodstvom. Med tem ko so delali prvo partijo moških oblek, si je pa Parissot že urenil malo prodajalno v bližini Temple-a, kjer je stanoval siromašnejši svet. In ravno ob začetku jesenske sezone je Parissot odprl svojo prodajalno, kjer so vabile kupce nove storjene obleke v izlozbi. Cene so bile neverjetno nizke. Danes seveda težko razumemo pomen Parissotove ideje; toda če pomislimo, kaj se pravi tipizirati človeško telo, bomo stvar že bolj razumeli. Parissot je takrat stavil vse na eno karto in je igril — dobil! V njegovi prodajalni se je oglašalo vedno več ljudi, ki so si obleke pomerjali, dokler niso našli kaj pripravnega za njih. Obleke so prodajali po stalnih cenah, ki

pa so bile za polovico nižje kakor cene po meri narejenih oblek in zato so rokodelci, delavci, mali trgovci in mali uradniki kar drli k Parissotu. Ni minilo niti pol leta, ko je moral gospod Parissot svojo trgovino znatno povečati.

Gospod Parissot se je s svojo trgovino kmalu preselil v bolj obljubeno in prometno ulico, kjer so prodajali cvetlice. Svojo trgovino je imenoval »La belle Jardinière«. Tam je prodajal le najcenejše blago, da si je pridobil naklonjenost delavstva.

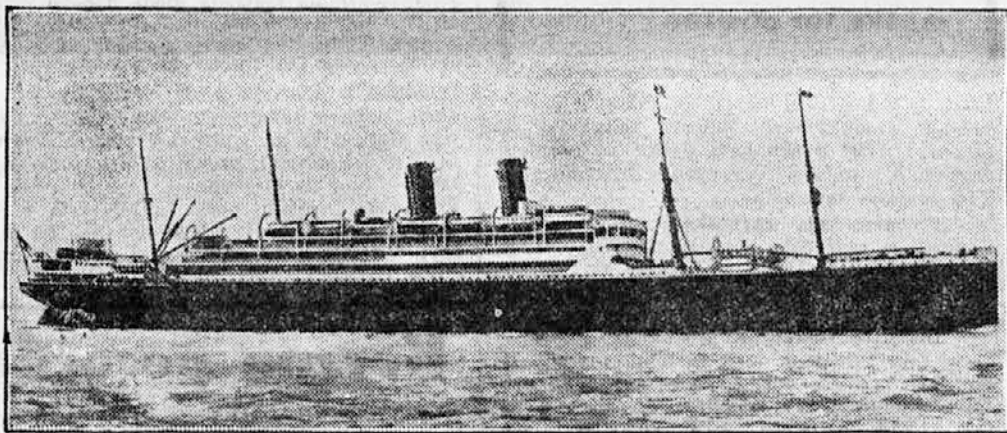
Trgovina je rasla in cvetela tako, da jetniki njegovih naročil niso mogli več dodelati. Na njegovo srečo pa so takrat iznašli šivalni stroj. Parissot se je takoj oprijel nove iznajdbe. Nakupil je dovolj šivalnih strojev in število novih delavcev in delavk je stalno rastlo. Že l. 1855. je znašal njegov letni promet 5 milijonov frankov, l. 1867. pa že 17 milijonov, zaposlenih pa je bilo redno nad 5000 delavcev.

Tako je Parissot vedno napredoval in imel je v novi industriji nekaj monopol. Po njegovi smrti pa so se lotili nove industrije veliki kapitalisti, ki imajo še danes vso to industrijo v svojih rokah.

Novi predsednik republike Švice
Haebler.

Za predsednika švicarske republike za l. 1931. je švicarski zvezni svet izvolil dosedanjega podpredsednika zveznega sveta Henrika Haeblerja. Novi predsednik je star 63 let in je bil sedaj že drugič izvoljen za predsednika švicarske zvezne republike.

Pogoreli parnik »Empress of Scotland«.

V angleškem pristanišču Blyth je zgorel parnik »Empress of Scotland«. Parnik je imel 25.000 ton. Parnik se je prej imenoval »Kaiserin Auguste Viktoria« in je bil last nemške »Hamburg-Amerika-Linie«.

Zaljubi se o pravem času

Ljubezen, ki jo pesniki in pa taki ljudje, ki sveta in življenja nič ne poznajo, tako silno opevajo in slavé, ima poleg drugih neugodnosti tudi še to neprijetnost, da napada svoje žrtve navadno ob najbolj nepriležnem času. To ve povedati marsikak dijak, ki ga je zaljubljenost vrgla pri izpitih, pa tudi marsikak rokodelski vajenec in marsikak uradnik, ki je izgubil svojo službo zaradi prevelike raztresenosti. Pa tudi gospod Bill Burns ve povedati nekaj o zaljubljenosti o nepravem času.

Gospod Bill Burns je namreč eden od najspretnjših vlomilcev v New Yorku, ki je znal vrata raznih trgovin vedno izvrstno odpirati in gospodarje pozdravljati s tem, da jih je z močnim konopcem privezal na stol, da so lahko mirno gledali, kako je on praznil njihove blagajne. Tako je živel gospod Bill Burns leta in leta, dokler ga ni zadela nesreča.

V neki newyorški ulici je imela namreč lepa gospodična Tauber svojo trgovino z nogavicami. Vse je kazalo, da trgovina prav lepo nese in tudi gospod Burns je imel ta vtis. Zato je sklenil enkrat obiskati tudi to trgovino in je vse natanko preračunal: kako močne so ključavnice, kako močan mora biti konopec in kar je še drugih važnih poglavij za vlomilca. Samo z lepoto gospodične Tauber ni računal in to ga je pogubilo.

Že ko je gospodično privezoval na stol, se mu je začela tresi roka; ko pa je odpiral blagajno, se je vedno oziral nanjo, in pri odhodu je bil le še pri pameti, da je ni sam odvezal. Ljubezen pa je naredila vseeno svoje: ko je prišel domov, je sklenil kupiti lepi gospodični krasen šopek za — njen denar, ki ga je dan po prej pokradel pri njej. Gospodična šopka ni zavrnila in zato je zaljubljeni gospod Burns go-

spodično prosil za sestanek. Toda lepi gospodični Tauber so bile njene nogavice očitno precej bolj na srcu kakor pa gospod Burns in je obvestila o vsem tem policijo, ki je ob nepravem času zaljubljenega gospoda Burnsa počakala na za sestanek dogovorjenem mestu in ga odpeljala v zapor.

Smrt v ledeni puščavi.

Neka kanadska reševalna ekspedicija je te dni našla v ledeni puščavi v britanski Kolumbiji angleškega letalskega kapitana Burke-a in dva njegova spremljevalca, namreč nemškega mehanika Kadinga in rudarskega inženirja Martena iz Aljaške. Kapitan Burke je bil že mrtev, oba spremljevalca pa sta bila še živa. O kapitanu Burke-u že od 11. oktobra dalje ni svet nič vedel, kje da je. — Slika nam kaže kapitana Burke-a.

Uspešno sredstvo zoper nahod

V nemškem strokovnem listu »Münchner medizinische Wochenschrift« priporoča profesor na vseučilišču v Bonn-u dr. Weiss nov način zdravljenja nadležnega nahoda, ki ga je preiskusil tudi znan berlinski profesor dr. Bier. Nova metoda pa je porabna in uspešna le v prvih početkih obolenja, ko začne človeka praskati po grlu in srbeti v nosu in ko začne človek kihati. Čim se pojavijo ti prvi znaki nahoda, kane zdravnik eno kapljico joda v kozarec čiste vode, ki jo mora bolnik izpiti na dušek. To zdravilo dela čudeže. Nahod se na ta način »preseka« in se ne more razviti. Profesor Bier je to sredstvo preizkusil v mnogih slučajih in je dosegel z njim vedno izvrstne uspehe; toda le takrat, če se je nahod šele pričenjal. Če je nahod že razvit, to sredstvo nič več ne pomaga.

V svojem članku se dr. Weiss toplo zavzema za to metodo zdravljenja nahoda. On sam je bil vedno tej bolezni zelo podvržen in ga je imel skoro vedno vsakih 6 tednov. Odkar pa se je začel zdraviti na zgoraj omenjeni priprosti način, ga nahod nič več ne napada.

Kdor ne verjame, naj poskusi!

Ali dekle ali vdova?

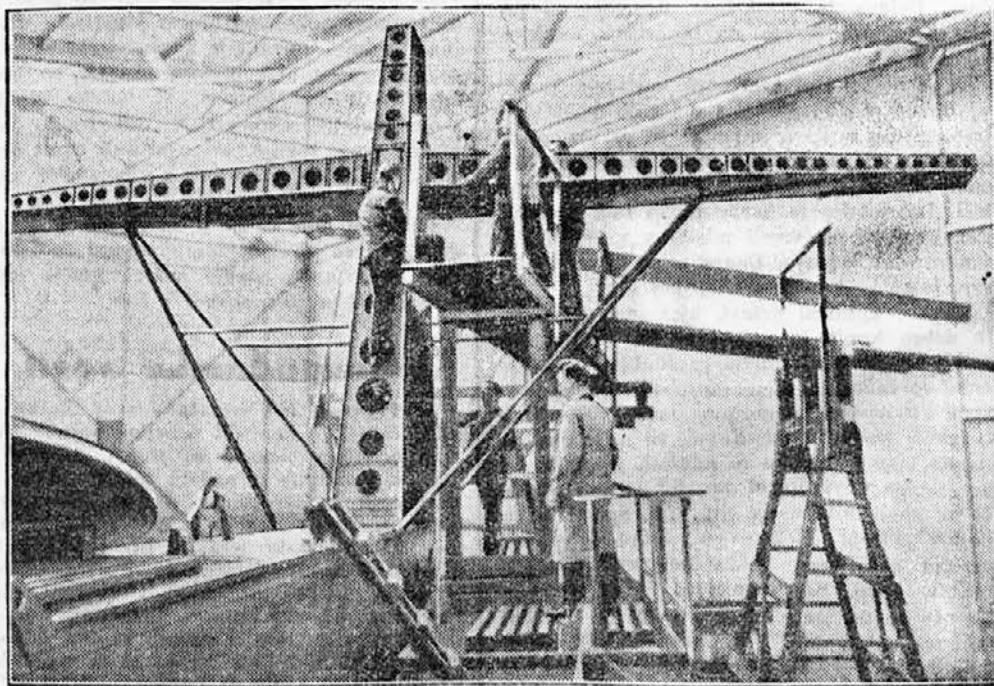
Angležinja Doroteja Dix se mnogo bavi s statistiko porok, kar je za žensko čisto umljivo. Pri svojih računih je prišla na to, da so izgledi na moštitev po vsem svetu za vdove mnogo ugodnejši kakor pa za dekleta. Zadnja leta izkazuje statistika porok na Angleškem, da se od 100 žensk poroči 26 udov in le 74 deklet, dočim se je prej poročilo po 92 deklet na 100 porok in le po 8 udov. Na Francoskem se poroči razmeroma še več udov, namreč kar 35 odstotkov vseh porok je udovskih. Udove, ki

Državne železnice v Ameriki

Večina železniških prog v Zedinjenih državah je v privatnih rokah in tako je celo prav malo Amerikancem znano, da ima tudi država dve železnici, čeprav ne na samem ozemlju Zedinjenih držav. Prva ameriška državna železnica je tista, ki veže vzhodni del panamske ožine z zahodnim. Ta proga je dolga le 80 km, je pa silno važna iz gospodarskih in političnih ozirov. Druga ameriška državna železnica je na polotoku Aljaški. Ta proga je dolga že 900 kilometrov, vendar pa se še ne izplačuje, tako da mora za njeno opravo država še vsako leto doplačevati po 1 milijon dolarjev. To pa za državno blagajno ni hudo, ker dobe na Aljaški vsako leto najmanj za 7 milijonov dolarjev zlata, torej vsako leto toliko, kolikor so Zedinjene države dale Rusiji pred leti kot kupnino za ves otok.

Razdelitev Nobelovih nagrad v Stockholmu.

10. decembra, ob obletnici smrti Alfreda Nobel-a, je švedski kralj svečano izročil Noblove nagrade mozem, ki jih je predlagal uradni odbor Noblove ustanove. Nagrade so dobili fizik Ramann z Indije, monakovski profesor Hans Fischer, profesor Landsteiner (rodem iz Avstrije) in ameriški pisatelj Sinclair Lewis.

Nemško letalo za Francijo.

V veliki tvornici »Rohrbachwerke« v Berlinu grade veliko letalo »Rohrbach-Romac« na račun reparacij za Francijo. Delo bo kmalu gotovo, potem pa bodo odpeljali aparat po vodi do primorskega letališča Travemünde, kjer bodo letalo preskusili.

Od kaznjence do policijskega šefa

Približno pred 100. leti je objavil šef tajne policije v Parizu gospod Vidocq svoje »spomine«. V teh »spominih« je odkrito povedal in priznal, da je bil Vidocq, strašni policijski šef in genialni organizator tajne policijske službe, nekdanj navaden — kaznjence! Kot zločinec ni užival med svojimi nekdanjimi tovariši nič manjšega ugleda kakor ga je užival kasneje v »dobri« družbi kot vsemogočni policijski šef!

»Spomini« šefa pariške tajne policije so izzvali že takrat silno senzacijo, že zato, ker je pisec v njih brezobzirno razkrinkal vse slabe strani pariške policije...

Evgen Franc Vidocq je bil rojen koncem 18. stoletja v mestu Arras, ki je današnjemu rodu dobro znan izza svetovne vojne. Njegov oče je bil ugleden pekovski mojster in tudi svojega sina je namenil za svojo obrt. Deček pa se ni hotel učiti, ampak je rajši pohajkoval in doma kradel denar. Tatvinam pa so prišli na sled in deček je pobegnil od doma iz strahu. Dolgo se je klatil in potikal po svetu, dokler ga niso izsledili in zaprli.

Iz zapora pa je mladi Vidocq kmalu pobegnil in je nadaljeval svoje pustolovsko življenje. Vedno in vedno so ga zapirali, on pa je vedno uhajal, dokler ga niso dali na galero (ladja za kaznjence). Posrečilo se mu je pa uiti tudi od tu.

Po svojem begu je prišel v Lyon, kjer se je sam javil policiji, obenem pa se je tudi ponudil za policijskega zaupnika. Ker so na policiji vedeli, da silno dobro pozna vsa skrivališča zločincev in vse njihove naklepe in namene, so njegovo ponudbo sprejeli. Kot policijski zaupnik je hodil vsepovsod, kjer so se zbirali zločinci. Ti so ga z odprtimi rokami sprejemali med-se, mu pripovedovali vse, za kar se je zanimal in so ga imeli visoko v čislju kot nekdanjega svojega najboljšega organizatorja. Da ne bi vzbudil kakega suma, se je dal tudi sam prijemati in zapirati, nazadnje pa so zločinci le zvedeli, kako je z njim. Takrat pa je bil Vidocq že šef tajne policije in je začel zahajati med zločince maskiran. V maskiranju (»karakteriziranju«) je dosegel tako popolnost, da ga niso nikdar spoznali. Kot šef tajne policije je celo severno Francijo temeljito očistil zločinskih tolpa, nato pa je postal policijski šef v Parizu.

Poslužujte se za oglašanje »Jugoslovana«!

Dr. I. Rosina:

Refleksije zagrebskega kmetkega zbora

V svoji številki od 10. decembra t. l. je »Jugoslovan« v poročilu o zagrebskem kmetkem zborovanju v uvodu med drugim zapisal to-le: »Zagrebska manifestacija je pokazala tudi najkrajšo in najlažjo pot, po kateri se bo mogla država konsolidirati in urediti do najvišje popolnosti: ta pot pelje skozi jugoslovanske kmete.«

Te kostatacije slovenska javnost ne bo mogla prezeti. »Jugoslovan« pa bi mogel pripomniti, da ta pot do jugoslovanske konsolidacije ne pelje samo skozi jugoslovanske kmete, ampak, da vodi tudi skozi njih duševnost in obzorje, da gre iz vsega onega, kar tvori danes na Hrvaškem in kmalu v vsej naši domovini: kmetški pokret.

Nobenega dvoma ne more biti, da se išče in da se more najti za popolno in dokončno jugoslovansko konsolidacijo široka osnova v narodnih masah; v srcih in čustvih vseh sto in sto tisočev onih, ki tvorijo radikalno os in hrbtnico vsenarodni kulturi in blagostanju.

Jugoslovanstvo, kakor smo ga vedno razumevali, ne more pomeniti politične avanture in zato ne sme biti občuteno in pojmovano fašistično. Ono ni teoretično spoznanje inteligentne manjšine, niti ni ofenzivna nacionalne nestrpnosti. Ne temelji na teoriji, nego na instinktu in občutku; ne na minoriteti, nego v narodnih masah. Ono mora biti idel izpovedi celotnega človeka.

Jugoslovanstvo, ako naj ne bo prazna beseda, mora pomeniti **narodni preporod**. Narodni preporod pa danes ni mogoče izgovoriti drugače, kakor na socialni osnovi. Da je ta socialna osnova jugoslovanstva, ki mu bo dala šele vsebino in globino, predvsem kmetška — to je dokazal zagrebski zbor.

To zborovanje je pokazalo obrise velikega, novega jugoslovanskega narodnega kmetkega pokreta kot nosilca nove nacionalne, državne in socialne zamisli. Pokazalo je, da je v zavestno in ponosno občutni stanovski skupnosti vsega jugoslovanskega kmetstva dana možnost novega, nezlomljivega in skupnega patriotizma vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Danes mora biti jasno vsakomur, kje je iskati najmočnejšo garancijo resničnega jugoslovanstva, ki bo vsedkar moglo premostiti vsa plemenska nasprotstva in razlike.

Kajti eno in isto gledanje na življenje je, ki družijo vse jugoslovansko kmetstvo. Enaki odnosi do rodbine, do kmetkega doma, do vere, do družbe, do dela, skratka enakost in enotnost svetovnega obzorja instinktivno pokaže slovenskemu, kakor hrvaškemu in srbskemu kmetu, da so eno in isto ravno v tem, kar tvori bistvo človeka: v njih osebnosti. Njih žuljave roke pa jim kažejo tudi, da so eno in isto po svojem trudu in gospodarskem interesu.

Velika linija iste kmetke miselnosti družijo baš nosilce narodnih posebnosti in plemenskih tradicij po čustvu samem v celoto jugoslovanske sinteze. Na tej osnovi je tedaj možno upati na veliki državni narod jugoslovanske bodočnosti, ki bo imel in ima že danes svoje kulturne in gospodarske temelje v onih sto in sto tisočih kmetških domovih, s katerimi je kakor z mrežo srčne kulture, poštenja in delavnosti pokrita vsa naša domovina.

Slovenci do danes nimamo občutka za državnost; daleč ne občutimo ono, kar občutijo na primer Srbi ako izreče besedo: država. Nam je pojim države prej neprijeten, kakor priljubljen. Država nam je oni neprijatelj, ki neusmiljeno terjaja davke in zahteva dolžnosti. Marsikaj — in ne le vest in osebnoprepričanje — nam je nad njo.

Vzgoja k jugoslovanstvu pomeni vzgojo k ponosni zavesti državnosti. Zagrebski kmetški zbor nam je pokazal pot, po kateri bomo do nje prišli. Pri nas pa pomeni ta pot, da gre za spremembo tipa slovenskega človeka v močnejši in vrednejši tip kakor ga predstavlja danes. In na tem delu bi imeli sodelovati vsi brez izjeme.

Slovenski inteligenti, ki so se udeležili zagrebskega kmetkega tabora, so morali občutiti dih nove dobe. Na slovenski inteligenci je, da ne dopusti, da bi veliki čas našel male ljudi.

NOVA ROŠEVA MLADINSKA KNJIGA.

V založbi tiskarne brata Roda & Martinčič v Celju je te dni izšla nova mladinska knjiga Frana Roša: Juretovo potovanje in še kaj. V njej je na 92 straneh osmerke zbral četvero ertic, trinajst pesmi in enodejanko: Pravica z vami. Težišče je vsekakor v prvem delu, s katerim je Roš znova potrdil, da zna snov srečno izbrati in spretno izoblikovati. Vendar je vsa vsebina te čitanke namenjena bolj odraslašajoči mladini kakor deci. Dobra in zdrava je misel naslovne povestice, kjer nam po mnogih opisih, ki so našo mladino vabili v svet, pokaže vso toploto in srečo rodnega doma. Samo neke preveč stisnjena, premalo izdelana je. Mnogo boljše so ostale tri ertice o stari Terezi, posebno prva, Terezin lonec. Nekatere pesmi so za mladino preveč meditativne, n. pr. Rudarjev sin, zato so pa dobro pogodele druge: Pastirjeve sanje, Skrjanček, Gledališče. Pa tudi igra Pravica z vami je zavita v simboliko. V splošnem je to lepa knjiga, ki jo mladini lahko z veseljem damo v roke. — R. R.

Novinar, književnik in dramatik Pera Taletov

Pred dnevi se je proizvajala v beograjskem radiju enodejanka »Borac«, ki jo je napisal znani srbski novinar Pera Taletov. Enodejanka, ki jo je režiral dr. Vitezić, je imela popoln uspeh in skoraj vsi beograjski listi so ob tej priliki prinesli daljša poročila o enodejanki sami in pa o književnem in novinarskem delu Pere Taletova. Smatramo zato za potrebno, da ob tej priliki seznanimo tudi slovensko javnost z uspešnim delom odličnega beograjskega publicista in književnika, to tem bolj, ker se tudi Pera Taletov živo zanima za naše kraje, ki jih je silno zljubil ob priliki svojega bivanja v Sloveniji, kjer ima tudi mnogo iskrenih in udanih prijateljev.

Svoje prve uspehe si je priboril Pera Taletov na novinarskem polju. Pred vojno je bil glavni urednik »Srpske Riječi« v Sarajevu ter odločno propagiral misel, da mora postati Srbija jugoslovanski Piemont. Splošna nacionalna stvar je bila Taletovu najvišji zakon, ki ima prednost pred vsemi drugimi. Temu načelu je ostal zvest tudi pozneje v razburkanem strankarskem življenju, pa čeprav je tudi sam igral odlično ulogo v radikalni stranki. Pa čeprav zvest pristaš stranke, si je vedno ohranil svobodo mišljenja in če je bila katera stvar napačna, je proti njej nastopil brez ozira na vse strankarske interese. Tako je z vso odločnostjo nastopil proti korupciji v radikalni stranki in to tem lažje, ker si je sam vedno

ohranil absolutno čiste roke. Zato tudi nima nobenega premoženja, pa čeprav je imel vedno največji vpliv. Posebno zaslugo si je pridobil, ko je objavil zapoved bolgarske vrhovne komande, da se v vojni nimajo delati nobeni ujetniki, da je torej treba vsakega ujetega srbskega vojaka pobiti.

Po zjedinenju se je Taletov živahno zanimal za našo notranjo politiko in zlasti za odnose med Srbi in Hrvati. Bil je vedno med onimi Srbi, ki so skušali doseči bratski sporazum s Hrvati, ker je Taletov dalekovidno spoznal, da se mora avtomatično pojaviti srbsko vprašanje, kakor hitro se govori o hrvaškem vprašanju.

Ni manjše uspehe ni imel Taletov kot publicist. Preobširno bi bilo, če bi hoteli popolnoma osvetliti njegovo publicistično delovanje, zato se omejimo le na njegova glavna dela. Tako je napisal veliko monografijo o Francu Jožefu, od katere je izšel šele prvi del »vladavina osebnega absolutizma«. Knjigo je napisal Taletov na podlagi temeljitega študija prvih svetovnih historikov in zato ima knjiga tudi znanstven pomen. Druga, zelo pomembna knjiga je bila »Demokratizem«, ki jo je izdala Francosko-srbska knjigarna v Beogradu. Tudi to knjigo odlikuje ista temeljitost, ko njegovo nadaljnje delo »Sociologija in literatura«. V knjižnici »Savremeni političar« je objavil Taletov tri študije o naših politikih, in to o Stjepanu Radiću, Ljubi Davidoviću in Nastasu Petroviću. Kdor hoče dobro poznati našo politiko, mora poseči tudi po tej knjigi.

Končno je treba spregovoriti o Peri Taletovu še kot dramatik in literatu. Večinoma opisuje Taletov v svojih delih beograjsko življenje in sicer v zelo realističnih barvah. Tako v svojem prvem romanu »Novac« ko tudi v svojih dramah in zlasti v trilogiji »Živela pravica«. V svojem drugem romanu »Novi ljudje« podaja psihologijo mladine, kakršna je bila med in po vojni. Že pred vojno je napisal Taletov svojo prvo dramo in sicer »Živela pravica«, ki tvori z »Boracom« in »Kalvarijom« eno celoto. V svoji miznici pa ima še 15 enodejank in 4 trodejanke, dočim nekatere še piše. Zagrebskemu gledališču je pred kratkim poslal dramo »Komedijo zakonov«, sedaj pa pripravlja novo dramo »Očetje in sinovi«, v kateri obravnava znani turgenjevski motiv, toda iz našega življenja.

Tako si je Pera Taletov kot novinar, publicist in dramatik vedno uspešno udeleževal in se na vsakem polju izkazal kot cel mož. Samo žele bi bilo, da bi ga spoznali tudi na ljubljanskem odru.

Niko Štritof: Narodne po zapisih Stanka Vraza

V izdanju ljubljanske Glasbene Matice je izšlo sedmero ljudskih pesmi za sologlas s spremljevanjem klavirja. Pred prilično sto leti jih je zapisal Stanko Vraz, zbral pa povečini v okolici svojega doma, Cerovec, nekako v sredini med Ljutomerom in Ormožem. Po značaju pesmi sodim, da bi zamogla ta ali oni biti tudi iz Medjimurja, kjer prehaja jezik prav polagoma iz slovensčine v hrvaščino. Tako ločim danes težko n. pr. »Cvenarja« od »Strigovčana«, ker imata isti dialekt, čeprav je prvi Slovenec, drugi Hrvat. Prav krepke »slovenizme« sliši še pogosto v Čakovcu in Varaždinu ter okolici, in ako se potrdijo malo dalje — tudi v Zagrebu. Ne smeš pa biti presenečen, če se središki Slovenec (mislim Dravsko Središče) — prav krepko pridruži z »brog i bogme«.

Zbirka je po Štritofovem zagotovilu šele začetek. Avtor ima namen svoje delo nadaljevati in je to odvisno seveda od tega, koliko odziva in priznanja bo našel. V zvezku, ki je izšel, so sledeče pesmi: Priša je cesarski pot, Kozarič, Polček leze v ogledi, Mene pa glava boli, Hodi da Minka, Pa kaj to more biti? in Micka bi rada Jurka dobila. Besede so ostale seve v originalu, t. j. v »panonskem« narečju, napev ali »viza« pa tudi tak, kakršno je Vraz napisal, oz. zamislil. Napev sestoji iz male vrste tonov in ga bo v tej priredbi lahko s pridom zapel prav tako basist kakor sopranistka.

Že napevi sami so za alpsko orijentiranega Slovenca novost. Ne najdeš v njih solzavosti, ne notranje potrebe po »čez-petju«. Pesmi vselega značaja so krepko ritmične, lirčne so rapsodično-ciganske (Mene pa glava boli), pripovedne pa prav »epsko verjetne«, da bi lahko res na koncu pristavil »brog i bogme, da je takot«.

Štritof je vsako pesem pravilno pogruntal. Klavirska spremljava je prirosta, vendar pa vseokozi zanimiva. Tako kvalitativni priredbi slovenskih ljudskih pesmi še nimamo. Stavim jih v isto vrsto s Štepanovimi priredbami čeških ali pa Novkovimi slovaškimi narodnimi. Neizmerno višje pa nad Möllerjeve harmonizacije slovenskih, ki so izšle v ediciji Schott v Mainzu pod naslovom »das Lied der Völker«. Tudi one, ki jih je objavil Kuba v svojih zbirkah, so v primeri s Štritofovimi prav diletantsko obdelane. Mnogo bolje od Kube in Möllerja sta našo ljudsko pesem pogodila n. pr. Pavčič in Prelovčič, ki sta ji pustila najpriprostejšo obliko, obenem pa sta poskrbela za to, da je klavirska spremljava prav vsakemu dostopna.

Vse pesmi so v napevu kitične, v spremljavi pa samostojno prekomponirane, tako, da ima vsaka kitica drugačno spremljavo, včasih pa se radi zaokroženosti v formi ta ali oni način spremljave tudi vrne. Kratko, iz kompozicijskega stališča so vse pesmi izredno zanimive, samonikle in tehnično perfektno.

Vnanja oprema izdanja je tudi vzorna. Krasen, čist tisk, najboljša vrste papir, eleganten ovitek in prav nizka cena (30 Din) — kakor nalašč za božično darilo. Založil jih je avtor sam in jih naročajte pri njem, naslov: oper., Ljubljana.

Ivan Cankar in mladi svet

Na literarnem večeru mladih v Unionu, ki se je vršil prav na dvanajsto obletnico Cankarjeve smrti, je France Vodnik, predsednik mladega PEN-kluba, izpregovoril te-le otvoritvene besede:

Danes stopa mladi slovenski pisateljski rod prvič pred vas, strnjen v okviru čisto literarne organizacije PEN-kluba, ki predstavlja danes edino enotno torišče vseh ustvarjalnih duhov brez ozira na smer in nazor. Zdi se mi srečno naključje, da se vrši naš literarni večer prav danes, ko obhajamo dvanajstletno obletnico smrti Ivana Cankarja. Zakaj Ivan Cankar je tisti Slovenec, v katerem vidi mlada pisateljska generacija svojega največjega vzornika in učitelja. On je bil prvi, ki je započel pri nas brezobziren boj za enotno nacionalno-kulturno vzgojo in se je zato spoprijel na življenje in smrt z vsemi, ki so pred ta najvišji ideal stavliali strujarske koristi ter so celo v vprašanjih našega naroda in kulturnega življenja sodili, vrednotili in se odločali edinole z vidika pripadnosti. Za njegovim svetlim zgledom želimo sodobniki nadaljevati borbo za ta najvišji kulturni ideal in verujemo v rod, ki bo morda res rasel v vse smeri življenja, ki pa bo vendarle v kulturnih odnosih enoten, človeški in preprost, brez vsake ekskluzivnosti in duševnega nasilja.

Prav tako je že Ivan Cankar izpovedal: »Ne v areni literature, v areni življenja sem stal.« Tudi v tem je predhodnik našega sodobnega umetnostnega pojmovanja. Danes sta se namreč srečala umetnost in življenje in zato je naš čas prinesel s seboj tudi novo, sintetično umevanje umetnosti in je njeno v larpurtarizmu usihajočo strujo naravnal nazaj v široke in neizčrpne vrelce, ki se prelivajo iz dna življenja. Danes je na daleč vidno dejstvo: umetnost se je povrnila v življenje in zato poudarjamo vedno glasneje tudi njen socialni pomen. Umetnost danes noče biti zgolj suvereni estet, prezirajoč ves svet okrog sebe, marveč glasnik najskrivnejše bolečine nas vseh, kakor tudi umetnost ni nič drugega nego organ življenja. Radi tega tudi prihajamo pred vas predvsem zato, da bi med nami in vami ne bilo prepada, da bi bili vsi eno, vsi ena sama misel, vsi ena sama zavest, vsi ena sama volja.

Predavanje slavističnega kluba

Ker se je zanimanje za ta predavanja zelo povečalo in ker se Slavistični klub zaveda njih velikega kulturnega pomena, je letos zasnoval obširnejši in pestrejši program. Za sodelovanje je naprosil mnogo naših prvovrstnih znanstvenikov in kulturnih mož, ki nam bodo povedali pač svoje najbolj dognane misli in nazore o naši sodobni kulturi in znanosti.

Iz področja slovenske literarne zgodovine in sicer o dobi preporoda bo govoril univ. prof. dr. Fran Kidrič, najboljši poznavalec starejše slovenske literarne zgodovine. Za filološke probleme smo naprosili univ. prof. dr. Frana Ramovša, ki je izreden poznavalec slovenskega je-

zika. O zanimivih osebnih odnosih do slovenskega kulturnega sveta bodo vsekakor predavanja treh predstavnikov naše umetnosti: predavanje pesnika Otona Župančiča, načelna premišljevanja o slovenski umetnosti slikarja Riharda Jakopiča in predavanje pisatelja F. S. Finžgarja o slovenskem kmetu. Iz poglavja o idejnem pojmovanju alpinizma bo govoril dr. H. Tuma, pisatelj Ferdo Kozak bo predaval o sodobnem človeku in njegovih potih, kritik Josip Vidmar o Franu Levstiku kot literarnem kritiku ob priliki stoletnice njegovega rojstva. Naprosili smo za predavanje tudi dr. Stanka Lebna, ki je izboren poznavalec romanskih literatur, in dr. R. Kolariča, ki bo govoril iz področja jezikoslovja. Poleg tega bo govoril dr. Stanko Vurnik o slovenski ljudski glasbi, dr. St. Gogala o sodobni duhovnosti in Anton Oevirk o slovenskih kulturnih problemih.

S tem pa seveda krog predavateljev ni zaključen, klub bo vedno skrbel za sveža in sodobna predavanja.

Prvo predavanje se vrši danes dopoldne ob polenajstih v filharmonični dvorani (glej ljubljanske vesti).

Ženski svet

V zadnjem času, ko se je produkcija naših kulturnih publikacij, namenjenih ljudstvu, pomnožila že do prav živahnega števila in mnogolične pestrosti, smo poleg Ženskega sveta, ki predstavlja našo najstarejšo in v občinstvu najbolj utrjeno revijo za kulturo in prosveto žene, dobili še nekaj novih revij, ki so skušale po Ženskem svetu prevzeti program ali vsaj nekaj programa in tako z njegovim orožjem z njim tekmovali, toda priznati je treba, da se mu nobena ni mogla postaviti ob bok. Skoraj pri vseh njih opažamo neko nesimpatično, bolešno manjso, da bi bile za vsako ceno »moderne« in »luksuzne« in prihajajo tako z opremo, ki bi je spodobni slovenski skromnosti v obraz, in vsebino, ki dela tak obraz, kakor da je Ljubljana najmanj Pariz, in po kateri bi moral človek soditi, da je v naših ljudeh vsaj toliko degeneracije in v goli razvrat orientirane družbe kakor v kakšnem evropskem vlemestu.

Ženski svet pa je mimo vsega tega konkurenčnega trušča ostal, kar je bil: torišče silnega, nekričavega kulturnega in praktično-zivljenjskega dela, revija, ki mobilizira v naši ženi ves ogenj po lepem in dobrem, po umetnosti in kulturi, revija, ki stavlja ženo v sredo življenja in se ne neha boriti za njeno popolno veljavo pod solncem, ki pa pri borbi za ta svoj idealni program nikoli ne pozablja na vse tiste lepe, majhne, dobre stvari, ki ženo v sodobni družbi šele prav napravljajo za ženo. Ženski svet je najvernejši izraz kulturne in družabne stopnje, ki ga je naša žena že dosegla, in najvernejši tolmač ciljev, za katere se še mora boriti. Praktični koticiki za vsak dan, ki jih ženski svet prinaša v vsaki številki, rubrike o gospodinjstvu, kuhinji, higijeni, materinstvu, njene stalne priloge za ročna dela in krojne priloge, brez števila živega gradiva, ki ga je vselej nasutega po člankih — vse to je zgornjo ogledalo mnogovrstne tvornosti naše žene.

Ženski svet je odlično urejevan in šteje med svojimi sodružnicami in sodružniki najboljša peresa naše književnosti in publicistike. Vodi ga urednici Pavla Hočevarjeva (za list) in Milka Martelančeva (za prilogo). Naroča se pri upravi Ženskega sveta v Tavčarjevi ulici 12 in velja samo 64 dinarjev na leto.

Prva številka novega letnika izide že o božiču.

*

Ženski svet je svojo decembersko številko posvetil: Možu in prinaša zelo bogato vsebino. Na prvem mestu je objavljena v srbohrvaščini intimna pesem Jele Spiridonovič-Savičeve: *Zena čoveku*, potem sledijo članki: Vida P., *Spomenik možu*, ki obravnava Masarykov od časa do žene in njegove misli o poslanstvu žene v družbi; Marija P., *Tragika spolov*, ki prinaša zanimive misli o elementih moške in ženske duhovnosti in doživljanja; Angela Vodetova, *Nekdaj in danes*, ki govori o razvoju razmerja med možem in ženo v družbi; Andreja Vera, *Na poklicnem poprišču* — zelo aktualen članek o borbi žene za poklic v javnem svetu; dr. B. Škerlj piše o *možu in prostituciji*, Lea Faturjeva o *tipu Amerikanca*, Marica Bartolova o *materah*, ki imajo sinove, Nora Royeva o *sodobnem možu*, Al. Novak o *deških ročnih delih*, ing. Herman Hus o *sobi za gospoda*. Med članki se vrstijo topli literarni prispevki od Marjane Zeljeznove-Kokalj, Manice Komarove, Ljube Prenerjeve in M. Stepanove. Izredno zanimiva je anketa o *možu-umetniku*, h kateri so prispevale med drugim ge. Jakopičeva, Tavčarjeva in Milčinska. Številka nam predstavlja prav lepo vsebino zbornik o sodobnem problemu moža in žene, na taka dejanja sme Ženski svet pričakovati, da bo doživel zanimanje tudi izven svojega kroga. Številki so kakor vedno priložene priloge za ročna dela in kroje.

Pod črto

Božične počitnice. Po določbah šolskega zakona trajajo božične počitnice do vstevšega 2. januarja. V letošnjem šolskem letu pa bo ta določba delala marsikomu posebno pa šoli neprimliko. Pouk bi se namreč zopet pričel na soboto dne 3. januarja, takoj drugi dan je nedelja, pouka prost dan, nato ponedeljek — zopet pouk, potem pa torej praznik sv. Treh kraljev. Neprimliko bo to za vsa šolska vodstva in šolarje, ker sledi vsem dvakrat pouka prost dan. Zelo bi bilo ustrezno šoli in šolarjem, ako bi banska uprava izjemoma za to leto podaljšala božične počitnice do vključno 6. januarja. Šolske sobe se namreč ne morejo zadostno segreti v enem dnevu, še manj pa ako se en dan kuri, drugi dan pa zopet ne. S podaljšanjem počitnic bi bilo šolarjem prihranjeno pordnevo prezebanje, šole pa bi na kurivu precej prihranile.

-lj

Filmi tedna

Najnovejši zvočni film, ki smo ga doživeli, je nemška filmska opretna 3+1=2. Pred filmom samim ima gledalec prihodnje, ogledati si in poslušati še nekaj reklam za prihajajoče nemške filme in pa žurnal, ki je do poverljivosti nekakšen: ničesar drugega ne prinaša kakor nekaj paradi, nekaj sportnih in rekorderstvih ekscesov in navdušenih slik iz bodoče vojne — stvari, ki pogumno tekmujejo z metodami revolverskega tiska in so brez vsake kulture in realne cene. Žurnal sledi film — kakor so pač vsi ti nemški operetni filmi: niti trohice resnice, lepote in smisla v njem; opereta, ki se iz hekega čisto nekritičnega veselja nad samo seboj stilizira v vrsto neokusnih nastopov in ki mimogrede ni utegnila presenetiti občinstva niti s kakšnim slagerjem. V nadomestek za slager pa Lillian Harvey pri tistem mandranju in spakovanju, kar bi bilo rado ples, dviga krilo do pasu — in to je centralni učinek komada. Te vrste filmske umetnosti se uspešno kosa samo s šundom, in ni kulturno nič manj kvarna od njega. Vsi ti bedasti prizori, ki jih more roditi samo fantazija čisto propalega, poginutega duha, vsi ti ambianti, ki se nikjer ne dotikajo življenja in dekujejo na človeka kakor nelepi, jalovi prividi, vsi ti ljudje, ki nimajo od prvega do zadnjega dejanja nobenega drugega opravka, kakor da delajo neselane okraze nad žensko, ki bolj s svojimi meči kakor pa s srcem in s petjem igra glavno vlogo — vse to so stvari, ki jih je treba z umetniškega in vzgojnega vidika obsoditi. Naj se film le poslužuje tudi vseh nedovoljenih trikov, da bi zamamili občinstvo — vse njegovo početje je tu mizerno in prazno, če ga primerjamo z gledališčem, pa če magari z opereto v njem. Gledališče, ki je od nekdaj uklenjeno v zaprt prostor, si je v teku časa izoblikovalo čudovito kulturo, da ta omejeni prostor izrazi in vsega napolni z živim življenjem. Film, ki mu je odprt ves svet, pa zaradi bilanc in profitov ne mara odgrniti tega sveta — ne resnice življenja, profit mu je namen.

In zaradi resnice bo prej ali slej treba prenesti vso to vsiljivo nemško filmsko anti-kulturo.

Nova knjiga o izseljeništvu

D. F. Andričević, tajnik Organizacije izseljenikov v Zagrebu, je izdal knjigo z naslovom: »Propisi i upute za izseljenike«. Knjiga pa ne vsebuje nikakih dolgih suboparnih člankov, ničesar birokratskega in nerazumljivega, temveč teče vsa vsebina popolnoma gladko, jasno in razumljivo v ugodnem pripovedovalnem tonu tako, da se težko ločijo od nje, dokler je ne prečita do konca. Ko pa si jo prečita, si dobil jasno sliko o izseljeništvu vprašanju, o koristih in škodi, ki nam jo izseljeništvu prinaša, in posebno še o današnjih prilikah, ki vladajo v tujini in ki so postale usodnosne za izseljeniško vprašanje v obče.

To knjigo mora prebrati vsak, ki se namerava izseliti iz domovine, kakor tudi se mora seznaniti z njo vsak učitelj, duhovnik, vsak občinski, sreski in državni uradnik in posebno še referenti za izseljeniško vprašanje oziroma za izdajanje potnih dovoljenj. S pomočjo te knjige morejo dati točne nasvete ljudstvu, ki velikokrat zelo trpi radi nepoučenosti, in velikokrat tisti, ki so dolžni, da mu svetujejo, sami niso dovolj poučeni o stvari.

Knjiga »Propisi i upute za izseljenike« je izpopolnila praznino, ki smo jo že davno občutili in je radi tega v običajnem interesu, da jo naročijo v prvi vrsti občine in glavarstva, vsako ravnanstvo osnovne šole, vsak župni urad, vsako sresko načelstvo, vsako društvo. Pisatelj knjige je poznan naši javnosti po svojih prejšnjih knjigah in brošurah o izseljeništvu in še posebno po svojih člankih v »Novem Iseljeniku« v Zagrebu in po drugih naših časopisih v domovini in izseljeništvu. Bil je večletni izseljenik v Zdr. dr. Sev. Amerike, kjer je dovrnil srednje in visoko trgovsko šolo. Prepotoval je vse naše naselbine v Ameriki in je radi tega popolnoma poučen o stvari, katero je kakor že v začetku omenjeno obdelal na čisto enostaven in nad vse praktičen način.

Svrha knjige je:

1. Da vsakega uveri, kako mu je najbolje ostati v domovini.
2. Da pravilno nasvetuje onim, ki so na vsak način odločeni potovati.
3. Da vpliva na vse naše izseljenike, da se čimprej vrnejo v domovino.

Knjiga je razdeljena v 5 delov. Prvi del prinaša kratke in jedrnat članek o Njegovem Veličanstvu Kralju Aleksandru I. Nato par besed o tujini v obče, naslove naših konzularnih oblasti, časopisa in društev v tujini itd. V drugem delu govori o doseljenjskih predpisih Združenih držav Sev. Amerike in v ostalih delih so obdelani izseljenjski predpisi Kanade, Avstralije, Argentine, Brazilije in ostalih delov našega doseljevanja. Na koncu je ponk angleškega in španskega jezika in predpisi za izseljenike v Nemčiji, Franciji, Belgiji in druge kontinentalne države.

Knjiga obsega 350 strani. Cena ji je 50 Din (broširana). Naroča se pri Organizaciji izseljenikov v Zagrebu. Samostanska ulica 16.

Raederjev »Aladin« v mariborskem gledališču

V nedeljo popoldne smo dobili po dolgem enoletnem presledku premijero prve mladinske igre, Gustava Raederja »Aladin«, čarobno pravljico s petjem, plesom in godbo v 11 slikah. Igra je prirejena po znani arabski pravljici o Aladinovi čarovni svetilki, je polna pristnega pravljicega čara in vzhodne pestrosti, ima dokaj zdravo jedro, proti koncu pa je prepovršno izvedena. Zaključek nima pravega poudarka.

Režiser g. Hinko Tomašič je izoblikoval tako scenerijo kakor igro z izredno vestnostjo in stalentom, ki mnogo obeta. V primeri z režijo dosedanjih mladinskih iger je to velik napredek. Izredno harmonično je zliil slike v celoto, da so odmorji skoraj nevidno izginili. Scenarije je operiral z razmeroma majhnimi sredstvi, a to tako spretno, da je kljub temu dosegel videz razkošja in bujnosti. In kar je zelo važno, harmoniziral je soigro.

Preko sposobnosti posameznih igralcev seveda tudi režiserjeva umetnost ne more, a dvignila je marsikatero sposobnost in ublažila slabost. Sicer dobro tipizirane, a malce preveč stereotipne like so postavili gđ. Savinova (Aladin), gđ. Fratrikova (Flamino), g. Tovernik (sultan), g. Gorinšek (Bambo) in g. Nakrst (El Itasi). Močna skupina so bili gđ. Kraljeva (princesa), g. Furijan (Tartaruga), ga. Dragutiničeva (Daja) in g. Blaž (zli duh). Prikupno je bilo princesino spremljevalstvo: gđ. Starčeva, Černetova in Križajeva; gg. Tomašič, Pavle Kovič in Medvedič pa so v maski in igri ustvarili po srečane tri odposlance snubcev: Kitajca, Afrikanca in Indijanca; zadnja dva sta bila tudi suženj in ječar. Najmanjšo epizodno vlogo, draguljarja, je odigral g. Beve.

Igro je prijetno poživila godba, a poseben čar so ji dali še plesi pod vodstvom balerine gđ. Erne Kovateve. V celoti je torej to prav dobra in prikupna mladinska uprizoritev, le prevod bi bilo treba vsaj malo slovnično opoliti. — R. R.

Češka filharmonija je objavila v praški glasbeni reviji »Tempo« svoj letošnji program, na katerem se nahajata tudi dva jugoslovanska komponista. Predrag Milošević je zastopan s simfonijo, Slavko Osterc pa s koncertom za violino in komorni orkester.

Pod poročilom Nastop mladih (literarni večer Mladega PEN-kluba) v večeršnjem »Jugoslovanu« je pomotoma ostalo ime pisca: Ivo Grahor.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 14. decembra: Ob 15. uri Utopljenca. Ljudska predstava pri znižanih cenah. — Izven. — Ob 20. uri: Gospa ministrica. Ljudska predstava pri znižanih cenah. — Izven.

Ponedeljek, 15. decembra: »Sen kresne noči«. Red D.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 14. decembra: Ob 15. uri »Hasanaginica«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 15. decembra: Zaprt.

Sentjakovski gledališki oder

Nedelja 14. ob 20. uri: Revna kakor cerkvena miš.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Nedelja, 14. decembra ob 15. uri: »Aleksandra«. Kuponi. — Ob 20. uri: »Gospa ministrica«. Kuponi.

Ponedeljek, 15. decembra: Zaprt.

Torek, 16. decembra ob 20. uri: »Prodana nevesta«. Ab. B. Kuponi. Slavnostna predstava.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 15. decembra ob 20. uri: »Lutka«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Radio

Ljubljana, nedelja, 14. decembra: 8.00 Kmetijska ura. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Vorsk predavanje: Metanoite (Valer. Učak). 10.20 I. Kaiser: O evropskem gospodarskem življenju. 10.45 S. 11.00 Koncert Radio orkestra. 12.00 Časovna napoved in poročila. 15.00 Gđ. Lebarjeva: Kmetijska žena: Senca na življenjski poti. 15.30 Plošče: slovenska glasba. 16.00 Humoristično čtivo, pisatelj Milčinski. 16.30 Koncert pevskega društva »Sava« z Jesenice. 17.30 Clarke: Vdovec, dramska igra (Ljudski oder). 19.00 Prenos iz Prage: Novak: »Lucerna«, opera. 22.00 Poročila in čas. napoved. 22.15 Radio orkester. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, ponedeljek, 15. decembra: 12.15 Plošče (mešan program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio orkester: Čelo sol. 18.30 Dr. A. Bajec Italijanska. 19.00 Prof. Debeljak: Poljsčina. 19.30 Zdravstvena ura. 20.00 B. Drenik: O sokolski telovadbi. 20.30 Komorna glasba. 21.30 Plošče. 22.00 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, torek, 16. decembra: 12.15 Plošče (Donski kozaki — operetna glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio orkester: Hawai-jazz. 18.30 Prof. Fr. Pengov: Solčni sistem. 19.00 Mladinska ura (Jaro Dolar: Polarne ekspedicije). 19.30 Dr. Grafenauer: Nemščina. 20.00 Plošče. 20.30 Prenos iz Zagreba. 22.30 Poročila in časovna napoved, plošče. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, nedelja, 14. decembra: 11.30 Dopoldanski koncert. 12.00 Zvonjenje. 12.05 Dopoldanski koncert (dalje). 12.30 Kuhinja. 17.00 Godalni kvartet. 20.20 Poročila. 20.30 Operetni večer. 21.50 Novice in vreme. 22.00 Lahka glasba.

Zagreb, ponedeljek, 15. decembra: 12.20 Kuhinja. 13.30 Novice. 17.00 Prenos zvočnega filma. 18.30 Novice. 20.00 Književna ura. 20.30 Ljudski koncert ork. »Mercur«. 22.30 Novice in vreme. 22.40 Po tujih postajah.

Zagreb, torek, 16. decembra: 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Glasba. 18.30 Novice. 20.30 Jugoslovanski večer. 23.00 Novice in vreme, nato: Zagreb-Ljubljana-Beograd.

Beograd, nedelja, 14. decembra: 9.00 Prenos iz Saborne cerkve. 10.30 Poljedelstvo. 11.00 Plošče. 12.30 Radio orkester. 13.30 Novice, 17.00 Zdravstveno predavanje. 17.30 Narodne na harmoniko. 19.30 Oscar Wilde: govori prof. dr. V. Vitezica. 20.00 Komorna glasba. 21.00 Komedija. 21.20 Plošče. 22.20 Po Evropi.

Beograd, ponedeljek, 15. decembra: 11.25 Plošče. 12.45 Opoldanski koncert. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Zvočni film. 19.30 Francosščina. 20.00 Radio orkester. 20.30 Zagreb. 22.30 Novice. 22.50 Balalajke — koncert.

Beograd, torek, 16. decembra: 11.25 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Jazz glasba — plošče. 17.00 Predavanje. 17.30 Vokalni koncert g. M. Carevića. 19.30 Nemščina. 20.00 Narodne pesmi. 20.30 Varšava. 22.00 Novice. 22.20 Radio septet.

Sokolstvo

Ustanovitev prosvetnega odbora sokolskega društva v Trebnjem

Sokolsko društvo v Trebnjem je neverjetno naglo — res sokolsko — pokazalo, da dela uspešno in vztrajno. Kakor smo že poročali, je agilni načelnik br. Tomšič Hubert po dveh mesecih telovadbe vseh panog pokazal Trebnjancem, da res napredujejo. Akademija, tehnično popolnoma brezhibna, nam je pokazala vse! Sokolsko društvo v Trebnjem je poživljeno! Razni odbori in odseki nam pričajo o marljivosti naših sokolskih delavcev. Ustanovljen je »tehnični« in »prosvetni« odbor. Tehničnemu odboru načelnik br. načelnik brat Tomšič, prosvetnemu br. prosvetar Tratar. Prosvetni odbor je imel svojo prvo redno sejo pretekli četrtek, na kateri je izbrano poročal o namenu tega odbora br. prosvetar. Ustanovili so se razni odseki, kakor dramski, godbeni, prireditveni in novinski. Na seji se je tudi izdelal program za mesec december. Na predvečer rojstnega dneva Nj. Vel. kralja bo v dvorani stare občinske pisarne prvo obvezno predavanje o sokolski ideji. Predava brat Marjan Tratar. Dalje se je sklenilo prirediti krajša predavanja ob priliki vsakokratne telovadbe vseh panog in seznaniti telovadeče z zgodovino telovadbe od početka do danes. Za Silvestrovo se je pa sklenilo prirediti zopet večer enodejank pri pogrnjenih mizah s polnočno alegorijo in prosto zabavo. Program je dokaj obsežen in želimo agilnim sokolskim delavcem čim več uspeha. Vidimo, da se društvo v Trebnjem razvija v vseh smerih in da je društvo v dobrem in skrbnem vodstvu.

Agilno društvo Sokol v Laškem

Sokolsko društvo v Laškem je eno najmočnejših društev s številnim članstvom, naraščajem in deco. Žal, da se v društvu goji telovadba le tako dolgo, dokler to letni čas dopušča. Čez zimo članstvo ne more telovaditi, ker društvo nima telovadnice in je tudi šoli nimata. Sokolsko društvo Laško je bilo v dobi izletov povsod zastopano in je samo priredilo v Laškem večji nastop, vreden tega imena. Ni skoro seje, da se ne bi obravnavalo pereče vprašanje telovadnice. Društvo ima sicer fond za gradnjo Sokolskega doma, ki pa seveda še daleč ne doseže višine za gradnjo telovadnice. Tu čaka društveno upravo mnogo dela in truda, preden bo dosegla zastavljeni cilj. Pomanjkanje telovadnice se občuti tembolj, ker je v Laškem vpisanega lepo število telovadečega članstva, ki čez zimo ne more v telovadnico. Da se članstvo v času, ko telovadba počiva preveč ne odtuji, je sklenila društvena uprava, da bo prirejala predavanja o Sokolstvu, novih pravilnikih, o organizaciji, anatomiji itd. Prirejajo se tudi plesne vaje. Proslavo 1. decembra je društvo izvršilo po programu, kakor ga je predpisal Savez SKJ. Uprava se shaja pridno k sejam. Društvo bo sodelovalo pri božičnici za naraščaj in deco, ki jo priredi »Blago srce« v Laškem. Spomladi 1931. namerava prirediti tombolo — prid fondu za gradnjo telovadnice. Upravi Sokola želimo, da bi se ji posrečilo priti kmalu do svoje strehe. Zdravo! — p—

Sokol Maribor I.

»Ave Patria« pri Mariboru I. Dramatski odsek Sokola Maribor I. je priredil o p. liki proslavo narodnega praznika na predvečer 30. novembra v kadetnici Vidicevo igro »Ave Patria«. Igra obsega tri č. predigro in končno živo sliko. Slike predstavljajo Mater Zlosti, Mater Bolesi in Mater Radosti. Dejanje se godi pri neki kmetijski rodbini. Po velikih razprtijah se bratje in sestre končno ob materi združijo in ustvarijo trden dom. Igra simbolično predstavlja mater Domovino in krog nje po težkih borbah združene sinove in hčere. Za proslavo »narodnega ujedinenja« je bila ta igra najprimernejša.

Prva igra, ki jo je pripravil pred kratkim ustanovljeni dramski odsek, je bila podana razmeroma dobro. Sicer so nekateri, ki so igrali prvič, bili sprčo obilnega občinstva nekoliko razburjeni, kar pa je proti koncu prenehalo. Maske so bile dobre.

Najboljše sta bila podana stari hlapec (Kralj), ki je tudi v maski bil najboljši in Janez (Kuntnar), lepo podavši kmetijskega fanta, ki gre rajši od doma, kako da bi se uklonil vodstvu brata. Marko (Kert) dober, samo v nekaterih vzemirljivih momentih preokoren. Jože (Mandl) podan zelo dobro. Zvonko (Karič) nekoliko premrtvo prikazan. Mati svoje težke vloge ni povsem dobro rešila. Maske sicer dobre, glas pa »rečist in jasen, malo čuden za starko. Pričakovati bi bilo bolj zabavnega podavanja. Maki (Bajt), Vera (Lestanova), Cveta (Helerjeva) in Ančka (Marguževa) podani dobro. I. ruč primerno.

Režijo je vodil dobro Kralj. Samo v dragi sliki napaka v luči. Tema, noč, naenkrat se užgejo vse luči, čim se dejanje vrši po temi. Sigurno so pomotoma prižgali luči. Kulise so bile prav dobre.

Višek vsega je bila končna alegorična slika. Na prestolu mati, nad njo držijo trije sinovi krono. Pred prestolom državni grb, pred kateri kleče Sokoli v krojih, vojaki s puškami in anhljami. V pol krogu pri prestolu zbrana sokolska deca, naraščaj in članice. V ozadju za kulisami so peli državno himno.

Ta »narodna« točka je simbolično prikazala mater Jugoslavijo in njene sokolske sinove in hčere. K. J.

Kostanjevica. Narodni praznik ni bil pri nas še nikoli tako slovesno praznovan kakor letos. Po av. maki se je vršila v bolj prav lepo uspeša proslava, nakar so se skoraj vsi šolski otroci podali v sokolsko dvorano, kjer se je imela vršiti slavnostna seja. To je otvoril starosta br. Uršič s prav pomembnim govorom, nakar se je izvršila zaprskega celokupnega članstva, ki je bilo shranjeno skoraj polnoštevilno. Zvečer pa je dvorano do zadnjega kotička napolnilo mnogobrojno občinstvo,

da prisostvuje akademiji, ki jo je priredilo tukajšnje Sokolsko društvo v zvezi s člani iz Sv. Križa. Akademijo je otvoril br. starosta, nakar je orisal v jedrnatem govoru pomen 1. decembra društveni br. prosvetar. Po govoru je nastopila ženska in moška deca, moški naraščaj, članice in člani iz Sv. Križa. Vse vaje so bile precizno izvajane, spremljala jih je na klavirju s. Gorjupova. Posebno so ugajale vaje tuk. članic in članov iz Sv. Križa, ki so želi za svoja izvajanja dolgoleten aplavz. Krasne skupine članov in živahen mazurkin ples članic so zaključile to lepo prireditvev.

Šah

Partija s simultanke dr. Aljehina

V naslednjem prinašamo partijo dr. Aljehina z Ivo Židanom, ki je poleg J. Gabrovška edini premagal svetovnega prvaka:

Sicilska igra

dr. Aljehin Židan Ivo
1. e2—e4 c7—c5; 2. Sg1—f3 Sb8—c6; 3. d2—d4 c5×d4; 4. Sf3×d4 Sg8—f6; 5. Sb4—c3 e7—e6; 6. Lf1—e2 Lf8—e7; 7. 0—0 d7—d6; 8. b2—b3 a7—a6; 9. Lc1—b2 Lc8—d7; 10. Kg1—h1 Dd8—c7; 11. f2—f4 Sc6×d4; 12. Dd1×d4 Ld7—c6; 13. Le2—f3 0—0; 14. Ta1—e1 Tf8—d8; 15. Dd4—f2 Sf6—d7; 16. Sc3—d5 e6×d5; 17. e4×d5 Le7—f6; 18. c2—c4 Lf6×b2; 19. Df2×b2 Lc6—a4; 20. Te1—c1 Sd7—c5; 21. b3×a4 Ta8—c8; 22. Db2—d4 Sd3×c1; 23. Tf1×c1 Ta8—e8; 24. f4—f5 Td8—e8; 25. b2—h3 Da7—c5; 26. Dd4—b2 De5—e3; 27. f7—f6 De3—f4; 28. f6×g7 Tc8—c4.

Partija je bila igrana še do 45 poteze, vendar je s to potezo Židan prešel v napad, ima kvaliteto in pozicijo znatno boljše. Dobitek je samo stvar tehnike.

Opombe: *) Tu je počel dr. Aljehin kombinirati. Toda mesto, da bi po kombinaciji stal bolje, je oddal s to potezo vso prednost iz rok in prišel v slabo pozicijo.

*) Druga napaka. Bolje bi bilo 18. de, kajti sedaj ga preseneti Židan s 19. potezo.

*) Duhovita poteza. Če je že figura ujeta, naj gre za čim višjo ceno.

*) Partija je sedaj izgubljena. Treba je samopaziti, da ne preseneti dr. Aljehin »belo« potezo. Židan je svojo nalogo izbornore rešil.

Sport

ILIRIJA : RAPID (MARIBOR).

Danes ob 14.30 na igrišču Ilirije.

SK Ilirija igra danes popoldne z mariborskim Rapidom. Ker je zabrana igranja Ilirije še vedno v veljavi, se vrši tudi ta tekma kot nejavna, brez vstopnine in samo za člane ter po članih vpeljane prijatelje obeh klubov. Rapid nastopi v svoji najboljši postavi, močnejši kot je imel za prvenstvene tekme, ko nekateri igralci zaradi zabrane niso smeli nastopati. Njegova postava se glasi: Herman — Barlovič, Flack (Kurzmann) — Seiffert, Bröckl, Golinar — Schmid, Pišof, Klippstätter, Heller, Venko. Tudi Ilirija nastopi kompletna.

NOGOMETNI PODSAVEZ V MARIBORU

Maribor, 11. decembra.

Kakor se doznava, bo v nedeljo 14. t. m. na glavni skupščini JNS v Beogradu iznešen predlog, naj se sedanji ljubljanski nogometni podsavez razpusti in naj se ustanovi nov s sedežem v Mariboru.

Predlog ni nov, ker je bil stavljen že lani. Vendar ob takratnih razmerah ni prodrli. Letos pa, glede na sportne razmere v Ljubljani, je predlog vsekakor umesten. Že nekaj let se bijejo v Ljubljani ljute borbe med posameznimi klubi za nadvlado — to je, za stolčje v podsavezu. Seveda je pri tem trpel ves ljubljanski sport in po mnenju nekaterih tudi slovenski, (kar pa ni res, ker se je treba ozreti le v Maribor, Celje itd.). Klubi Maribora, Celja in drugih mest so to borbo mirno gledali. Letos, ko je dosegla višek in se je bilo bati, da prodre tudi v druga mesta — se je provinca zavedla — in tako hoče očuvati ves ostali slovenski sport pred nezdravimi ljubljanskimi razmerami.

Prvi korak k temu bi pač bil, da se enkrat za vselej onemogoči intrigantstvo posameznih sportnikov, ki bi hoteli samovoljno in v svojo korist voditi usodo slovenskega nogometa pod firmo LNP. V podsavez naj se pozovejo ljudje, ki imajo res voljo delati za procvit celokupnega slovenskega nogometa, sportniki, ki uživajo zaupanje vseh klubov.

V Ljubljani bi bilo to pri sedanjih razmerah skoraj nemogoče, ker je razprtija med posameznimi klubi prevelika.

Nasprotno pa so v Mariboru dani vsi pogoji za uspešno delovanje nevtralnega podsaveza. V Mariboru kljub precejšnji nacionalni napečnosti ni nikakih razprtij med posameznimi klubi. Pa tudi kvaliteta mariborskega nogometa je precejšnja. Lahko se trdi, da je mariborski nogomet ljubljanskemu vsaj enakovreden, kar najbolj jasno pričajo zadnji rezultati.

Upati je, da bo predlog za prenos podsaveza v Maribor na skupščini prodrli, ker ga bo podpirala vsa provinca.

Zelja vseh pač je: nevtralni nogometni podsavez! Tak je pa mogoče samo igrati v Ljubljani!

D. B.

Smučarski tečaj SK Ilirije

Ob božičnih praznikih od 26.—31. decembra 1930 priredi SK Ilirija smučarski tečaj za svoje člane in sicer ob ugodnih smečnih razmerah v Ljubljani, v nasprotjem slučaju pa v Planici ali Dovjenu.

Tečaj se vrši pod strokovnim vodstvom priznane in renomiranega internacionalnega tekmovalca ter večletnega državnega prvaka g. Joška Janša, katero imo jamči, da bo tečaj res prvovrsten.

Prekrbljeno bo tudi za dobro in čim cenejšo oskrbo. Podrobnosti se objavijo.

Prijave se sprejemajo v kavarni Europa na naslov g. Mahkova. SK Ilirija.

Jugoslovanska žena

Pod tem naslovom je napisal P. Nikolić v »Jugoslovanski Iskrice« daljši članek, namenjen jugoslovanski ženski mladini. Podati hočemo tu nekatere misli iz tega članka, da se seznanimo z njimi tudi naša ženska mladina.

Upliv zapada se v zadnjem času tudi pri nas zelo občuti. Vse se je vrglo na posnemanje zapada, vsi stremijo za tem, da postanejo Francozi, Nemci, Amerikanci, kralji dolarjev, frankov, mark ter pozabljajo na svoj lastni dom. Posebno se to opaža pri naši ženski mladini, več nego pri moški. Stopite na ulico in mislite, da ste v Parizu, ako pogledate na ženske, ki jih strečujete. Če se pa ozrete in pogledate malo okrog sebe, vidite, da je sama imitacija, samo posnemanje tujih manir na račun svojih. Tu nastajajo prva nasprotja; tu si stoje nasproti stara in nova mati, naša in tuja kultura. Čemu naj nam bo to? Ali ni bolje, da pride to polagoma k nam, ako že mora priti? Mar ni naš cilj delati, delati neumorno in brez prestanka, zgraditi svojo duševno in materialno kulturo, a to, kar nam sedaj prihaja prezgodaj, da pride kasneje, kot produkt naše kulture? Mi smo pozvani, da ustvarjamo novo, samostojno kulturo, brez naslanjanja na zapad, kateri moralno izumira, tava brez cilja in je obsojen, da propade. Spomnimo se, da so baš ti predstavniki zapada govorili, da bo slovanstvo ustvarilo zdravo in novo duhovno in materialno kulturo in tedaj bomo videli, za koliko smo se umaknili na stranpot. Nočem žaliti nikogar, toda moram obrniti pozornost na to družabno zlo, ki se na žalost ukorenjuje. Jugoslovanska žena, ki stremi za tem, da se izenači z zapadno ženo, ne sme pozabiti na naše sto in stoletno robstvo, da smo dobili to zemljo iz tujih rok golo, siromašno, toliko z materialne, kolikor iz duševne strani, duševno razdrobljeno, razdeljeno, z maso zapeljanih sinov, kateri vsled dolgotrajnega robstva

niso znali — ko je zasijala svoboda, kaj in kdo so, pa tudi tisti, ki so znali, niso smeli tega povedati, ker niso mogli razumeti naglega preobrata. Mar ni to divno, kar so nam ustvarile naše matere? To morajo vsi priznati, da je zavedna mati rodila zavedne sinove, a oni so ustvarili remek delo — svobodno domovino. Dolžnost jugoslovanske žene je zdaj, da postane jedro našega narodnega življenja, osnovna podlaga jugoslovanske vzgoje, vir moči naše bodočnosti. Bodisi kot mati, bodisi kot žena, ali kot sestra, njena uloga more vedno biti dragocena in koristna, samo da stopa po sledovih svojih prednic in da sledi primerom zavednih jugoslovanskih žen.

Nečemo žaliti svojih prijateljev, nečemo žaliti niti neprijateljev, toda pobrigati se moramo, da preprečimo epidemijo, da nas ne bi doletela usoda bolnih sosedov. Naše matere so ustvarile to državo, a dolžnost bodočih žen in mater je, da ustvarijo nove ljudi, novo družbo, katera bo ohranila s krvjo priborjene pridobitve. To je prava dolžnost sedanjih in bodočih jugoslovanskih žen. Brez njenega intenzivnega dela kot zavedne žene in matere bo ves trud zaman in zaman bo vsa prelita dragocena kri. Nova jugoslovanska žena si mora biti v svesti te svoje važne naloge, mora spoznati pravi cilj in zmisel življenja in mora napeti vse moči, da ustvari ljudi, ki bodo zvesti čuvaji tistega, kar so nam priborili naše prednice.

Jugoslovanska ženska mladina naj si bo v svesti svoje velike, važne naloge ter stopaj hrabro naprej po pravi poti življenja, ker od tebe se pričakuje mnogo, ti pa za sedaj tako malo obetaš! Prebudi se in pojdi smelo naprej, ogretdi od misli na slavno prošlost in gnana po težnjah na še lepšo bodočnost. Ne pozabi, da zmaga slovanskega juga zahteva tvoje sodelovanje in tvojo pomoč.

Predsednik Hoover za otroke

Na pobudo predsednika Zedinjenih držav Hooverja je dobilo pred letom 1100 strokovnjakov nalogo, da preštudirajo razmere med mladino v državi ter da stavijo predloge za zboljšanje teh razmer. Strokovnjaki so se razdelili v več skupin ter je vsaka skupina morala proučiti eno fazo dobrotelosti za otroke. Rezultat teh študij je 140 poročil z nasveti, katera so bila nedavno izročena predsedniku Hooverju na nalašč v ta namen sklicanem zborovanju. Pri tej priliki je predsednik naglasil, da je v Zedinjenih državah od 45 milijonov otrok najmanj 10 milijonov telesno ali duševno bolnih!

Zelo primerna BOŽIČNA DARILA!

* Največja izbira!

* Oglejte si naše izložbe!

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Božična sezona na Angleškem

Kraljica Mary je otvorila božično sezono s tem, da je začela nakupovati božična darila. V spremstvu svoje hčere je obiskala razne londonske trgovine ter nakupila večinoma igrače za najmlajše člane kraljeve rodbine. Angleški očetje in matere, ki si to lahko privoščijo, so zdaj točno poučeni, kakšne igrače bodo dobili vnuki in vnukinje kraljice Mary in bodo, seveda, hoteli imeti prav take za svoje otroke. Za londonske trgovce je zelo važno, da je kraljica začela tako zgodaj z nakupovanjem: tako znajo v naprej, za katere stvari bo največ povpraševanja.

Gospodinjstvo

Razni božični recepti

Božične zvezdice. Zmešamo 250 g presnega masla s 400 g fine moke, 2 rumenjaka in 120 g presejanega sladkorja; dodamo ostrgan olupke ene limone, žličico ruma in pol pecivnega praška. Iz vsega skupaj zamesimo testo ter ga pustimo ležati kake pol ure. Zvaljamo ga na tanko ter izrežemo iz njega zvezdice. Pečemo jih tako, da ostanejo svetle. Ko se ohladi jih polijemo z rožnato pobarvano glazuro.

»Vodena pogača« je pecivo, ki zelo dolgo traja in ima to dobro lastnost, da je boljše stara nego sveža. Iz tega razloga je gospodinji zelo dobrodošla kot božično pecivo. 25 dkg masla, 2 celi jajci, 2 pesti sladkorja zmešamo s enim kozarcem vode in pol kozarca ruma. Temu dodamo toliko fine moke, da zamesimo lepo testo, katero potem raztegamo ter izrežemo iz njega razne oblike: sra, kroge itd. Pogačke pomažemo z maslom, potresemo s sladkorno sipo ter jih spečemo zlatorumeno ob ne prehudem ognju.

Fine cimtove zvezdice. Napravimo sneg iz treh beljakov, dodamo 250 g sladkorja, sok pol limone, 6 g cimta in mešamo dobro kake pol ure. Od tega pustimo pol skodelice na strani za glazuro. Ostalemu dodamo 180 g neolupljenih, na drobno semletih mandeljnov, ostrgan olupke pol limone, ščepec vzhajalnega praška, dobro zmešamo vse skupaj ter postavimo za eno uro na hlad. Nato ugnemo maso malo na sladkorju, jo razegnemo za en centimeter na debelo, izrežemo zvezdice, jih položimo na namazan in z moko posipen pekač ter jih pečemo polagoma na zelo šibkem ognju. Ko so še tople, jih namažemo z glazuro, ki smo jo pripravili. Lahko jih namažemo tudi predno jih postavimo v peč.

Limonovi obročki. Dve jajci, 150 g sladkorja stolčemo v peno, dodamo limoninega soka, ostrgan olupke četrtil limone, žličico araka, 200 g moke, 50 g koruzne moke ter vse to dobro zgnetemo v testo. Zvaljamo ga na plohu v dolgo kito, režemo male kosce ter iz njih zvaljamo 10 cm dolge palčice, katere sklenemo v obročke ter jih položimo na dobro namazan pekač. Dobro je, če pustimo, da se obročki malo osuše, nato jih namažemo z jajcem, posipamo s pestro pobarvano sladkorno sipo ter jih spečemo v ne prevroči pečici.

Janeževe rezine. Iz treh beljakov stepemo sneg, dodajemo potem po malem 150 g sladkorja in naposled 70 g moke, vse skupaj prav dobro mešamo. Namažemo pekač, vlijemo testo ter ga posipamo z janežem. Pečemo ga ob šibkem ognju. Pecivo razrežemo na rezine, ko je še toplo.

Šokoladni konfekt. Potrebujemo: 280 g sladkorja, 70 g šokolade, 2 beljaka. Sladkor zmešamo z drobno nastrgano šokolado ter polagoma sipujemo v trdo stepen sneg, zgnetemo dobro ter razegnemo na desko, katero smo prej posuli s sladkorjem. Izrežemo poljubne oblike, jih položimo na bel, z mastjo ali maslom namazan papir na pekaču ter pečemo ob srednji vročini. Testo se zelo naraste, zato ga ne smemo raztegniti preveč na debelo. Ko je konfekt pečen, ga pomažemo s poljubno glazuro.

RADIJSKA ODDAJNA POSTAJA LJUBLJANA RADIO, kot si ga želite

namreč visok v kvaliteti in nizek v ceni

Naša REKLAMNA PRODAJA, ki traja od 10. novembra do 30. decembra 1930, obsega sledeče radijske sprejemne naprave:

- 400 Detektorskih aparatov, kompletnih z vsemi potrebnimi, ki so za poslušanje potrebne, za naplailo Din 80—, ter petkratno mesečno plačilo po Din 45—
- 300 1-elektronskih aparatov, kompletnih z elektronko, baterijami, antenskim materijalom ter 1 slušalko, za naplailo Din 100— ter osemkratno mes. plačilo po 75—
- 200 3-elektronskih aparatov „Reinartz“, kompletnih z elektronkami, akumulatorjem 18 ah, anodno baterijo 90 Volt, finim zvočnikom ter antenskim materijalom, za naplailo Din 240— ter desetkratno mesečno plačilo po Din 180—
- 100 4-elektronskih aparatov „Reinartz“ z visokofrekvenčno elektronko z zamreženo anodo ter akumulatorjem 36 ah, anodno baterijo 120 Volt, izbornim angleškim zvočnikom Amplion AC 27 ter antenskim materijalom, za naplailo Din 380— ter dvanajstkratno mesečno plačilo po Din 280—

789

Poslužite se ugodne prilike ter si naročite takoj Vaš aparat

RADIO LJUBLJANA

Ljubljana, Miklošičeva 5

Maribor, Aleksandrova 44

Razgled po ženskem svetu

ANGLESKA

Gospa Maud Burnett je dovršila ravnokar svojo drugo perijodo kot županja mesta Tyne-mouth ter je dobila zato javno priznanje njene delovanja: njena slika v naravnih velikosti bo odslej visela v mestni zbornici med slikami drugih mestnih načelnikov, kateri so se izkazali za časa svojega županovanja. Gospa Burnett je bila prva mestna svetlovalka v Tyne-mouthu in prva mestna načelnica.

DANSKA

Iz Kopenhagena poročajo, da se je tam ustanovila narodnosocijalna stranka, katera ima kot glavno točko svojega programa — izključitev žene iz parlamenta in iz občinskih svetov. Ženska volilna pravica naj se pobija z vsemi sredstvi. Kot vzrok tej zahtevi navajajo, da manjka ženam tista gola brutaliteta, ki je v politiki potrebna in zato da ne morejo ničesar doseči. K novi stranki se je prijavilo doslej pet poslancev.

ZEDINJENE DRŽAVE

Za predsednico demokratske stranke je bila imenovana v Kansasu Mrs. Rice. Zavzela je mesto predsednika, katerega namestnica je bila doslej. Mrs. Rice je komaj 32 let stara, poročena ter mati treh otrok ter zna baje prav dobro spojiti svoje materinske dolžnosti s svojim političnim udejstvovanjem.

Minister za javna dela v Clevelandu, Ohio, je stavil vprašanje 550 poklicno zaposlenim materam, da bi dognal vzrok, zakaj so se oprijele poklica. Izkazalo se je, da je bilo med njimi 119 vdov, 69 ločenih žen, 46 zapuščenih, 13 je imelo može v raznih zavetiščih. Tako je torej 247 mater prisiljenih, da skrbijo same za svoje družine. Od 293 zaposlenih žen, ki živijo s svojimi možmi, je izjavilo 187, da so primorane delati, ker njihovi možje ne zaslužijo toliko, da bi vzdrževali družino. Samo 34 žen je navedlo, da so prostovoljno zaposlene. Večina vprašanih mater je zaposlenih vseh dan; 224 kot delavke, 51 kot prodajalke, 17 kot nameščenke, 6 v raz-

nih poklicih, 45 pa je imelo nočno službo. Vse druge so opravljale poselsko delo.

AVSTRIJA

V počastitev spomina minule spomladi umrle portretne slikarice Olge Prager je kupila dunajska Znanstvena akademija skupno z naučnim ministrom veliko sliko, katero je umetnica naslikala še pred vojno in ki predstavlja slavnostno sejo Akademije znanosti. Na sliki je združila 48 portretov avstrijskih znanstvenikov. Poleg tega kaže slika sijajno dvorano Akademije znanosti, nekdanjo avlo stare univerze.

NEMCIJA

Kakor ljudske kuhinje, tako je tudi brezalkoholne restavracije upeljala žena — Otilija Hoffmann, katere peto obletnico smrti bodo ravnokar slavili v njenem rojstnem mestu, Bremenu, ter v ta namen dali neki ulici njeno ime.

Leta 1830 je bil v Berlinu otvoren prvi otroški vrtec. Za oskrbo dece so plačevali dnevno po en srebrn groš. Pravi razvoj otroškega vrta pa se je začel šele s Tröbelnom, slavnim nemškim pedagogom.

Boksarjeva žena

Pri neki boksarski tekmi v Santiagu je neki zamorski boksar premagal nekega Meksikanca. Ko je zamorec, vesel zmage, odhajal s pozorišča, mu je zastavila pot premagančeva soproga ter ga je z mogočno klofuto vrgla na tla. Gledalci so, seveda, navdušeno ploskali bojevitici ženi.

Novoletne šege

V Londonu pečejo ob novem letu ogromne množine novoletnega peciva, katero oddajajo naročnikom lepo zavito v posebnih svečanih ovojih. V Annamu nosijo na novega leta dan velikanske zmaje po ulicah. Na Japonskem obesijo kite iz konopca na okna. V Appenzellu v Švici hodijo od hiše do hiše možje, maskirani kot staro in mlado leto.

Popoldanski plašč iz zelenega baržuna je okrašen v bokih z volano iz črnega mehkega krzna ter ima enak ovratnik v obliki šerpe in manšete. Tudi drugi plašč je za popoldanske ure. Napravljen je iz črnega svilene baržuna in ima velik ovratnik in visoke zapestnice iz sivga Astrahana.

Igor Igorjevič:

Snežak

To pa res strašen je možak, ta naš preklicani snežak, dva metra meri pa še pol od nog do vrha glave in take je postave, da vidita ga vas in dol.

Z očmi ozira se navzkriž, da zre v nebo in v paradiž, a brke ima take, da mu štrle v oblake. In ta dolgost njegovih rok najbrž zato mu služi, da vse vetrove združi v en zimski pisk in vrisk in jok. Njegovih nog širok korak v zadregi mu pomaga, da revež ne omaga, ko sameat gre skozi nočni mrak.

Le kadar z marcem oživi pomladno solnce vroče, takrat tak dolgo joče, dokler nikjer prav nič ga ni! To pa res strašen je možak, ta naš preklicani možak...

A. Dolinski:

Hudobna mačeha

Pripovedka.

Živela je nekoč deklica Ivanka, ki ji je mama zgodaj umrla. Zapustila jo je, ko je bila 10 let stara. Njen oče se je po preteku enega leta oženil in deklica je dobila pisano mater, katera je pripeljala s seboj deklico Špelico. Bila je 2 leti starejša od Ivanke. Pisana mati in njena hčerka Špelica sta zelo mrzili in sovražili Ivanko, katera se je kljub temu razvijala v krasno dekle. Vsak dan ji je mačeha dajala naročil za težka dela, da bi ji za hrano dobivala ostanke nje in njene hčerke. Oče Ivančin je kmalu po tem, ko je dobila mačeho, umrl; vendar se tudi prej ni mnogo brigal za svojo hčer. Ivanka je z veliko muko opravljala težka dela, na tihem jokala za svojo ljubo materjo in prosila Boga pomoči. Mačeha in hčer sta si izmišljali zanjo razna opravila. Posebno Špelica je sovražila Ivanko ter hujkala svojo mater, da je ta vsak dan bolj grdo ravnila z njo.

Bilo je meseca decembra, sneg je ležal po dolini, hribi so bili pokriti z belo odejo, mrz je pritiskal, ljudje in živali so se gredli na topleni v hišah in hlevih. Mačeha pa je zaukazala Ivanki, da mora iti v gozd nabirat jagod. Pomislite, jagod nabirat meseca decembra, ko leži sneg! Sklenili sta s Špelco, da se na tak način znebijo Ivanke, ki bi v gozdu pri iskanju jagod od mraza umrla. Ivanka se je podala z žalostnim srcem na pot, gazila je sneg do kolena, ker nobena gaz ni vodila v gozd. Mačeha in njena hčer sta z veseljem gledali za njo, češ, ne vrne se več.

Deklica je po dolgem in napornem potu prišla v gozd. Iskala je jagod in tako začela v sredini gozda. Tu je zagledala ogenj in okoli 12 mož. Od strahu je skoro omedlela. Eden izmed mož, ki so sedeli okoli ognja, ji je pa pomignil, naj pride bliže. Deklica se je počasi in boječe bližala ognju, da si ogreje premrle ude. Ko pride do ognja, vidi, da sedi na najvišjem

stolu bradat mož, ki ima v rokah palico. Ta jo vpraša, kaj išče v gozdu in deklica z žalostjo pove naračilo mačeho. Mož, ki je sedel na najvišjem stolu, pokliče k sebi nasproti sedečega moža, naj sede na njegovo mesto. Ko ta sede na njegov stol s palico v roki, glej čudež, ves gozd je zelen; o snegu ni duha in ne sluha in povsod je polno rdečih jagod. Deklica ostrmi; začudena gleda izpremembo. Mož, ki je prej

sedel na najvišjem stolu, ji veli, naj si hitro nabere, kar želi. Deklica si napolni polno košaro rdečih jagod, ter se z veseljem srcem vrača k možem, katerim se zahvaljuje, da so ji pripomogli do njih. Može ji povedo, da so oni meseci, ter tisti, ki sedi na najvišjem stolu s palico, vlada tisti čas. Zato so, ko so videli njeno delo, da mora, ko sedi December na stolu s palico, dobiti jagod, izvršiti spremembo ter izročiti možu Juniju stol in palico, za čas, da si jagod nabere.

Z veseljem srcem hiti Ivanka proti domu. Ze od daleč jo zagleda mačeha in hči z zavistjo v srečo. Ko pride domov, izroči ji mačeha jagode, ki dve pa jo začudeni gledata, kje jih je dobila. Deklica ji odkrito pove o ognju in 12 možeh. — Špelca sklene, da bo tudi ona šla po jagode. Mačeha jo toplo obleče in da ji s seboj jestvin za pot. Ko pride Špelca v gozd, zastoj išče ogenj in može. Od mraza v gozdu zmrzne. Ker je ni nazaj, se odpravi na pot tudi njena mati, Ivankina mačeha, a tudi te ni nazaj. Ivanka sama gospodari na domu, ter molči za svoje starše, pa tudi za mačeho in Špelco.

Pesmi o kraljeviču Marku

Prevaja Radivoj Rehar

Kraljevič Marko in Vuča general

(Dalje)

Pa poziva sina Velimirja:

»Velimir moj, dete moje drago, vzemi naglo tri sto konjenikov, pojdi doli na široko polje, pa ujemi onega junaka!«
Skoči naglo Velimir na noge, urno skliče tri sto konjenikov, konju vrancu se na hrbet vrže, pa odjezdi na zeleno polje, obkoli tam kraljeviča Marka. Mirno Marko rujno vino pije, a opazi konjenike Šarec, ljut s kopiti v trdo zemljo bije, k gospodarju plašen se primiče. Gleda Marko — in tedaj opazi, da obkoljen je s strani vseh štirih... Naglo spiže zadnje vedro vina, prazno vrže na zeleno travo,

pa se dvigne Šarcu na ramena, a vojaki zaženo se v njega. Da tedaj kdo videti bi mogel s kakšno silo Marko med nje plane — kakor sokol med golobe plahel! Nekaj z bridko sabljo jih pobije, druge zmelje Šarec pod kopiti, tretje vrže v Donavo globoko. Velimir le sam še živ pobegne; goni Marko ga na konju Šarcu, dohiti ga na širokem polju, pa udari rahlo ga s topuzom — pade mladeč na zeleno travo. Skoči Marko naglo s konja Šarca, zveže tesno noge mu in roke in obesi konju ga na sedlo, pa se vrne na poprejšnje mesto, vrže mladca na zeleno travo, zraven sede, zopet vino pije... Vse to vidi Velimirovica, pa potoži Vuči generalu: »Zla ti sreča, general moj Vuča, zla ti sreča, še bolj zla ti bilal! Vse izgubil svoje si vojake. Velimirju je povezal roke, mirno zopet vino svoje pije, Velimir pa zvezan v travo vzdise.«
Odgovarja Vuča general ji: »Nič ne boj se, moja snaha draga; zdaj poglej, ko jaz se, starec, dvignem!« Naglo sproži vse topove svoje pa tri tisoč zbere konjenikov, vrže v sedlo iskri se kobili

in pojezdi skozi mestna vrata z vojsko silno na zeleno polje, obkoli tam kraljeviča Marka. Mirno Marko rujno vino pije, a opazi Šarec konjenike, ljut s kopiti v trdo zemljo bije, k gospodarju plašen se primiče. Gleda Marko — in tedaj opazi, da obkoljen je s strani vseh štirih, pa na noge kakor strela plane, vrže uren Šarcu se na rame. Da tedaj kdo videti bi mogel, ko po polju goni konjenike! Eridko sabljo v desni roki suče, v levi kopje strašno in moreče, med zobmi povodce zlate stiska. Kogarkoli sablja mu doseže — na dva dela gladko ga prekolje, kogarkoli kopje se dotakne — preko glave mrtev v travo pade.

Ko okrene se le nekaj krat — k vragu gre vsa mlada konjenica! General le Vuča živ pobegne na kobili svoji strahoviti. Goni Marko ga na konju Šarcu, a hitrejša mlada je kobila, skoraj srečno v mesto bi utekla. (Se bo nadaljevalo.)

Uganka

Zvezdice drobcene, nikdar ne sijajo, vendar prostranstvo vse svetlo prekrijejo...

Rešitev prejšnje ugane: Miklavž. Pravilnih rešitev je uredništvo prejelo 29, nagrado pa je žreb prisodil Marijanu in Milanu Rupniku, učencema II. razreda ljudske šole pri Sv. Emlj, pošta Pristava. Rešitve današnje ugane bo sprejemalo uredništvo mladinske priloge »Jugoslovan« v Mariboru, Aleksandrova c. 24 do srede 17. t. m. opoldne.

Zakaj se očesne veke gibljejo?

Vsak prašek, ki pride na oko, nam kvari vid. Zato je treba oko neprestano čistiti. Da se oko čisti, je preskrbljeno dobro. Imamo veke, ki neprestano brišejo očesne kroglice. Pri tem jim pomaga tekočina, ki se nabira v očesnem kotu, in sicer v posebnem »jezercu«, žlezli. To so solze, ki pritekajo med oko in veke ter ga izpirajo. Zanimivo je, da kače nimajo pregibnih vek na očesu, ampak neko prepono. To jim je zelo potrebno, kajti sicer bi ne bilo zavarovano njihovo oko pred rastlinami in različnimi žuželkami.

Gojzerce!

Nov patentiran način izdelave. Garantirano nepremočljivo. Oblika po želji in meri.

DETAJLNA PRODAJA »PRI POLLAKU«. Dvajska cesta, 28 — Dvorišče

Storžkove pustolovščine med ljudožrci

(Dalje.)

Zgodilo se je, kot se šestokrat pripeti na domačem dvorišču, kadar znese kokoš jajce, da hoče namreč petelin s svojim zmagovalnim petjem prevpiti zaslugo kokoši. Divjaški poglavar je, ves razkačen radi zasramovanja svojega podložnika, skočil k ubogemu dondku in ga trikrat z vso silo upilil z debelo gorjačo po glavi.

— Počasi! počasi! — je vpil Storžek. — Moja glava ni iz kamna; zdrobi se in razlomi, ker je iz lesa. ...

Po tretjem udarcu je poglavar ves presečen obstal. Storžkova glava je ostala cela, nepoškodovana. Hitro si je snel z glave svoj raztrgani cilinder, izvlekel izza podloge košček stekla ter začel preiskovati skozi to »povečev. steklo« dondkovo glavico. Gledal je, gledal in zopet gledal. Slednjice je z blaznim začudenjem kriknil:

San... nē... nētenel! (Nima krvi, krvi!) — Ali želite moje krvi? — se je norčeval lutek. — Dragi moji bedaki, pri meni jo ne boste našli. Po mnenju mojih prebrisanih šolskih učiteljev sem repa, in repa, kot vam je mogoče znano, mameluki neumni, nima nič krvi...

Storžkovega blebetanja seveda ni nihče razumel in divjaki so še dalje z nemo grozbo buljili v čudovito dondkovo butico. Medtem je bilo solnce zašlo. Storžek se je zopet spomnil, da že tri dni ni ničesar zaužil.

Vojščaku, ki ga je držal kot konja na povodcu, je z mahljajem roke pokazal, da je lačen. Ta se je obrnil k poglavarju, ki je zamaknjen kot kip s svojimi pajdaši pobožno gledal, kako vzhaja luna izza košatih dreves. — Appē... eppe teto kopu... (Pravi, da je lačen!) ga je predramil iz zamaknjenja.

Poglavar je na te besede malamarno

zmaknil glavo, trikrat z njo pokimal ter z nekimi čudnimi besedami pozval svojo četo k odhodu. Ko so prišli v taborišče, so divjaki zakurili velik ogenj. Nato so od nekje privlekli divjaka-ujetnika, očitno od kakega drugega plemena, ga ubili in brez silepomišljenja vrgli na ogenj. Ljudožrci so se, veselo pričakujoč dobre pečenke, razpostavili v krog okoli grmade in z nečloveško naslado duhali vonj pečečega se njihovega sovražnika. Ko je bil pečen — po vseh pravih ljudožrskih kuhinjske umetnosti — ga je poglavar razkosal in razdelil med svoje vojske.

— Oj, joj, joj! — je od groze vpil Storžek, ko je videl to nagnusno divjaško početje.

Na te Storžkove vzklize je poglavar, misleč da bi rad tudi on dobil svoj delež večerje, z enim samim udarcem odtrgal od hrbitišča pečenega divjaka okajeno in vse obžgano rebro in ga mu vrgel pred noge, rekoč:

— Kombul! Kombul! Dobā, dobā! (Dober tek! Dober tek!)

Storžek je skoraj otrpnil od zoprnosti tega dejanja in da bi ne gledal več groznega ljudožrskega mastenja, se je odločil, da v drugič omedli...

Ležal je vso noč v globoki omedlevici. Prebudil se je šele proti jutru, ko je postalo hladneje in se je na obzorju že stvarja-

la zora. Pogledal je krog sebe in presenečen ugotovil, da je zaprt v neki koči, spleteni iz vej in pokriti s širokimi palmovimi listi. Ob odprtini, ki je služila za vrata, je čepel vojščak, črn kot saje, stražil dondka in si preganjal dolgčas s tem, da je z zobotrebem snajl nohte na nogah... — He, ti sloveče, — je spregovoril dondek in sedel na svoje listnato ležišče — s kakšno pravico me držite tu zaprtega kot nekakšnega ujetnika? Med vami in menoj vendar ni nikakega vojnega stanja!

Divjak je lenobno postal s svojim pravilom, se uprl s ko oglje črni mi očmi v Storžkov presenečeni obraz, mu zalučal v usta pest nesnage, ki jo je bil z Jobovo potrpežljivostjo izpečkal izza nohtov ter mu s prstom pokazal na steno kolibe, kjer je bil prilepljen nekak razglas.

Storžek je ves radoveden hitro skočil z ležišča in stopil k steni, hoteč zvedeti, kaj neki morejo vsebovati ti razglas. Bilo je osem listov, pribitih drug poleg drugega. Gledal je prvega, drugega, tretjega — a razumel je prav toliko, ko že bi postavil dolgoušca pred šolsko tablo. Tako jih je pregledal sedem, ko mu je ob osmem nenadoma izvil iz prsi vzklík »resenečenja in zadovoljstva. Ta osmi razglas je bil pisán namreč v čisti slovenščini in Storžek ga je čital kot mašnik evangelij... Oglašil se je: (Nadalj vanje sledi.)

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

I. No. 10.011. 8—8

Razpis.

Na osnovi § 41. »Zakona o banski upravi« se razpisuje:

1. služba asistenta na dermatološko-venereoškem oddelku banovinske splošne bolnice v Ljubljani,
2. služba asistenta na očesnem oddelku ter asistenta na kirurškem oddelku splošne bolnice v Mariboru.

Prosilci naj vložijo svoje po določilih čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih opremljene prošnje s dokazili o kvalifikaciji, ki jo predpisuje § 20. zakona o bolnicah, do 31. decembra t. l. pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

Asistent ne sme izvrševati privatne prakse.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine,
v Ljubljani, dne 5. decembra 1930.

*

III No. 18.335.

Izkaz živalskih kužnih bolezni v območju Dravske banovine

po stanju z dne 10. decembra 1930.

Opomba: Imena sedežev sreskih načelnikov (mestnih magistratov) so natisnjena z debelejšimi, imena občin pa z navadnimi črkami; kraji s številom zakuženih dvorcev so navedeni v oklepajih.

Vranični prisad:

Maribor desni breg: Zg. Poljskava (Zg. Poljskava 1 dvorec).

Suštavec:

Gornji grad: Gornji grad (Gornji grad 1 dvorec).

Šmarje pri Jelšah: Sv. Peter pod Sv. Goro (Ples 1 dvorec).

Smrkavost:

Ljubljana: Dobrunje (Sadinjavas 1 dvorec).

Svinjska kuga:

Maribor, desni breg: Spodnje Hoče (Sp. Hoče 2 dvorca). Stopno (Stopno 1 dvorec). Maribor levi breg: Dragučova (Dragučova 1 dvorec). Rožpoh (Rožpoh 1 dvorec). Sv. Marjeta (Močna 1 dvorec). Novo mesto: Novo mesto (Kandija 1 dvorec). Ptuj: Št. Janž na Dr. polju (Sturše 2 dvorca).

Svinjska rdečica:

Brežice: Sromlje (Sromlje 1 dvorec). Zakot (Černe in Brežina po 1 dvorec). Ptuj: Frankovci (Frankovci 1 dvorec). Šmarje pri Jelšah: Donačka gora (Tlake 1 dvorec). Ponikva ob j. ž. (Zagaj 1 dvorec).

Gniloba čebelne zalege:

Ptuj: Čičkovci (Spodnje Jablane 5 dvorcev).

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani,
dne 10. decembra 1930.

Po naredbi vršilca dolžnosti bana veterinarski inšpektor:
Alojzij Paulin.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Preds. 1295—5/30—1.

Razpis.

Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo dr. Grosa Davorina, odvetnika v Novem mestu, tolmačem za nemški jezik pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

Predsedstvo višjega deželnega sodišča v Ljubljani,
dne 5. decembra 1930.

*

C IV 1514/30—1.

8027

Oklic.

Tožeča stranka Franc Peterca, veleposesnik iz Ljubljane št. 41, je vložila proti toženi stranki Mariji Vidic, sedaj neznanega bivališča, oz. njenim pravnim naslednikom, radi izbrisa zastavne pravice k opr. št. C IV. 1514/30 tožbo.

Prvi narok za ustno razpravo se je določil na 22. decembra 1930 ob pol devetih pred tem sodiščem v sobi št. 38 razpravna dvorana.

Ker je bivališče tožene stranke neznan, se postavlja za skrbnika Rakovec Ivan v Ljubljani, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. IV.,
dne 4. decembra 1930.

*

E 236/30—7.

8046

Dražbeni oklic.

Dne 15. januarja 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnine: zemljiška knjiga k. o. sv. Miklavž vl. št. 39 in 95, obstoječe iz hiše, gospodarskih poslopij in zemljiških parcel.

Cenilna vrednost: 36.995/80 Din; vrednost pritlikline: 8150 Din; najmanjši ponudek: 30.100 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče na Brdu, odd. II.,
dne 28. novembra 1930.

*

E 286/30—6.

8048

Dražbeni oklic

Dne 16. januarja 1931. ob desetih bo pri podpisnem sodišču dražba nepremičnin: zidane hiše, kozolca, 8 njivskih parcel, 4 vinogradi z lesenim hramom, 3 travniki, pašnik, sadni vrt in 8 gozdnih parcel ter 1/4 delež solast, pravice vl. št. 50 k. o. Studenec, zemljiška knjiga k. o. Studenec, vl. št. 208.

Cenilna vrednost: s pritliklinami 41.169 dinarjev; vrednost pritlikline: 2640— Din; najmanjši ponudek: 27.446 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Krškem,
dne 2. decembra 1930.

*

Kzp. 1104/30—18.

8042

Objava.

S pravomočno sodbo okrožnega sodišča v Novem mestu, odd. III., z dne 4. novembra 1930., opr. št. Kzp. 1104/30—16, se je prepovedalo posejanje krčem za dobo (1) enega leta K metu Ignaciju, sinu Janeza in Jožefe, roj. Praznik, rojenem 12. maja 1894 v Mirni, pristojnem na Mirno, srez Novo mesto, poročen, sobni slikar v Mirni št. 48, predkaznovan.

Okrajno sodišče Novo mesto, odd. III.,
dne 13. decembra 1930.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

860. Sedež: Jelšingrad, okraj Šmarje pri Jelšah.

Dan vpisa: 26. novembra 1930.

Besedilo: Jelšingrad za industrijo drva i ruda, društvo s o. j.

Besedilo firme se glasi odslej »Jelšingrad« za gradjevinška poduzeća, industriju drva i ruda, društvo s o. j.

Predmet obrata so odslej: »Gradjevinski poslovi, industrija drva i rudarski poslovi.«

Izbršajo se dosednji poslovodje: dr. Turković Vladimir, Turković Davorin in Sert Dragan.

Vpiše se kot nov poslovodja ing. Cais Viktor, podjetnik v Beogradu, ulica Miloša Velikog br. 74, ki bo družbo zastopal samostojno in firmo podpisoval na ta način, da bo pod natisnjeno, s štampljo od tiskarje ali po komerkoli napisano besedilo firme pristavil svoj lastnoročni podpis.

Okrajno kot trgovaško sodišče v Celju,
dne 26. novembra 1930.
(Firm. 287/30 Reg. C. I 94/14.)

*

861. Sedež: Gornja Radgona.

Dan vpisa: 27. novembra 1930.

Besedilo: Champagner- und Weinkellerien Clotar Bouvier Weingutsbesitz Ober-Radkersburg; — Šampanjske in vinske kleti Clotar Bouvier, posestnik vinogradov, Gornja Radgona.

Besedilo firme se glasi odslej: Tvorica sekta in vinske kleti Clotar Bouvier, vinogradniško veleposestvo, Gornja Radgona Jugoslavija.

Izbršajo se prokura Clotara Bouvier star. Okrajno kot trgovaško sodišče v Mariboru,
dne 27. novembra 1930.
Firm 978/30 Reg A I 222/8.

*

862. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 27. novembra 1930.

Besedilo: Grenitz, industrija in trgovina železa, d. d.

Izbršajo se:

člana upravnega sveta Vaso Vasiljevič in Todor Sadnik, prokura podeljena Francu Steirerju, Oskarju Košaku in Rado Tupanjaninu.

Kolektivna prokura se je podelila Hansu Endl, ravnatelju v Muti.

Okrajno kot trgovaško sodišče v Mariboru,
dne 27. novembra 1930.

Firm 986/30 Rg B II 32/30.

*

863. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 27. novembra 1930.

Besedilo: Unio družba, tovarna kemično tehničnih proizvodov, družba z o. z. v Mariboru.

Družbena pogodba se je izpremenila z notarskim zapisnikom z dne 22. novembra 1930., opr. št. 4535, in sicer v § 6.

Okrajno kot trgovaško sodišče v Mariboru,
dne 27. novembra 1930.

Firm 1002/30 Rg C I 53/24.

*

864. Sedež: Stari dvor št. 29.

Dan vpisa: 6. dec. 1930.

Besedilo: Fr. Brinšek, elektrovaljni mlin, Trata.

Izbršajo se prokurist Slanovec Alojz.

Deželno kot trgovaško sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 6. decembra 1930.

(Firm. 2025/30 — Rg A VI 181/2.)

*

865. Sedež: Preserje.

Dan vpisa: 6. dec. 1930.

Besedilo: Leopold Pristavec, lesna trgovina.

Izbršajo se prokurist Franjo Golja.

Deželno kot trgovaško sodišče v Ljubljani,
odd. III., dne 6. decembra 1930.

(Firm 2031/30 — Rg A VI 133/2.)

*

866. Sedež: Maribor.

Dan vpisa: 11. decembra 1930.

Besedilo: »Vatrac-Akumulator, inž. J. & F. Domicelj v Mariboru.

Besedilo firme se izpremeni in se glasi odslej: »Vesna-Akumulator, inž. J. & F. Domicelj v Mariboru.

Okrajno kot trgovaško sodišče v Mariboru,
odd. III., dne 11. decembra 1930.

Firm 1024/30 Rg A II 47/3.

Vpisi v zadrugi register.

Vpisale so se nastopne zadruge:

867. Sedež: Berstje.

Dan vpisa: 27. novembra 1930.

Besedilo: Zadruga elektrarna Berstje v Berstju, registrovana zadruga s omejeno zavezo.

Obrat in predmet: Zadruga ima namen, preskrbovati in oddajati svojim članom električni tok za razsvetljavo in gonilno silo za kmetijstvo in obrti.

Zadruga pogodba z dne 2. novembra 1930.

Opravični delež znaša 100 Din in se mora plačati pri vstopu.

Vsak zadrugi član jamči s svojim opravičnim deležem in pa še s trikratnim zneskom istega.

Oznanila se izvršujejo po enkratnem objavljenju z nabitjem v zadrugi pisarni in z oklicem pred občinsko hišo.

Načelstvo obstoji iz 6 zadrugičnikov, člani načelstva so:

1. Vestenec Ugon, posestnik in zadrugičnik ravn. v Berstju 1, (načelnik),

2. Šimenko Ignac, posestnik v Berstju 4,

3. Potočnik Martin, posestnik in gostilničar v Berstju,

4. Kovačič Stefan, posestnik v Budini 11,

5. Kuhar Stefan, posestnik v Budini 27,

6. Rajh Aleksander, pos. in krojač v Budini št. 66, (podnačelnik).

Pravico zastopati zadrugo ima načelstvo, ki podpisuje za zadrugo na ta način, da se podpiseta pod zadrugo tvrdko načelnik ali podnačelnik in en odbornik.

Okrajno kot trgovaško sodišče v Mariboru,
dne 27. novembra 1930.

Firm 987/30 Zadr. IV 89/1.

*

868. Sedež: Litija.

Dan vpisa: 9. decembra.

Besedilo: »Zasavska koča«, registrovana zadruga s omejeno zavezo.

Obrat in predmet: Namen zadruga je, pospeševati gospodarske koristi svojih

članov s tem, da daje članom zadruga stanovanje, zavetišče in oskrbo, kar dosega s tem, da gradi stanovanjske hiše, planinske hotele, domove in kočice ter kopalne naprave.

Zadruga pogodba (statut) z dne 27. aprila 1930. Vsak zadrugičnik jamči s svojim opravičnim deležem in pa še z enkratnim zneskom istega.

Oznanila se izvršujejo z objavo vsaj v enem slovenskem časopisu.

Načelstvo obstoji iz 6 do 9 zadrugičnikov. Člani načelstva so: Tomazin Ferdo, posestnik in lesotržec v Šmartnem pri Litiji, predsednik, Birola Gvido, industrijalet v Toplicah pri Zagorju št. 135, podpredsednik, Kepa Mira, notarska uradnica v Litiji, dr. Krevl Josip, notar v Litiji, Podboj Franc, sreski načelnik v Litiji, Turk Ivan, postajenačelnik v Litiji, Mrnuh Lavoslav, trgovec v Toplicah pri Zagorju ob Savi, Mastnak Josip, rudniški inženir v Zagorju ob Savi, Suša Viktor, trgovec v Zagorju ob Savi.

Pravico zastopati zadrugo ima: Zadruga zastopa in njeno tvrdko podpisuje načelstvo tako, da se podpiseta pod kakorkoli napravljeno besedilo zadruga tvrdke dva člana načelstva, med kojima mora biti eden predsednik ali pa podpredsednik.

Deželno kot trgovaško sodišče v Ljubljani, odd. III. dne 6. decembra 1930.

(Firm. 1927/30. — Zadr. IX 217/1.

Konkurzni razglasi

S 5/30—17.

8050

869.

Odprava konkurza.

Prezadolženca Druškovič Josip in Frančiška, trgovec v Kozjem.

Konkurz, ki je bil razglašen s sklepom pravilna številka S 5/30—2 o imovini prezadolženca, se odpravi, ker se je sklenila prisilna poravnava, po §-u 157. k. r.

Okrajno kot konkurzno sodišče v Celju,
odd. I., dne 10. decembra 1930.

*

S 10/29—11.

8049

870.

Odprava konkurza.

Prezadolženec Korinšek Adolf, trgovec v Rajhenburgu.

Konkurz, ki je bil razglašen s sklepom pravilna številka S 10/29—3 o imovini prezadolženca, se odpravi, ker je bila razdeljena vsa masa, po §-u 139 k. r.

Okrajno kot konkurzno sodišče v Celju,
odd. I., dne 10. decembra 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Št. 12.238/II.

8051—2—1

Objava licitacije.

Direkcija državnega rudnika Velenje, razpisuje za na dan 23. decembra 1930. nabavo:

8.000 kg pšenične moke broj 0 g,
2.000 kg pšenične moke broj 0 gg,
15.000 kg pšenične moke broj 6.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje,
dne 11. decembra 1930.

*

8044

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje z dne 8. decembra 1930.

Aktiva.	Dinarjev
Metalna podloga	295.111.766/39
Posojila	1.501.021.654/90
Račun za odkup kronskih novčanic	929.330.645/35
Račun začasne zamene	148.272.964/03
Dolg države	2.997.155.034/—
Vrednost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanic	2.138.377.163/—
Saldo raznih računov	743.618.746/28
	8.752.887.973/95

Pasiva.	Dinarjev
Glavnica Din 50.000.000 v kovancem zlatu: od te vplačano	30.000.000/—
Rezervni fond	12.927.023/99
Novčanice v obtoku	5.405.551.225/—
Državni račun začasne zamene	148.272.964/03
Terjatve države po raznih računih	67.716.488/87
Razne obveznosti	866.987.239/06
Terjatve države za zastavljene domene	2.138.377.163/—
Nadavek za kupovanje zlata za glavnico in fond	83.055.870/—
	8.752.887.973/95

V metalni podlogi se računi: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar, švicarski in francoski frank za 1 dinar,

dinar v kovanem srebru za 1 dinar itd.
Obrestna mera po ekskontu menic 5 1/2 % na leto.
Obrestna mera za posojila na zastavo 7 % na leto.

*

št. 2880—30.

Objava.

V smislu člena 34. izpitnih predpisov za diplomske in doktorske izpite na filozofski fakulteti univerze kralja Aleksandra Prvega v Ljubljani se s tem objavlja, da se vrši promocija kandidata Tomišča Franca iz Trebnjega za doktorja filozofije v ponedeljek, dne 15. decembra 1930. ob pol 13. ure na dekanatu filozofske fakultete.

Rektorat univerze kralja Aleksandra Prvega v Ljubljani, dne 11. decembra 1930.
Rektor: Šerko, s. r.

Objava.

3052

Uprava Državnih Monopola održaće na dan 29. decembra 1930. godine II. ofertalnu licitaciju za prodaju tri komada demontirane petroleumske rezervoara, točionice, mreže cevi i skrojenih dasaka za izradu sanduka za petroleumska kante u Stovarištu Petroleuma u Beogradu.

Uслови se mogu dobiti u Industrijskom Odelenju I. M. Br. 17.973. Štampano je u Službenim novinama br. 283 od 9. decembra t. g.

Uprava Državnih Monopola.

Št. 46.087/30 ref. X.

3045

Razglas.

Po določbi § 37. občinskega reda razglašajo občinska uprava, da so proračuni mestne občine ljubljanske ter njenih podjetij za leto 1931. in sicer: mestnega zaklada, 6%/nega obligacijskega posojila iz leta 1927., 6%/nega ljubljanskega gradbenega in investicijskega posojila iz leta 1928., zaklada meščanske imovine, mestne klavnice, mestnega vodovoda, mestne elektrarne, mestne plinarne, mestnega pogrebnega zavoda, mestne zastavljalnice, mestne priprege in ustanovnega zaklada dogotavljeni in bodo 14 dni, t. j. od 13. do 26. decembra 1930. občanom v mestni posvetovalnici (Mestni trg 2) med uradnimi urami od 8. do 2. na vpogled.

Opazke, ki bi jih občani navedli o proračunu, bo občinska uprava vzela pri pretresovanju v premislek.

Mestno načelstvo v Ljubljani, dne 10. decembra 1930.

*

Ad mag. št. 45.589/30.

3022

Razglas

o prvi javni pismeni ofertalni licitaciji za prevzem zemeljskih del in priprave planuma, polaganje robnikov in drobnega tlaka na Vilharjevi, Šmartinski in Masarykovi cesti ter na carinskem dvorišču v Ljubljani.

Uprava občine ljubljanske razpisuje po odobrenju ministrstva za zgradbe z dne 31. oktobra 1930., Br. 77.840, ter na podlagi čl. 86. do vstevšega čl. 98. zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910., odnosno njegovih sprememb in dopolnitev, prvo javno pismeno ofertalno licitacijo za prevzem in izvršitev naslednjih del in dobav, za kar so bili odobreni naslednji proračuni:

- a) zemeljska dela in priprava planuma . . . Din 990.043.—
- b) polaganje robnikov in drobnega tlaka . . . Din 781.752-10

Skupaj Din 1.771.795-10

Licitacija se vrši v zakonskem 30-dnevnem roku v sredo, dne 21. januarja 1931. ob enajstih v mestnem gradbenem uradu v Ljubljani, soba št. 5., Šolski drevored št. 2.

Načrti in proračuni za razpisana dela so interesentom na vpogled med uradnimi urami v prostorih mestnega gradbenega urada od dne 19. decembra 1930. dalje, oziroma se tamkaj lahko dobijo ofertni pripomočki proti plačilu Din 300.—.

Ponudbe se morajo predložiti za vsa razpisana dela, in sicer v obliki popustov v procentih; ti popusti v procentih se morajo označiti za vsak pod točko a) in b) označeni znesek posebej.

Zapečateni ponudbe, opremljene s kolkom za Din 100.—, priloge pa s kolkom za Din 2.—, morajo ponudniki ali njih pooblaščenec izročiti na dan licitacije z označbo: »Ponudba za prevzem zemeljskih del in priprave planuma ter polaganje robnikov in drobnega tlaka na Vilharjevi, Šmartinski in Masarykovi cesti ter na carinskem dvorišču od ponudnika N. N. neposredno predsedniku licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne. Poznejše ali nepravilno opremljene ter telegrafске ponudbe se ne bodo upoštevale.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristaja na vse splošne in specialne pogoje, ter mora vložiti kavcijo: domačini Din 139.000.—, tuji državljani Din 278.000.— pri občinski blagajni v Ljubljani, Šolski drevored 2, bodisi v gotovini ali državnih vrednostnih papirjih, oziroma garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 86. zakona o

drž. računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »B. Pogodbe in nabave« zakona o državnem računovodstvu.

O položeni kavciji prejme ponudnik blagajnično položnico. To položnico, nadalje potrdilo davčnega urada o poravnavi vseh davčnih plačil, potrdilo ministrstva za zgradbe, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij, ter potrdilo pristojne Zbornice za TOI o sposobnosti mora ponudnik odprte predložiti predsedniku licitacijske komisije obenem z zapečateni ofertno. Pooblaščenec mora poleg tega predložiti pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Gradbeni gospodar si pridrži pravico, odati razpisano delo, ne oziroma se na višino ponujane vsote, oziroma sme oddati posamezna dela, izkazana pod točko a) in b), tudi posamezno. Vsak ponudnik mora ostati v besedi 30 (trideset) dni po licitaciji.

Mestno načelstvo v Ljubljani, dne 11. decembra 1930.

*

Ad mag. št. 45.590/30.

3023

Razglas

o prvi javni pismeni ofertalni licitaciji za prevzem zemeljskih del in priprave planuma, polaganja robnikov in regularnega tlaka ter naprave valjanega asfalta na Resljevi, Gosposvetški, Celovski in Bleiweisovi cesti v Ljubljani; nadalje za prevzem zalivanja kamenitega tlaka na raznih ljubljanskih cestah.

Uprava občine ljubljanske razpisuje po odobrenju ministrstva za zgradbe z dne 31. oktobra 1930., Br. 77.840, ter na podlagi čl. 86. do vstevšega čl. 98. zakona o državnem računovodstvu z dne 6. marca 1910., odnosno njegovih sprememb in dopolnitev, prvo javno pismeno ofertalno licitacijo za prevzem in izvršitev naslednjih del in dobav, za kar so bili odobreni naslednji proračuni:

A) Zemeljska dela in priprava planuma, polaganje robnikov in regularnih nizkih sedmakov ter naprava valjanega asfalta na betonski odnosno makadamski podlogi na Resljevi, Gosposvetški, Celovski in Bleiweisovi cesti . . . Din 7.421.286-80

B) Zalivanje regularnega tlaka na Miklošičevi, Resljevi, Masarykovi, Gosposvetški in Celovski cesti z vročo bituminozno zmesjo ter zalivanje drobnega tlaka na Šmartinski in Masarykovi cesti z asfaltno emulzijo . . . Din 552.880-80

Skupaj Din 7.974.167-60

Licitacija se vrši v zakonskem 30-dnevnem roku v četrtek, dne 22. januarja 1931. ob enajstih v mestnem gradbenem uradu v Ljubljani, soba št. 5., Šolski drevored št. 2.

Načrti in proračuni za razpisana dela so interesentom na vpogled med uradnimi urami v prostorih mestnega gradbenega urada od dne 19. decembra 1930. dalje, oziroma se tamkaj lahko dobijo ofertni pripomočki proti plačilu Din 500.—.

Ponudbe se morajo predložiti za vsa razpisana dela, in sicer v obliki popustov v procentih; ti popusti v procentih se morajo označiti za vsak pod točko A) in B) označeni znesek posebej.

Zapečateni ponudbe, opremljene s kolkom za Din 100.—, priloge pa s kolkom za Din 2.—, morajo ponudniki ali njih pooblaščenec izročiti na dan licitacije z označbo: »Ponudba za prevzem tlakovanja Resljeve, Gosposvetške, Celovške in Bleiweisove ceste ter zalivanja raznega kamenitega tlaka v Ljubljani od ponudnika N. N. neposredno predsedniku licitacijske komisije med 10. in 11. uro dopoldne. Poznejše ali nepravilno opremljene ter telegrafске ponudbe se ne bodo upoštevale.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristaja na vse splošne in specialne pogoje, ter mora vložiti kavcijo: domačini Din 450.000.—, tuji državljani Din 900.000.— pri občinski blagajni v Ljubljani, Šolski drevored 2, bodisi v gotovini ali državnih vrednostnih papirjih, oziroma garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v smislu čl. 86. zakona o drž. računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka »B. Pogodbe in nabave« zakona o državnem računovodstvu.

O položeni kavciji prejme ponudnik blagajnično položnico. To položnico, nadalje potrdilo davčnega urada o poravnavi vseh davčnih plačil, potrdilo ministrstva za zgradbe, da se sme ponudnik udeleževati javnih licitacij, ter potrdilo pristojne Zbornice za TOI o sposobnosti mora ponudnik odprte predložiti predsedniku licitacijske komisije obenem z zapečateni ofertno. Pooblaščenec mora poleg tega predložiti pooblastilo, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Gradbeni gospodar si pridrži pravico, odati razpisano delo, ne oziroma se na višino ponujane vsote, oziroma sme oddati posamezna dela, izkazana pod točko A) in B),

tudi posamezno. Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 (šestdeset) dni po licitaciji.

Mestno načelstvo v Ljubljani, dne 12. decembra 1930.

*

Štev. 1335/30.

3043

Objava.

G. dr. Marušič Drago, advokat v Ljubljani se je radi imenovanja za bana kralj. banske uprave Dravske banovine odpovedal na osnovi § 33/a adv. zak. izvrševanju advokature.

Podpisana Advokatska komora je imenovala na temelju § 44/f adv. zak. za pre-

vzemnika pisarne g. dr. Vovka Viktorja, advokata v Ljubljani.

Advokatska komora v Ljubljani, dne 1. decembra 1930.

Razne objave

Razid društva.

»Društvo kmetijskih fantov in deklet« v Dupljah pri Trzinu s je dne 26. oktobra t. l. iz različnih razlogov postovoljno razdružilo.

Štular Franc, s. r., bivši predsednik.

Računski zaključek

Delniške družbe pivovarne „UNION“ v Ljubljani

za poslovno leto 1929/1930.

Imetje

Račun bilance z dne 31. avgusta 1930.

Dolg

	Din	p		Din	p
Posestva	20.359	104	Delniška glavnica	24.000.000	—
Stroji	10.203.672	—	Rezervni sklad Din 744.000.—		
Založni sodi	1.473.474	—	Rez sklad za kritje dubioznih terjatev	Din 475.000.—	
Prevozni sodi	286.525	—	Kap. rez. sklad . Din 21.057.131-44	22.276.131	44
Mobiljar	27.664	—	Upniki	12.529.862	52
Gostilniški inventar	62.614	—	Nedvignjena dividenda	8.211	—
Orodje za natančanje steklenic	205.956	—	Donos dobička lanskega leta . Din 74.759-54		
Vozovi	92.040	—	Dobiček za leto 1929/1930 . Din 2.713.615-45	2.788.374	99
Vprezna živina	99.308	45			
Zaloge	8.745.222	31			
Dolžniki in garancije	18.772.752	81			
Vrednostni papirji	1.109.351	—			
Gotovina v blagajni	164.896	38			
	61.602.579	95		61.602.579	95

Izguba. Račun dobička in izgube z dne 31. avgusta 1930. Dobiček.

	Din	p		Din	p
Račun sirovin	15.427.806	87	Donos dobička lanskega leta	74.759	54
Račun uprave (vprega, mezde, plače, vozne in stroški zalog)	22.269.188	80	Račun piva, kvasa in špirta	57.322.460	73
Račun davkov	14.942.259	21			
Odpisi	1.969.590	40			
Dobiček	2.788.374	99			
	57.397.220	27		57.397.220	27

Ljubljana, dne 31. avgusta 1930.

Pravilnost izvečkov iz knjig potrjujeata:

Za upravni svet:

Preglednika:

Josip Pogačnik s. r.

Avust Tosti s. r.

Aleksander Korenini s. r. Joško Biber s. r.

Objava.

Po sklepu XXI. rednega občnega zbora z dne 5. decembra 1930. se bo izplačevala za kupon št. 21 družbenih delnic dividenda za leto 1929/1930 v znesku Din 10.— in sicer počenši z dnem 30. decembra 1930.

Dividendne kupone vnovči ali blagajna Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani ali pa blagajna Delniške družbe pivovarne „Union“ v Ljubljani proti predložitvi kupona.

Upravni svet Delniške družbe pivovarne „Union“.

Objava.

Upravni svet Delniške družbe pivovarne „Union“ v Ljubljani objavlja s tem, da se bodo pričete zamenjati počenši z dnem

27. decembra 1930

stare delnice proti novim in sicer tako, da se izroči vsakemu prinositelju plašča in talona ene stare delnice po Din 50.— nominale, plašč ene nove delnice po Din 100.— nominale in nova kuponska pola s prvim kuponom št. 21 za poslovno leto 1929/1930.

Zamenjava delnic se bo izvršila ali pri blagajni Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani ali pa pri blagajni Delniške družbe pivovarne „Union“ v Ljubljani.

Upravni svet Delniške družbe pivovarne „Union“.

Računski zaključek

Delniške družbe združenih pivovaren Žalec in Laško

v Laškem za poslovno leto 1929/1930.

Račun bilance z dne 30. septembra 1930.

	Din	p		Din	p
Posestva	280.359	—	Delniška glavnica	2.000.000	—
Inventar	851.776	25	Upniki	3.576	96
Izguba: prenos od lanskega leta	Din 854.996-48				
iz leta 1929/1930	16.445-25				
	871.441	73			
	2.003.576	98		2.003.576	98

Račun dobička in izgube z dne 30. septembra 1930.

	Din	p		Din	p
Prenos izgube od lanskega leta	854.996	48	Izguba: prenos od lanskega leta	Din 854.996-48	
Račun uprave	9.580	75	iz leta 1929/1930	16.445-25	
Račun davkov	1.153	50			
Odpisi	5.731	—			
	871.441	73		871.441	73

V Laškem, dne 30. septembra 1930.

Upravni svet Delniške družbe združenih pivovaren Žalec in Laško v Laškem.

Mali oglasi

Oglasi socialne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5.—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10.— (do 5 besed). Vsaka nadaljnja beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znamko.

PREMOG

trboveljski, šlezjski, angleški in koka
dohavlja na dom
Dunajska 46 »ILIRIJA« d. s. o. z. Miklošičeva 6
Telefon 28-20 Telefon 25-95

Operna klet

Gledališka ul. 2
Danes sveže morske ribe kakor tudi purani in piščanci, dnevno dobavljeni iz Hrvaške po zelo umerjenih reklamnih cenah. Prvo vrstna dalmatinska vina, posebna letošnja specijaliteta črnine Kuč Din 11.—, čez ulico Din 10.—

Štedilnike

vine in nagrebne ogreje, ter vsa druga ključavničarska dela izvršuje v vseh ozirih solidno

I. Slanovic
ključavničarstvo
LJUBLJANA, Gajeva 2

Elektrotehnično podjetje
Ivan Černe
Ljubljana 764
Sv. Petra nasip 53

Ako želite kupiti na obroke

obrnite se na
KREDITNO ZADRUGO
DETALJNIH TRGOVCEV
r. z. z. o. z.
v Ljubljani
Cigaletova 1 (zr. sod.)

Cenj. občinstvu
se priporoča za vsa kleparska, vodovodna in inštalacijska dela.

Franc Bögel
Ljubljana, Gosposvet-ska cesta 6. dvorišče.

Gramofone,
Hvalne stroje, otroške vozičke in kolesa popravljajo najbolje specialna mehanična delavnica: Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14, nasproti Narodnega doma. (925)

Deske

III. vrsta, jelka, smreka, kupujem stalno proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe s ceno franko meja via Postumia. **Rudolf Zorč**, Ljubljana, Gledališka ulica 12. 763

Modroci

Iz afrika žime, močno blago, spodnji modroci, mreže in konjske opreme oddaje najceneje **Alojz Vodišek**, sedlarstvo in tapetništvo, Zagorje ob Savi, števil. 62. 885

VESTA

910

tovarniška zaloga vseh vrst šivalnih strojev.

Zastopnik:

I. Mainar, Ljubljana
Pražakova 13.

Iščejo se zastopniki za celo Slovenijo.

Stavbno in pohištveno mizarstvo s parno silo
FRAN SKAFAR
Ljubljana, Rimska cesta 16
Stalna zaloga modernega pohištva ter ameriških pisarniških oprav

V snegu!

Damske galoše	Din	62—
Moške galoše	"	77—
Damske snežke	"	90—
Damske snežke z baržunom	"	99—
Damske snežke popolnoma iz kavčuga in z baržunom	"	129—
Moške snežke	"	145—
Otroške snežke	od Din	76— naprej
Damske galoše št. 34, 35 in 36 po	Din	15—

ANT. KRISPER
LJUBLJANA, Mestni trg

892

Ustanovljeno L. 1852.
Teod. Korn
Ljubljana

Poljanska c. št. 8
(prej Henrik Korn)

krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. — I stalacija vodovodov in central. kurjave. — Naprava strelovodov; kopališke in klosetne naprave

Kobilica Avgust
tapetnik in dekorator
Ljubljana, Dunajska cesta 25
vhod Dvořakova ul. 3
dvorišče (Tönniesova hiša) izvršuje vsa ses tapetniška dela

Oblastna hranilnica mariborske oblasti v Mariboru naznanja tužno vest, da je član njenega upravnega odbora, gospod

Martin Gajšek

veletrgovec in hišni posestnik v Mariboru

danes nenadoma preminul. Pogreb bo v ponedeljek ob 15.30 iz mrtvašnice na Magdalensko pokopališče. Naj bo vzornemu sodelavcu ohranjen časten spomin.

Maribor, 13. decembra 1930.

Upravni odbor

Ouida:

Kneginja Zurova

Roman.

»Spočetka seveda,« je dejal. »Vendar pa se človek ne sme takih reči preobesti. Sicer mu je, kakor bi bil v mlinu. Kaj pa Fuchsia Coach, ali vam ugaja?«

Vera je pomislila na svarilo lady Stoa in je samo odgovorila: »Meni se zdi lepa.«

»Lepa je. Odbila je našega bratranca Mulla kakor kakšnega drvarja. In tako drugega za drugim. Mislim pa, da obstaja njena lepota zgolj v njeni polti. To sem rekel že Dolly — pardon vaši materi.«

Slišala je že nešteto krat, da je imenoval njeno mater samo po imenu Dolly, zato se je začudila, da se je danes opravičeval.

»Moja mati jo občuduje, kaj ne?« je vprašala.

Jura se je nasmehnil.

»Vsa tako pravi. Ženskam so vedno všeč neveste, ki so po modi. To se lepo sliši. Vsi svečano izjavljajo, da je mis Dawtry božanska, pri sebi pa si bržkone mislijo povsem drugače.«

»Kdo je mis Dawtry?«

»Ah da, tega ne veste še. Kaj pa sploh veste o svetu? Zalibog pa se boste tudi vi vsega naučili. Strašno vas je škoda. Saj poznate pregovor: Kdor za smolo prime —.«

Pri teh besedah se je spomnila Corréze. Za hip se je zamislila.

»Čudno,« je zamrmrala. »Ravno to je hotel tudi on reči.«

»Kdo, če smem vprašati?«

»Markiz pl. Corréze.«

Jura se je zasmejal.

»Oj, vaš pevec,« je rekel. »V umetnosti je morda knez, toda on — pa markiz, ne gospodična!«

»On je markiz, — je izjavila odločno Vera.

Jura se je zopet nasmehnil.

Očitajoče ga je pogledala. Nato je vprašala: »Ali veste, kje je mama, lord Jura? Dolg čas mi je.«

»Vendar morda ne zato, ker nečem priznati, da je Corréze čistokrvni knez. Tega bi mi bilo žal. Vaša mati je tam spodaj. Zdej pa ne hodite k njej, motili bi jo.«

Lady Dolly je stala tam »spodaj«, obdajal jo je krog gospodov kakor Fuchsija Coach in je na vse pretege koketirala.

Vera je to videla in oči so se ji zameglile. »Tedad se odstranim,« je rekla. »Ona me ne bo pogrešala.« Vstala je, tedaj pa ji je zastavil pot Sergij Zurov, ki je slišal zadnje besede mimogrede. Prijazno se je smehljaj.

»Gospodična Herbertova,« je dejal, »ali se vam moja hiša zdi tako nezanimiva, da se hočete že ob desetih umakniti v svojo sobo? Smem poskusiti, gospodična, da vas malo raztrem? Ali ste že videli moje toplice? Veste, mi Rusi, ki živimo sredi ledu in snega, silno ljubimo cvetlice —«

Ponudil ji je lakat in Vera je z obotavljanjem položila nanj končke svojih prstov. In tako sta šla skozi dvorane.

Fuchsia Coach je snela roke z zatilnika in zastrmela. Lady Dolly je prebledela pod šminko, lady Stoa pa je smehljajoče se dvignila svoje kukalo.

Knez Zurov se je nekako bal neporočenih žensk. Izogibal se jim je. Samo za prijateljico svoje sestre, za lepo, neodoljivo mis Fuchsija Coach, je potrosil ogromnega denarja. Bil je visok postaven mož petintridesetih let, udan vsem mogočim strastem, vendar pa je bil sila privlačen in ljubezniv, kadar je hotel. Ko je zdaj z Vero

pod pazduho korakal skozi dvorane, so bile oči vseh z občudovanjem in pozorno uprte vanje. Bil je to pravi pravcati zmagovalen pohod, o katerem se Veri ni niti sanjalo. To je njene čare v kneževih očeh še stopnjevalo.

»Iz tega bo nekaj,« je dejala Fuchsia Coach svojim dvorilcem. Govorila je brez zavisti. O Zurovu ni hotela nič slišati. Samo o tem je sanjala, kako bi postala angleška plemenitnica. Ubogega Mulla je odbila samo zato, ker je vedela, da je v slabih gmočnih razmerah. »Kaj pa pomaga, če sem markizka ali kneginja, če ne morem stanu primerno nastopati,« je dejala premišljeno materi, ko sta govorili o tem.

»Sijajno dete!« je pomislil Zurov ob Verini strani.

»Kakor bi ne bila hčerka lady Dolly.«

Zanimala ga je, in ker je bil izvežban kavalir, je zvedel od nje vse, kar se mu je zdelo vredno vedeti, ko sta hodila skozi toplice. Toplice pa so bile zares izredno lepe. Japonske lilije in orhideje so bile prekrasne, toda knez ji ni bil všeč. Njegov pogled je bil hladen in drzen, oči rdeče, in vkljub dišečim cvetlicam je čutila puhteti žganje iz njega. Bil ji je zopern. Resno in molče je hodila z njim. Odgovarjala je na njegova vprašanja, toda neprestano je prežala na priliko, kako bi se rešila njegove družbe. Zurova, ki je bil vajen, da

Ko je pozneje pristopil k njeni materi in sedel poleg nje na dolgi, široki naslanjač, se je smehljaj.

»Draga gospa, bil sem tako srečen, da sem se izprehajal z vašo ljubko hčerkico po svojih cvetličnjakih. Naročila mi je nekaj za vas. Rekla mi je, naj vam povem, da se je podala v svojo sobo. Lepa je, prav lepa, toda zdi se, da ji ni kmalu kaj všeč. Je to mlada, ponosna, kljubovalna gospodična. Ni bila posebno ljubezniva z menoj.«

Mesec damskih klobukov do 31. decembra

Dnevno prihajajoče novosti po najnižjih reklamnih cenah!

Državnim uradnicam 15% popust.

v modnem
salonu

Marija Götzl

Najprimernejše božično in novoletno darilo

894

Kongresni trg št. 8

**DNEVNO SVEŽE
PRAŽENA**

MOTOH KAVA

LJUBLJANA
VODNIKOV TRG ST. 5.

OGLEDALA
vseh vrst, velikosti in oblik

STEKLO
zrealno 6-8 mm, mašinsko 4-6 mm,
portalno, ledasto, alabaster itd.

SPECTRUM D. D.
LJUBLJANA VII — Telef. 23-43
ZAGREB CELOVSKA 31 OSIJEK

**Štajerska
jabolka**
mošanska
prodaja

**Gospodarska zveza
Ljubljana**

Veliki, modni kampani
športni šovini
za fine aličke in salate.
Velika izbira, ugodne cene.

R. MIKLAVIC
Ljubljana
Lingarijeva ulica — Medar-
ska ulica — Pred Škofijo.

Fany Patik, umetno košarstvo
Radovljica — Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 30

Velika zaloga raznovrstnih košaric,
galanterijskih predmetov in igrač
Vam nudi možnost
najugodnejšega nakupa daril za Božič

Ne zamudite prilike in si oglejte prvovrstne izdelke

Kmetijska družba v Ljubljani
TURJAŠKI TRG 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v dravski
banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in
okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 40 Din
in dobivajo za to brezplačno strokovni list

»KMETOVALEC«
Ta list jim nudi strokovni pouk
in navodila za umno gospodar-
stvo. Družba dobavlja članom
tudi razne kmetijske potrebščine

**VSAK KMET MORA BITI
ČLAN KMETIJSKE DRUŽBE**

ELEKTRIČNE SVETILJKE

lustre in ampule za stanovanja, moderne
svetilke za dvorane, cerkve, pisarne, hotele itd.,
ročne in žepne svetilke razne vrste in oblike,
Elektr. likalnike, kuhalne, grelne in kosme-
tične aparate,
elektro-motorje za obrt in gospodarstvo,
za šivalne in pletilne stroje

Gospodarska cesta 13 (Kolizej)

»ELEKTROINDUSTRIJA« družba
z o. z. Ljubljana

Vam nudi v veliki izbiri
in inštalira

Telefon int. 2314

Papir za zavijanje
dobite po najnižji ceni pri naši upravi
Gradišče št. 4

Strojno podjetje
R. Willmann, Ljubljana
Slomškova ul. 3

Zatvornice, vodna kolesa in mlinke
naprave, beneški jarmeniki, krožne
žage, nihalne žage, transmisijski deli.

OKVIRJI!

Največja zaloga najmodernejših
okvirjev vseh vrst. Izdelovanje
lesenih lestencev ter vasko-
vrstnih rezbarskih in pozlarskih
del. — Izdeluje solidno in poceni
trrdka

A. GÖTZL, Ljubljana
Dunajska cesta 17 895

Poslužujte se za oglašanje
»Jugoslovana«!

Božična odprodaja

Do 24. decembra t. l. prodajam vso
svojo zalogo blaga 30 do 40% ceneje,
in sicer:

7777 kom. moških klobukov
4444 „ različne kožuhovine
(koz)
3333 „ baret kape
od Din 21t naprej in
666 „ damskih klobukov

Ne zamudite ugodne prilike, ki jo
Vam nudi naša domača trrdka

Ivanka Šmalc, Ljubljana
Marijin trg 1

KLIŠEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST. DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

Največja odpr. td. glasbi v Jugoslaviji
Melnel & Herold
trrdica
glasbi, gra-
mofonov in
harmonik
prodejna
podružnica

MARIBOR ST. 113
doje Vam lepo
doma

temeljiti pouk
v igranju kekega
instrumenta polom
plamenega lečaja.
Zahlevajte takoj naš
veliki
brezplačni katalog,
ki Vam dá vsa
pojasnila.

Glasba
v vašem domu

A. Gastraun
Ljubljana
Prešernova ulica 42

Tvornica dežnikov in soln-
nikov — Sprejemajo se po-
pravlila in preobleke

L. MIKUŠ
Ljubljana - Mestni trg 15
Telefon št. 2282
Ustanovljeno 1839

Na malo! Na veliko!

„POPPAEA“
Zavodi za izdelovanje kozmetičnih preparatov
LJUBLJANA, Dunajska cesta 31
Zaradi opustitve prostega skladišča prodaja do
konca tega meseca v svojih prostorih 80% parfimirano kolinsko vodo
za liter po 80- Din. • Za večje količine posebne cene. • Priporoča
se gg. trgovcem in brivnicam ugodna prilika. 913

Veloni, modni ševini!
Sukno in miš
za damske plašče
Velika izbira, nizke cene.

R. MIKLAVIC
Ljubljana
Lingarijeva ulica — Medar-
ska ulica — Pred Škofijo.

NOVOSTI! Dvokolesa teža od
7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa
najboljših svetovnih tovarn. Otroški
vozčki od najprostejšega modela
izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Sivalni
strolci, motorji, pneumatika, posamezni deli. Ve-
lika izbira najnižje cene. Prodaja na obroke.
Ceniki inranko.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles
in otroških vozčkov.
LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Galanterijski izdelki vseh vrst
iz bakra, medi, aluminija, cinka
in drugih pločevin izdeluje in
prevzame v izdelovanje

Jos. Otorepec, d. z.
v Ljubljani
Za gradom 9

Isotna postrežba
Solidno delo!